

Metodické doporučení pro posuzování vlivů obecných konceptů na životní prostředí

Objednatel:

Ministerstvo životního prostředí

Datum:

prosinec 2018

Zpracovatel:

Amec Foster Wheeler s.r.o.

Údaje o autorech

Autorizovaná osoba, vedoucí projektu:

Mgr. Jana Švábová Nezvalová
držitelka autorizace k posuzování vlivů na životní prostředí MŽP č. j. 32190/ENV/09,
prodloužena rozhodnutím č.j. 7681/ENV/13 a rozhodnutím č.j. 3604/ENV/17

Amec Foster Wheeler, s.r.o., Křenová 58, 602 00 Brno
tel: 725 607 977
email: nezvalova(a)woodplc.cz

Obsah

1	ÚVOD	7
1.1	Cíl metodiky, předmět jejího řešení a cíloví uživatelé	7
1.1.1	Legislativní rámec	7
1.1.2	Co je to koncepce a kdy se na ni vztahuje SEA	7
1.1.3	Které koncepce podléhají SEA	8
1.1.4	Zúčastněné strany procesu SEA	9
1.1.5	Přístup k SEA	9
1.1.6	Složení a způsob práce SEA týmu	10
1.1.7	Fáze/Etapy procesu SEA	10
1.1.8	Předběžné konzultace a komunikace s příslušným úřadem	10
1.1.9	Rámcová metodologie vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví	11
1.1.10	Zajištění zapojení veřejnosti	15
1.1.11	Vyhodnocení vlivů na klima	17
2	METODICKÁ DOPORUČENÍ PRO FÁZI ZPRACOVÁNÍ OZNÁMENÍ KONCEPCE A ZAHÁJENÍ ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ	18
2.1	Způsob zpracování oznámení koncepce	18
2.2	Vazba na ustanovení § 45h a § 45i ZOPK (tzv. naturové posouzení) a jeho integrace do procesu SEA	19
2.2.1	Rámcové standardy pro formulaci žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK	20
2.3	Metodická doporučení pro věcné obsahové naplnění jednotlivých kapitol oznámení koncepce dle přílohy č. 7 k ZOPV	21
2.4	Ukončení zjišťovacího řízení	23
3	METODICKÁ DOPORUČENÍ PRO FÁZI ZPRACOVÁNÍ VYHODNOCENÍ SEA	23
3.1	Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím	23
3.1.1	Obsah a cíle koncepce	23
3.1.2	Vztah koncepce k jiným strategickým dokumentům	23
3.2	Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce	24
3.3	Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy	25
3.4	Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí (např. oblasti vyžadující ochranu podle zvláštních právních předpisů)	25
3.5	Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení	26
3.5.1	Způsob, jak byly tyto cíle zahrnuty do koncepce, zejména při porovnání variantních řešení	27
3.6	Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí	27
3.6.1	Způsob hodnocení	27
3.6.2	Metody hodnocení	30
3.6.3	Stupnice hodnocení	34
3.6.4	Hodnocení kumulativních a synergických vlivů	35
3.6.5	Identifikace a charakteristika vlivu	37
3.7	Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů koncepce na životní prostředí	38

3.8	Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how).....	39
3.9	Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí	40
3.10	Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce	44
3.11	Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektu	45
3.12	Vlivy koncepce na veřejné zdraví	47
3.12.1	Zdravotní stav obyvatel.....	50
3.12.2	Determinanty vlivů koncepce na veřejné zdraví a jejich výběr	50
3.12.3	Potenciální dopady jednotlivých opatření na veřejné zdraví:	52
3.12.4	Podmínky implementace koncepce z hlediska jejích vlivů na veřejné zdraví:	54
3.13	Netechnické shrnutí výše uvedených údajů.....	54
3.14	Souhrnné vypořádání vyjádření obdržných ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví	55
3.15	Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci	55
4	METODICKÁ DOPORUČENÍ PRO FÁZI VEŘEJNÉHO PROJEDNÁNÍ KONCEPCE A PŘÍPOMÍNKOVÉHO ŘÍZENÍ	56
4.1	Rámcové standardy pro organizaci veřejného projednání a komunikaci s příslušným úřadem	56
4.2	Mezistátní posuzování, role dotčených států v něm a zahraniční veřejnosti ve vztahu k vypořádávání došlých vyjádření.....	57
5	METODICKÁ DOPORUČENÍ PRO FÁZI SCHVALOVÁNÍ KONCEPCE	58
6	SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	60
	PŘÍLOHA 1 VZOROVÝ HARMONOGRAM ŘEŠENÍ SEA.....	63
	PŘÍLOHA 2 SEZNAM OOP PRO ÚČELY PODÁNÍ ŽÁDOSTI K VYDÁNÍ STANOVISKA DLE § 45i ZOPK A VZOR TEXTU ŽÁDOSTI O STANOVISKO DLE § 45i PRO ÚČELY SEA.....	65
	PŘÍLOHA 3 VZOR VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH V ZÁVĚRU ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ.....	68
	PŘÍLOHA 4 PŘÍKLAD VYJÁDŘENÍ VZTAHU PŘEDKLÁDANÉHO DOKUMENTU VŮČI CÍLŮM A ZÁVAZKŮM ČR V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NA PŘÍKLADU REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÉ KONCEPCE A JEJICH ZOHLEDNĚNÍ V POSUZOVANÉM DOKUMENTU DLE PŘÍLOHY Č. 9 ZOPV.....	70
	PŘÍLOHA 5 VZOR VYPOŘÁDÁNÍ OBDRŽENÝCH VYJÁDŘENÍ UPLATNĚNÝCH V RÁMCI PROCESU SEA	79
	PŘÍLOHA 6 PŘÍKLAD PROHLÁŠENÍ O ZMĚNÁCH PROVEDENÝCH V KONCEPCI VYPLÝVAJÍCÍCH Z JEJÍHO PROJEDNÁNÍ V RÁMCI SEA.....	90
	PŘÍLOHA 7 PŘÍKLAD NÁVRHU VYPOŘÁDÁNÍ STANOVISKA SEA, RESP. JEHO POŽADAVKŮ V RÁMCI TZV. PROHLÁŠENÍ	91

Seznam tabulek

Tab. 1	Příklad formulace referenčního cíle v rámci problémového okruhu působení změn klimatu	17
Tab. 2	Příklad monitorovacích ukazatelů ve vztahu k působení změny klimatu.....	18
Tab. 3	Příklad kritéria pro výběr projektů v rámci implementace koncepce zvoleného z hlediska adaptace na změny klimatu	18
Tab. 4	Příklad možného vyhodnocení pasportu záměrů na příkladu regionální koncepce rozvoje cyklistické infrastruktury	29
Tab. 5	Referenční cíle ochrany životního prostředí na příkladu SEA pro celostátní surovinovou politiku	31
Tab. 6	Referenční cíle ochrany životního prostředí na příkladu SEA pro regionální rozvojovou koncepci	32
Tab. 7	Vzájemné porovnání hodnocených variant dle dílčích energetických faktorů ve vztahu k životnímu prostředí jako celku na příkladu SEA ASEK.....	33
Tab. 8	Příklad hodnotící tabulky.....	38
Tab. 9	Příklad vzájemného porovnání hodnocených variant vůči referenčnímu rámci v případě energetické strategie.....	40
Tab. 10	Příklad vzájemného porovnání územně definovaných variant koncepce na příkladu návrhu trasy dopravní infrastruktury	40
Tab. 11	Navržená sada monitorovacích ukazatelů na příkladu celostátní koncepce v oblasti energetiky.....	42
Tab. 12	Možný příklad sady monitorovacích ukazatelů v případě celostátní koncepce v oblasti těžby nerostných surovin	43
Tab. 13	Příklad sady monitorovacích ukazatelů pro regionální rozvojovou koncepci	44
Tab. 14	Environmentální kritéria pro výběr projektů na příkladu regionální rozvojové koncepce	46
Tab. 15	Screening – odhad vlivů regionální rozvojové koncepce na zdraví člověka.....	49
Tab. 16	Vztah zdravotních determinant a oblastí podpory koncepce	51
Tab. 17	Potenciální dopady jednotlivých opatření na veřejné zdraví na příkladu regionální rozvojové koncepce	52

Přehled zkratk

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny	protokol SEA	Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí k úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujícím hranice států
AO	autorizovaná osoba	PRJMK	Program rozvoje Jihomoravského kraje
CR	cestovní ruch	PÚ	příslušný úřad
ČHMU	Český hydrometeorologický ústav	PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa
ČOV	čistírna odpadních vod	PÚR	Politika územního rozvoje
ČR	Česká republika	PZE	primární energetické zdroje
ČSÚ	Český statistický úřad	PZKO	program zlepšování kvality ovzduší
DOSS	dotčený orgán státní správy	SEA	Strategical Environmental Assessment – posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
DP	dobývací prostor	SWOT	přehled silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb
EU	Evropská unie	ÚAP	územně analytické podklady
EVL	evropsky významná lokalita	ÚSES	územní systém ekologické stability
CHKO	chráněná krajinná oblast	ÚP	územní plán obce
CHLÚ	chráněné ložiskové území	ÚPD	územně plánovací dokumentace
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod	ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
HIA	Health impact Assessment – posuzování vlivů koncepce na zdraví	VP	veřejné projednání
JMK	Jihomoravský kraj	VPS	Veřejně prospěšná stavba
IS EIA	Informační systém EIA	VZ	veřejné zdraví
IS SEA	Informační systém SEA	WHO	Světová zdravotnická organizace
KHS	Krajská hygienická stanice	ZCHÚ	zvláště chráněné území
KOPK	koncepce ochrany přírody a krajiny	ZPF	zemědělský půdní fond
KPZ	krajinná památková zóna	ZOPK	zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
KÚ	krajský úřad	ZOPV	zákon o posuzování vlivů na životní prostředí 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
MPZ	městská památková zóna	ZÚR	Zásady územního rozvoje
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	ŽP	životní prostředí
Natura 2000	soustava chráněných území evropského významu		
NKP	národní kulturní památka		
NP	národní park		
NSS	Nejvyšší správní soud		
OOP	orgán ochrany přírody		
ORP	obec s rozšířenou působností		
PO	ptačí oblast		
PP	přírodní park		
proces EIA	proces posouzení vlivů záměrů na životní prostředí		
proces SEA	proces posuzování vlivů koncepce na životní prostředí		

1 Úvod

1.1 Cíl metodiky, předmět jejího řešení a cíloví uživatelé

Cílem tohoto dokumentu je poskytnout metodické doporučení všem stranám zainteresovaným v procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (dále jen „proces SEA“) v rámci přípravy strategického dokumentu, jeho optimalizace z hlediska respektování a zahrnutí environmentální problematiky do textu koncepce, environmentální optimalizaci samotného procesu SEA a usnadnění role jeho účastníků nebo zainteresované veřejnosti při práci s dokumenty, které jsou výstupy procesu SEA. Součástí je specifikace obsahového standardu jednotlivých výstupů procesu SEA dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“ nebo „ZOPV“). Toto doporučení nebrání autorizovaným osobám (dále jen „AO“) využít odlišných metodických postupů za předpokladu dodržení požadavků zákona.

Metodika se vztahuje na posuzování vlivů strategických dokumentů zpracovávaných na různých hierarchických nebo teritoriálních úrovních s výjimkou územně plánovacích dokumentací (dále jen „ÚPD“).

Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí - SEA (z anglického Strategic Environmental Assessment) je nástrojem pro vyhodnocení možných dopadů realizace připravovaných koncepcí na kvalitu ŽP a veřejné zdraví. SEA je zároveň moderním nástrojem pro environmentální optimalizaci plánů, programů a koncepcí, které mohou mít významné vlivy na životní prostředí (dále také jen „ŽP“). Cílem strategického posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní komplexní informace o možném vlivu zamýšlených aktivit navrhovaných v koncepci na ŽP.

1.1.1 Legislativní rámec

Z mezinárodního hlediska je klíčovou legislativou pro posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí (dále „Protokol SEA“) EHK OSN, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Směrnice SEA), a dále související úmluvy a směrnice, např. Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen Aarhuská úmluva. V neposlední řadě jsou to potom dvě směrnice upravující ochranu evropské biodiverzity tj. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků. Všechny tyto mezinárodní legislativní normy jsou transponovány do českého právního řádu.

Proces SEA je v České republice upraven ZOPV. Konkrétně je postup posouzení vlivů koncepcí na životní prostředí z procesního a obsahového hlediska upraven především ustanoveními § 10a – § 10i a přílohami č. 7 – 9 výše uvedeného zákona. Přeshraniční posuzování koncepcí upravují zejména ustanovení § 14a a § 14b citovaného zákona.

Dle této normy zahrnuje proces SEA zjištění, popis a zhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení koncepce a jejích cílů, a to pro celé období jejího předpokládaného provádění. Cílem procesu je zmírnění nepříznivých vlivů strategických opatření, cílů, aktivit, nebo záměrů obsažených v koncepcích na ŽP.

Posuzují se vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví a vlivy na ŽP, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti. Vlivy na biologickou rozmanitost se posuzují se zvláštním zřetelem na evropsky významné druhy, ptáky a evropská stanoviště, na základě povinnosti vyplývající z § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“).

1.1.2 Co je to koncepce a kdy se na ni vztahuje SEA

Koncepcí se pro účely posuzování vlivů na životní prostředí dle ZOPV rozumí strategie, politiky, plány nebo programy včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů EU, zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané. Koncepcí jsou tedy veškeré dokumenty strategického charakteru, které jsou připravovány nebo schvalovány na úrovni vlády, ministerstev, krajů a obcí a které jsou zároveň pro rozhodování orgánů veřejné správy závazné. Posouzení nepodléhají koncepce „privátní“ a rovněž např. podkladové materiály, analýzy, územní studie atd.

Koncepce obvykle má, resp. by měla mít tyto části, které na sebe logicky navazují:

- ▶ Popis současného stavu, identifikace klíčových problémů
- ▶ Analytická část (analýza stavu a vývoje předmětu řešení koncepce, příčin, vývojových trendů, SWOT analýza – silných a slabých stránek apod.)
- ▶ Návrhová část – stanovení vize, priorit, cílů, opatření
- ▶ Implementace
- ▶ Monitoring
- ▶ Finanční plán

V rámci procesu SEA jsou posuzovány koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 k ZOPV, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody, a dále koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) nebo ptačí oblasti (dále jen „PO“) podle ZOPK; tyto koncepce podléhají posuzování vždy. Pokud je dotčené území tvořeno územním obvodem jedné nebo několika obcí, které stanoví využití území místního významu, nebo pokud se jedná o změnu koncepce, podléhají tyto koncepce posouzení v případě, že tak stanoví příslušný úřad ve zjišťovacím řízení.

Předmětem posuzování a priori nejsou koncepce zpracovávané pouze pro účely obrany státu, koncepce zpracovávané pro případ mimořádných událostí, při kterých dochází k závažnému a bezprostřednímu ohrožení životního prostředí, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, a finanční a rozpočtové koncepce.

Rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 k ZOPV (dále jen „rámec“) je dán vždy, pokud koncepce stanoví podmínky pro jejich povolování nebo podmínky pro jejich další podporu, zejména pokud jde o umístění, povahu, velikost, provozní podmínky nebo požadavky na přírodní zdroje.

Koncepce posuzovaná v procesu SEA by neměla být pouhou deklarací vize budoucího vývoje, která neobsahuje cíle a opatření jak této vize dosáhnout. Takto obecná koncepce by posouzení v procesu SEA neměla podléhat, jestliže si z jejího obsahu nelze učinit představu o záměrech, které by na jejím základě mohly být realizovány a jedná se tudíž o dokument, který nemá prakticky žádnou faktickou provázanost na rozhodovací činnost veřejné správy. Z těchto důvodů byl v rámci novelizace ZOPV konkretizován § 10a odst. 2 ZOPV, který specifikuje, že rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy 1 k ZOPV je dán vždy, když koncepce stanoví podmínky pro jejich povolování, zejména pokud jde o umístění, povahu, velikost, provozní podmínky nebo požadavky na přírodní zdroje.

U koncepce spadající pod ZOPV (též obecné koncepce) musí příslušný úřad rozhodnout na samotném počátku její přípravy, tj. nikoliv až ve zjišťovacím řízení, zda je třeba zahájit proces SEA, či nikoliv. Stanovení rámce je jedním z definičních znaků koncepcí posuzovaných v procesu SEA – řešení této otázky nelze ignorovat. Pokud předkladatel koncepce v době zpracování oznámení koncepce neví, zda koncepce stanoví rámec a bude tak podléhat procesu SEA, pak lze doporučit, aby se zpracováním oznámení koncepce vyčkal do doby upřesnění návrhové podoby koncepce. Tedy do chvíle, kdy bude schopen předložit podání (oznámení koncepce) v podobě, ze které bude seznatelné, zda připravovaný koncepční materiál vůbec spadá do věcné působnosti ZOPV.

1.1.3 Které koncepce podléhají SEA

Posouzení SEA se týká koncepcí, jak bylo uvedeno výše, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k ZOPV v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody. Zároveň SEA podléhají koncepce, u kterých nebyl na základě stanoviska OOP vyloučen významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO ve smyslu § 45i ZOPK.

Pro koncepce, které jsou připravovány pro území jedné nebo několika obcí, které stanoví využití území místního významu (např. strategie rozvoje města nebo mikroregionu, strategie rozvoje vodárenských soustav pro sdružení obcí, plány ke zlepšení kvality ovzduší pro aglomerace apod.) a stejně tak pro změny koncepcí, musí být provedeno tzv. zjišťovací řízení, na jehož základě bude rozhodnuto, zda je nutné koncepci posoudit či nikoliv.

Mezi koncepce, které jsou posuzovány v procesu SEA lze nejčastěji zařadit např.:

- ▶ Dopravní politika ČR a krajské dopravní koncepce,
- ▶ Plány odpadového hospodářství – pro ČR a pro jednotlivé kraje,
- ▶ Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro jednotlivé kraje,
- ▶ Státní energetická koncepce a krajské energetické koncepce,
- ▶ Programy rozvoje krajů a měst,
- ▶ Plány ke zlepšení kvality ovzduší pro jednotlivé zóny a aglomerace
- ▶ Plány udržitelnosti městské mobility,
- ▶ Zásady územního rozvoje krajů a jejich aktualizace, které však nejsou předmětem řešení této metodiky.

1.1.4 Zúčastněné strany procesu SEA

- ▶ Předkladatel koncepce – orgán veřejné správy, který je odpovědný za přípravu koncepce
- ▶ Zpracovatel koncepce – tým odborníků vytvářejících koncepci (může být totožný s předkladatelem koncepce)
- ▶ Zpracovatel SEA posouzení, tzv. SEA tým – tým odborníků, kteří koncepci posuzují z hlediska vlivů na ŽP a veřejné zdraví (alespoň jeden člen týmu musí být držitelem autorizace dle § 19 ZOPV)
- ▶ Příslušný úřad pro posuzování (MŽP, Krajské úřady – orgány krajů)
- ▶ Orgány ochrany přírody (vydávají stanoviska dle § 45i ZOPK)
- ▶ Dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky, resp. dotčené kraje
- ▶ Ostatní státy, pokud může mít předmětná koncepce významný vliv na jejich území nebo pokud dotčený stát požádá o mezistátní posuzování koncepce
- ▶ Veřejnost – občané a organizace

Všechny zúčastněné strany jsou potenciálními uživateli této metodiky.

1.1.5 Přístup k SEA

Přestože v převážné většině případů je interaktivní způsob SEA posouzení tzv. „ex-ante“ nejefektivnějším přístupem, lze v opodstatněných případech použít i způsob tzv. „ex-post“ posouzení, tedy až po zpracování koncepce. To však může znamenat snížení níže uvedených přínosů SEA.

ZOPV nestanovuje povinnost zpracování SEA již v průběhu zpracování koncepce tj. tzv. ex-ante posouzení. Z praxe, metodických dokumentů (ČR i mezinárodních) a také z doporučení Aarhuské úmluvy však vyplývá, že optimální postup SEA z hlediska její efektivity a možností zapojení veřejnosti je posouzení SEA probíhající společně s přípravou samotné koncepce. Interaktivní způsob SEA posouzení umožňuje zpracovat připomínky SEA týmu a veřejnosti do koncepce již během její přípravy. Poznatky z posouzení koncepce a sledování jejích reálných vlivů na ŽP jsou tak využity při aktualizaci a rozpracování dokumentu. Napomáhá tak kvalitnímu zpracování dokumentu včetně minimalizace negativních vlivů na ŽP. Současně se tímto způsobem předchází konfliktům při schvalování koncepce. Výsledné stanovisko příslušného úřadu k vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP pak již nemusí obsahovat výhrady či podmínky souhlasu a může se omezit na potvrzení souladu se zájmy na ochranu ŽP. Tyto informace jsou současně k dispozici i veřejnosti ve všech fázích přípravy koncepce, a to od počátku její přípravy, tedy od rozhodnutí o zpracování koncepce, až do doby jejího předložení příslušnému úřadu k vydání stanoviska. SEA tým v tomto případě může hodnotit postupně vznikající jednotlivé části koncepce (včetně jejich pracovních verzí). Výhrady a připomínky se nehromadí až na konec celé práce, čímž je tento postup výhodnější z hlediska úspory času na závěrečné dokončení procesu SEA. Ex-ante posouzení tak podává předkladateli a zpracovateli koncepce informace o možných dopadech implementace koncepce na ŽP a o možnostech optimalizace koncepce z pohledu ochrany ŽP průběžně.

Doporučený postup vychází z obvyklých kroků strategického plánování – těmto krokům jsou logicky přiřazeny odpovídající kroky procesu SEA a zapojení veřejnosti. Toto logické provázání umožňuje efektivně propojit všechny tyto procesy.

V optimálním případě tedy probíhají současně tři procesy:

1. Příprava koncepce – proces přípravy samotné koncepce, který není většinou dán žádnou legislativou, v některých případech pouze rámcovou osnovou či metodikami podle toho, za jakým účelem se dokument zpracovává.
2. Posuzování vlivů koncepce na ŽP postupem dle ZOPV.

3. Zapojení veřejnosti – v rámci procesu SEA na základě ZOPV. Zapojování veřejnosti v rámci SEA je úzce provázáno s postupy, které při přípravě koncepcí zajišťují svobodný přístup k informacím na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a Aarhuské úmluvy. Podle ZOPV může v průběhu procesu SEA proběhnout veřejné projednání (dále jen „VP“) koncepce a jejího SEA posouzení.

1.1.6 Složení a způsob práce SEA týmu

SEA tým musí být veden osobou, která je držitelem autorizace pro posuzování vlivů na ŽP dle ustanovení § 19 ZOPV. Seznam autorizovaných osob dle ZOPV i dle ZOPK je k dispozici v Informačním systému SEA. Součástí týmu musí být v případě, kdy se jedná o koncepci, u níž nebyl vyloučen významný vliv na předmět ochrany či celistvost EVL a PO, rovněž osoba s autorizací dle § 45i ZOPK. Nedílnou součástí posouzení vlivů koncepce na životní prostředí je i posouzení jejích vlivů na veřejné zdraví a z toho důvodu je vhodné do týmu zahrnout i experta v této oblasti, který může být rovněž držitelem autorizace pro posuzování vlivů na veřejné zdraví dle §19 ZOPV. ZOPV však nestanovuje, že hodnocení na veřejné zdraví musí zpracovávat držitel autorizace od Ministerstva zdravotnictví. SEA tým by se měl profesně specializovat na věcné zaměření posuzované koncepce a měl by zahrnovat rovněž odborníky na konkrétní zaměření strategického dokumentu jako garanta odbornosti tj. např. ložiskového geologa při posuzování surovinové strategie, odborníky na jednotlivé energetické obory v případě energetické koncepce, odborníky na ovzduší a hluk v případě územně rozvojových nebo dopravních koncepcí atd. Členové týmu by tak měli postihnout široké spektrum znalostí a názorů z oblasti ochrany ŽP, rámcových koncepcí na evropské a národní úrovni, měli by mít schopnost čerpat z cizojazyčných pramenů a mít zkušenosti s přípravou a posuzováním koncepcí.

Účast zpracovatele SEA při přípravě koncepce: V průběhu procesu SEA může dojít k tomu, že zpracovatel koncepce a zpracovatel SEA mají odlišný názor na dokument z hlediska vlivů na životní prostředí nebo na nutnost zpracování dalších variant. Základním principem pro spolupráci zpracovatele koncepce a zpracovatele SEA je dialog vedoucí k využití připomínek podávaných v rámci procesu SEA. Za využití nebo zamítnutí doporučení od zpracovatele SEA nese odpovědnost zpracovatel koncepce. Zamítnutí doporučení by mělo být zdůvodněno a po schválení koncepce zveřejněno. Všechny závažné připomínky zpracovatele SEA, které nebyly zohledněny v rámci přípravy koncepce, by měly být popsány v SEA vyhodnocení.

V praxi se osvědčila účast zpracovatele SEA (jako pozorovatele) při pracovních jednáních zpracovatele dokumentu (např. na setkáních pracovních skupin, jednáních s nevládními neziskovými organizacemi, spolupracujícími organizacemi). Tento postup usnadňuje přístup zpracovatele SEA k informacím a argumentům, které jsou využívány při přípravě koncepce. Účast zpracovatele SEA zároveň umožňuje průběžné předávání a zdůvodňování připomínek z procesu SEA.

1.1.7 Fáze/Etapy procesu SEA

1. Zpracování, předložení, rozeslání a zveřejnění oznámení koncepce k vyjádření, provedení zjišťovacího řízení ukončené jeho závěrem
2. Zpracování, předložení, následné rozeslání a zveřejnění návrhu koncepce a Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (dále jen „vyhodnocení SEA“) k vyjádření
3. VP k návrhu koncepce a vyhodnocení SEA, pakliže bude prováděno
4. Stanovisko ke koncepci
5. Zpracování tzv. prohlášení, mj. zohlednění, zapracování uvedených požadavků ze stanoviska SEA, stanovení četnosti monitoringu atd.
6. Schválení koncepce
7. Monitoring a zpětná vazba

1.1.8 Předběžné konzultace a komunikace s příslušným úřadem

Ustanovení § 15 ZOPV ukládá příslušnému úřadu a následně i dotčeným orgánům povinnost poskytnout předkladateli možnost konzultace předkládaných dokumentů ještě před předložením oznámení koncepce nebo vyhodnocení SEA, včetně případných variant řešení a doporučit mu optimální postup pro další projednání. Příslušný úřad pak může po výše uvedeném projednání doporučit konzultaci s dalšími subjekty, jejichž kompetencí by se daná koncepce mohla dotýkat. Institut předběžného projednání může být užitečným nástrojem především pro dobrou komunikaci s příslušným úřadem a optimalizaci procesu SEA.

Při předběžném projednání mohou být včas uplatněny přímo požadavky, u kterých se předpokládá, že budou z hlediska působnosti příslušného subjektu vyžadovány v rámci připomínkování výše uvedených

dokumentů. V průběhu řádného procesu SEA pak jsou již takové informace zahrnuty do předkládaných dokumentů a není třeba je v dalších fázích teprve doplňovat.

Institut předběžného projednání lze doporučit k využití jak samotným předkladatelům, tak i autorizovaným osobám v jednotlivých fázích procesu SEA, neboť z praxe vyplývá, že předběžné projednání může ve výsledku přinést značné zkrácení lhůt dle ZOPV vzhledem k tomu, že plánovaná koncepce je již předjednána a dotčené subjekty tak mohou mít k dispozici veškeré informace, které pro své vyjádření ke koncepci potřebují. V této souvislosti je nicméně třeba upozornit, že vhodná chvíle pro konzultaci s příslušným úřadem nebo dotčeným orgánem státní správy nastává až ve chvíli, kdy má předkladatel k dispozici dostatečné relevantní informace, ze kterých lze alespoň zhruba odhadnout potenciální rizika pro ŽP resp. pro proces SEA, a to v případě strategických dokumentů znamená alespoň rámcový koncept návrhové části, např. základní osnovu strategických cílů pořizované koncepce. Užitečné je využít institutu předběžného projednání ve fázi před vlastním zahájením prací na oznámení za účelem vyhodnocení, zda se jedná o koncepci podléhající ZOPV, pokud o tom vzniknou pochybnosti, a dále ověření správnosti jednotlivých dílčích výstupů v rámci procesu SEA tj. oznámení koncepce a vyhodnocení SEA. Zároveň doporučujeme při stanovování harmonogramu prací na SEA zahrnout přiměřené lhůty pro tyto konzultace, pokud o nich uvažujete.

1.1.9 Rámcová metodologie vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

Koncepční dokumenty jsou vždy posuzovány jako celek, který se však skládá z dílčích logicky na sebe navazujících kroků. Jednotlivé kapitoly vyhodnocení SEA jsou vzájemně provázány a tvoří tak nedílný celek a je třeba je chápat ve vzájemných souvislostech. V zásadě je postup hodnocení možno rozdělit na část analytickou, část evaluační a část syntetizující. Analytická část je tvořena především výchozími kroky tedy analýzou stavu a vývoje životního prostředí v dotčeném území včetně jeho extrapolace bez provedení koncepce a identifikace problematických míst a analýzou přijatých cílů v ostatních souvisejících dokumentech, definováním vztahu k předkládané koncepci. Výstupem této části je potom definování referenčního rámce resp. hodnotících kritérií pro hodnotící část vyhodnocení SEA. Evaluační část vyhodnocení SEA podrobně analyzuje vazby mezi jednotlivými návrhy obsaženými v hodnoceném dokumentu na co nejpodrobnější úrovni a hodnotícími kritérii/cíli, včetně návrhu dílčích opatření pro zamezení identifikovaným potenciálním negativním vlivům. Syntetická část hodnocení potom výsledky předchozích analyticko-evaluačních kroků syntetizuje a extrapoluje na celý dokument jako celek. Výstupem jsou opatření pro zamezení negativních vlivů koncepce, výroky o akceptovatelnosti koncepce, stanovení pořadí variant a návrh kritérií pro výběr projektů a monitorovacích ukazatelů.

Dodrženy by měly být následující rámcové zásady:

- ▶ Vždy přizpůsobit hodnotící rámec, podrobnost i metodiku hodnocení předmětu řešení koncepce, tak, aby bylo hodnocení zaměřeno na relevantní témata, složky a problémy životního prostředí v konkrétním regionu.
- ▶ Ve všech případech se jedná o vlivy předpokládané (potenciální), které se následně konkretizují uplatňováním výroků v rámci rozhodování o území, resp. v dalších fázích projektové přípravy strategických záměrů nebo aktivit, tj. jejich uplatnění na poli územního plánování a projektové přípravy konkrétních staveb.
- ▶ Hodnocení musí obsahovat jak kvantitativní hodnocení (odhad významnosti včetně zdůvodnění), tak i odhad délky trvání vlivu, odhad rozsahu působení vlivu (dosah na úrovni místní, lokální, regionální, mezinárodní) a návrh opatření pro eliminaci, omezení nebo kompenzaci negativního vlivu, pokud byl identifikován.
- ▶ Neopomenout zabývat se hodnocením synergických a kumulativních vlivů.
- ▶ Vyhodnotit a porovnat všechny předkládané varianty, příp. věnovat pozornost dostatečnosti či nedostatečnosti invariantního řešení.
- ▶ Neopomenout zabývat se vyhodnocením potenciálních přeshraničních vlivů.
- ▶ Doporučit opatření k minimalizaci identifikovaných rizik a následně se jimi zabývat v příslušné kapitole. Navržená opatření by měla být promítnuta do vlastní koncepce nebo do způsobu její realizace.
- ▶ Při výběru hodnotícího rámce je třeba vycházet z analýzy stavu ŽP v zájmovém území z již přijatých strategických cílů v oblasti životního prostředí, požadavků uvedených v závěru zjišťovacího řízení a odborné úvahy AO viz výše.

Z hlediska metodického přístupu je účelné v rámci posouzení vlivů koncepce na ŽP postupovat v následujících krocích:

1. Analýza stavu a vývojových trendů životního prostředí v řešeném území
2. Analýza relevantních cílů v oblasti životního prostředí přijatých ve strategických dokumentech na mezinárodní, národní a regionální úrovni se vztahem ke koncepci
3. Stanovení referenčního rámce pro hodnocení na základě syntézy předchozích dvou kroků
4. Celkové zhodnocení návrhu koncepce po stránce formální a formálně obsahové
5. Hodnocení analytické části
6. Hodnocení strategické/návrhové části
7. Posouzení vlivu koncepce na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO
8. Hodnocení vlivů koncepce na determinanty veřejného zdraví
9. Prostorová analýza navrhovaných strategických záměrů, pokud je koncepce blíže územně specifikuje
10. Hodnocení implementační části strategie
11. Návrh kritérií pro výběr projektů realizovaných na základě koncepce
12. Návrh indikátorů pro monitoring provádění koncepce z hlediska životního prostředí
13. Návrh stanoviska včetně opatření pro minimalizaci zjištěných negativních vlivů implementace koncepce

Add 1. Analýza stavu a vývojových trendů životního prostředí v řešeném území

Pro základní charakteristiku stavu životního prostředí v dotčeném území by měl být již v rámci oznámení koncepce uveden přehled aktuálního stavu a trendů vývoje klíčových složek životního prostředí v dotčeném území, který je možno shrnout dle vybraných tematicky zaměřených indikátorů např. na celostátní úrovni sledovaných informační agenturou životního prostředí ČR CENIA v rámci každoročního přehledu Zprávy o stavu životního prostředí ČR, na úrovni regionální pak indikátory sledované zejm. v rámci ročenek životního prostředí jednotlivých krajů. To umožní jednak využití relevantních vstupních dat a rovněž možnost navázat hodnocení SEA na systém vyhodnocení a monitoringu uplatňování koncepce a zároveň jej zasadit do rámce standardního sledování stavu a vývoje životního prostředí. Oznámení koncepce tak bude obsahovat základní charakteristiku aktuálního stavu a vývoje životního prostředí v dotčeném území dle jednotlivých složek životního prostředí a vybraných indikátorů se zaměřením na vztah životního prostředí a veřejného zdraví ve vztahu k předmětu řešení koncepce, která bude využita i pro účely vyhodnocení SEA. Doporučujeme se zabývat především indikátory znečištění ovzduší, hlukové zátěže, veřejného zdraví, využití území, záboru půdy, rozlohy a zdravotního stavu lesů, ochranou přírody a krajiny, kvalitou vod, retenční schopností území apod., členěných dle relevantních složek životního prostředí a problémových oblastí životního prostředí ve vztahu ke koncepci.

Sledovaná kritéria tj. složky a problémové okruhy životního prostředí by měla splňovat následující podmínky:

- ▶ relevance k aktuálním problémům životního prostředí vůči tematickému zaměření koncepce;
- ▶ relevance k realizovaným strategiím a mezinárodním závazkům; vazba na sektorové koncepce a jejich environmentální aspekty;
- ▶ „průřezovost“ indikátoru – postižení co největšího množství kauzálních vazeb, tj. výběr indikátoru tak, aby představoval příčiny a zároveň následky jiných jevů, které může implementace koncepce ovlivnit.

Tato sledovaná kritéria, reprezentovaná indikátory mohou být následně využita pro stanovení referenčního rámce hodnocení koncepce (sady referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví nebo kritérií pro hodnocení vlivů na životní prostředí) a pro návrh systému monitoringu implementace koncepce z hlediska životního prostředí.

Add 2. Analýza relevantních cílů v oblasti životního prostředí přijatých ve strategických dokumentech na mezinárodní, národní a regionální úrovni se vztahem ke koncepci

Rovněž analýza relevantních cílů souvisejících strategických dokumentů by měla být v základní rovině součástí již oznámení koncepce. Při posouzení vztahu oznamované koncepce k jiným koncepčním materiálům budou brány v úvahu zejména dokumenty zpracované na národní, mezinárodní a regionální úrovni a platná legislativa ČR.

Zohlednit je třeba rovněž platnou legislativu a strategické dokumenty na poli územního plánování a stavebního řádu, zejména zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) a politiku územního rozvoje, resp. ÚPD, které řeší konkrétní územní průmět infrastruktury v území. V úvahu je nutno brát i skutečnost, zda se předkládaná koncepce týká území celé České republiky nebo menších samosprávných celků.

Dalším krokem je vyhodnocení strategických cílů a závazků přijatých na mezinárodní, celostátní a regionální úrovni ve vztahu k jednotlivým oblastem ochrany životního prostředí a veřejného zdraví relevantních vůči zaměření předkládané koncepce, jí dotčeného území a jednotlivým sledovaným indikátorům. Tato analýza bude dále využita v rámci vyhodnocení SEA.

Add 3. Stanovení referenčního rámce pro hodnocení na základě syntézy přechozích dvou kroků.

Na základě výše uvedených kroků pak již v rámci oznámení koncepce (za předpokladu, že očekáváme kompletní proces SEA) je vhodné předběžně navrhnout referenční rámec v závislosti na zvolené metodě hodnocení, tj. například sadu referenčních cílů členěnou dle jednotlivých složek životního prostředí a problémových okruhů ve vztahu k předmětu řešení koncepce, pro další využití ve vlastní evaluační části SEA. Výstupem zjišťovacího řízení by měla být mimo jiné i zpětná vazba, případné připomínky dotčených orgánů státní správy resp. veřejnosti nejen k oznámení jako takovému, ale i k navrhovanému referenčnímu a evaluačnímu rámci SEA.

K posouzení vlivů koncepce na životní prostředí může být využita například tzv. Metoda referenčních cílů. Jedná se o standardní metodu používanou v SEA, která spočívá v sestavení hodnotící matice k posouzení vztahu referenčního rámce tj. sady referenčních cílů vůči navrhovaným cílům resp. opatřením hodnocené koncepce. Úkolem sady referenčních cílů je shrnout všechny pozitivní trendy životního prostředí resp. přijaté strategické cíle z jiných dokumentů tak, aby byl vytvořen základní rámec pro hodnocení strategické části koncepce, což je klíčová část celého SEA posouzení. Možné je využít rovněž multikriteriální analýzu, kde slouží jako referenční rámec vhodně zvolená kritéria postihující vlivy na jednotlivé složky životního prostředí.

Referenční cíle je třeba volit tak, aby reprezentovaly klíčové oblasti resp. problémy ve vztahu k řešenému území a jeho specifikům, stavu a vývojovým trendům životního prostředí, identifikovaným problémům a charakteru koncepce, tj. způsobu a míře jakou může ovlivnit jednotlivé složky resp. problematické okruhy životního prostředí. Zároveň musí jednotlivé cíle odrážet a respektovat cíle v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví přijaté v platných strategických dokumentech různých úrovní. V neposlední řadě je vhodné dbát na to, aby bylo možné tyto cíle resp. jejich naplňování účelně vyhodnocovat resp. monitorovat na základě indikátorů zahrnutých do monitoringu koncepce a zohlednit při výběru projektů díky vhodnému nastavení kritérií pro výběr podpořených projektů. Výběr sady referenčních cílů je tak klíčovým krokem, který jednak odráží předchozí analytické kroky (analýza stavu a vývoje životního prostředí a identifikace problémů v území, analýza přijatých cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví) a zároveň by měla být kompatibilní resp. využitelná pro další kroky v oblasti výběru projektů a monitorování vlivů implementace koncepce na životní prostředí. Mělo by se jednat o vzájemně provázaný řetězec kroků analýza – syntéza – evaluace – monitoring.

Add 4. Celkové zhodnocení koncepce po stránce formální a formálně obsahové

Bude provedeno zhodnocení obsahové stránky koncepce dle jejích jednotlivých částí a kapitol, její úplnosti, formální úpravy, přehlednosti, použitých vyjadřovacích prostředků a uživatelské vstřícnosti formou komentáře zpracovatelů vyhodnocení SEA s ohledem na cílového uživatele koncepce.

Add 5. Hodnocení analytické části

Bude provedeno zhodnocení obsahu analytické části, její úplnosti a vypovídací schopnosti a promítnutí identifikovaných zjištění do návrhu opatření formou komentáře zpracovatelů vyhodnocení SEA.

Add 6. Hodnocení strategické části – komentář zpracovatele SEA k celkovému pojetí strategické části + hodnocení jednotlivých navrhovaných cílů/opatření pomocí metody referenčních cílů - hodnotící tabulky – návrh reformulací

Pro zjištění, zda a jakým způsobem může návrh koncepce mít při realizaci závažné vlivy na ŽP, bude provedeno hodnocení navržených opatření resp. aktivit vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí, tj. zda a jakým způsobem budou opatření naplňovaná pomocí aktivit resp. projektů přispívat či nikoliv k naplňování referenčních cílů.

Zejména při potenciálně negativním identifikovaném vlivu je součástí hodnocení i komentář včetně návrhu opatření pro předcházení negativním vlivům na životní prostředí a veřejné zdraví.

Platí, že míra podrobnosti hodnocení jednotlivých vlivů odpovídá míře podrobnosti, v jaké je daná část (aktivita, opatření, záměr) v rámci koncepce definována nebo vymezena.

Hodnocení se provedou odborným odhadem možných konkrétních dopadů formou extrapolace uplatnění dané priority/opatření/aktivity v rámci navazujících nástrojů strategického plánování nebo dalších fází projektové přípravy konkrétních realizačních kroků.

Jako nejvhodnější formu prezentace doporučujeme maticový tabelární přehled hodnocených priorit (v řádku) s odhadem významnosti vlivů na jednotlivá témata (ve sloupcích) a doplňujícím vysvětlujícím komentářem k hodnocení jednotlivých priorit. V návaznosti na toto tabelární hodnocení bude uveden souhrnný komentář s podrobnějším vyhodnocením nejvýznamnějších kladných a záporných vlivů včetně zdůvodnění odhadu jejich významnosti.

Kumulativní a synergické vlivy

Hodnocení kumulativních a synergických vlivů koncepce má za úkol shrnout závěry vyhodnocení provedeného především při hodnocení strategických cílů a opatření v předchozích krocích SEA se zaměřením právě na kumulativní a synergické vlivy. Podrobnější informace k hodnocení kumulativních a synergických vlivů se nacházejí v kapitole 3.6.4 tohoto dokumentu.

Zdrojem kumulativních a synergických vlivů je prostorová koncentrace navrhovaných aktivit v prostorově omezené části řešeného území.

Výstupem bude přehledná tabulka, ve které budou hodnocena jednotlivá navrhovaná opatření nebo aktivity, jejich soulad s referenčními cíli životního prostředí a identifikována potenciální míra jejich vlivu na daný referenční cíl.

Add 7. Prostorová analýza navrhovaných záměrů, pokud koncepce takové záměry obsahuje

Základní přehled střetů záměrů navrhovaných v koncepci s jednotlivými složkami životního prostředí na základě prostorové analýzy. Měly by být územně identifikovány a graficky znázorněny střety s ochranou přírody (velkoplošná zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), maloplošná ZCHÚ a jejich ochranná pásma, Natura 2000, územní systém ekologické stability (dále jen „ÚSES“), VKP, PP, Natura 2000 a jejich ochrannými pásmy), s ochranou vod (CHOPAV, záplavová území, ochranná pásma vodních zdrojů, ochranná pásma lázeňských zdrojů, ochranná pásma pozorovacích vrtů ČHMÚ), ZPF a PUPFL, ochrana horninového prostředí (CHLÚ, DP, PÚ), památková ochrana (NKP, NP, KPZ, MPZ a ochrana archeologických nalezišť a další chráněné zájmy v území.

Add 8. Hodnocení prováděcí části strategie

Formou komentáře zpracovatele vyhodnocení SEA bude zhodnocena implementační část strategie, stanovené úkoly pro jednotlivé aktéry a jejich časový rámec, realizovatelnost. Včetně zhodnocení navrženého monitoringu a jeho možné provázanosti na monitoring vlivů na životní prostředí.

Add 9. Hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i ZOPK

V rámci zpracování oznámení koncepce budou v případě možného významného vlivu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 osloveny všechny příslušné orgány ochrany přírody, tedy příslušné orgány státní správy, újezdní úřady a správy CHKO a národních parků v České republice, v jejichž obvodu působnosti se nacházejí lokality soustavy Natura 2000, se žádostí o stanovení, zda může koncepce samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL a PO, pokud je takové stanovisko vyžadováno.

Pokud orgány ochrany přírody ve svém stanovisku dle § 45i nevyloučí možnost významného ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000, bude v rámci posouzení vlivů koncepce na životní prostředí zpracováno rovněž posouzení vlivu koncepce na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO dle § 45i ZOPK postupem dle ZOPV (dále jen „naturové posouzení“). Naturové posouzení je samostatná část, která by měla být předložena jako samostatný dokument spolu s vyhodnocením SEA a návrhem koncepce, anebo může být přílohou vyhodnocení SEA. Vyhodnocení SEA zohlední závěry posouzení dle § 45i ZOPK. Vyhodnocení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bude zpracováno držitelem autorizace dle § 45i ZOPK v souladu s prováděcími předpisy dle ustanovení § 45i odst. 13 ZOPK, resp. vyhláškou č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

Add 10. Hodnocení vlivů koncepce na determinanty veřejného zdraví

Pro vyhodnocení předkládaného návrhu koncepce a jejich variant na veřejné zdraví bude vyhodnocen vliv navrhovaných aktivit a opatření vůči přijatým cílům ochrany veřejného zdraví strategických

dokumentů v oblasti veřejného zdraví na vnitrostátní úrovni a vůči všem determinantům veřejného zdraví relevantním v obecné rovině vůči koncepci.

Z relevantních cílů strategických dokumentů v oblasti veřejného zdraví a analýzy stavu a trendů vývoje veřejného zdraví ve vztahu k předmětu řešení posuzovaného dokumentu jsou následně vybrány relevantní zdravotní determinanty, vůči nimž je předkládaná koncepce hodnocena. Příkladem mohou být následující determinanty:

- ▶ Faktory životního prostředí, zejména kvalita ovzduší, hluk, toxické látky v prostředí, ochrana přírody a vodních zdrojů;
- ▶ Dostupnost zaměstnanosti;
- ▶ Dostupnost vzdělanosti;
- ▶ Dostupnost zdravého využití volného času;
- ▶ Úroveň a dostupnost zdravotní péče;
- ▶ Pohoda bydlení
- ▶ Bezpečnost (od energetické a surovinové bezpečnosti, přes bezpečnost těžby surovin a výroby energie, bezpečnost dopravy a ochranu obyvatel v případě mimořádných událostí antropogenního i přírodního charakteru až po např. kvalitní bezpečné stavební materiály, zejména v případě recyklace odpadů).

Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví je tak provedeno pomocí uvedených determinantů veřejného zdraví, a sice jako soulad (nesoulad) navrhovaných cílů hodnocené koncepce vůči zdravotním determinantům a jejich žádoucím trendům, kdy bude charakterizováno jejich možné ovlivnění a navrženy úpravy koncepce či případná opatření k zamezení negativních vlivů implementace koncepce na veřejné zdraví.

Add 11. Návrh kritérií pro výběr projektů realizovaných na základě koncepce

V rámci této části SEA bude navržena sada kritérií za účelem vyhodnocování a stanovení kritérií pro rozhodování v otázce výběru vhodných realizačních projektů/záměrů, které budou na základě koncepce podpořeny. Hlavním účelem stanovení environmentálních kritérií pro výběr projektů je zajistit, aby nebyly podpořeny projekty s potenciálně významnými negativními vlivy na životní prostředí, a aby byly naopak při výběru projektů upřednostňovány takové projekty, které by mohly přispět ke zlepšení stavu životního prostředí a zdraví obyvatel.

Add 12. Návrh indikátorů pro monitoring provádění koncepce z hlediska životního prostředí

Základní soubor indikátorů resp. monitorovacích ukazatelů pro sledování vlivu implementace koncepce na životní prostředí.

Indikátory vychází z identifikovaných problémových okruhů životního prostředí a hodnotícího rámce, který byl vůči nim stanoven, kdy problémové okruhy resp. výše zmíněná sada referenčních cílů bude dále využita v rámci sledování dopadů implementace koncepce na životní prostředí tak, že bude monitorována míra ovlivnění těchto cílů prostřednictvím indikátorů. Tak bude zajištěna provázanost vyhodnocení koncepce s výběrem podpořených projektů i monitoringem implementace koncepce. Je účelné navrhnout pro každý referenční cíl alespoň jeden reálně sledovatelný indikátor. Monitorování a vyhodnocování implementace strategie pomůže včas zachytit případné negativní vlivy koncepce na životní prostředí a v neposlední řadě může být determinantem, který povede ke kvalitativně vyšší úrovni realizovaných projektů.

Add 13. Návrh stanoviska

Výsledkem výše uvedených kroků je potom doporučení příslušnému úřadu ze strany zpracovatele vyhodnocení SEA k vydání stanoviska, doporučení znění jeho výroku a případných podmínek či požadavků a doporučení z hlediska opatření pro zamezení nebo kompenzaci negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

1.1.10 Zajištění zapojení veřejnosti

Zapojování veřejnosti procesu SEA je velmi úzce provázáno s postupy, které při přípravě koncepcí zajišťují svobodný přístup k informacím na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a Aarhuské úmluvy. Zapojení veřejnosti do procesu SEA by mělo respektovat následující principy:

- ▶ včasné informování veřejnosti o pořizování koncepce a provedení procesu SEA,

- ▶ aktivní a průběžné informování veřejnosti,
- ▶ konzultace s občany,
- ▶ vypořádání vyjádření veřejnosti,
- ▶ informace o výsledcích procesu SEA

Zpracovatelem SEA by měl být navržen konkrétní systém zapojení veřejnosti do přípravy procesu SEA a posouzení koncepce by mělo zahrnovat:

- a) Průběžné zveřejňování dokumentů na webových stránkách předkladatele, kde bude uveden také odkaz na ostatní relevantní zdroje informací např. IS SEA, webové stránky zpracovatele koncepce, popřípadě webové stránky zpracovatele SEA. Průběžný sběr a vypořádání vyjádření přijatých i mimo procesní připomínková řízení.
- b) Ve spolupráci se zpracovatelem koncepce, sestavení adresáře zájmových organizací se vztahem ke koncepci – do adresáře by měli být zahrnuti zástupci relevantních úřadů, odborných institucí, nevládních organizací a privátní sféry. Tito aktéři by měli být informováni o možnosti zapojení do přípravy koncepce.
- c) Veřejnost má možnost vznášení připomínek a návrhů na doplnění ve všech fázích procesu SEA (zjišťovací řízení, vyhodnocení) v rámci připomínkových řízení v závislosti na jednotlivých procesních krocích. Průběžný sběr a vypořádání vyjádření ke koncepci i k jejímu SEA ve spolupráci s příslušným úřadem.
- d) V případech, kdy se koná VP, budou účastníkům představeny návrh koncepce a výstupy vyhodnocení SEA. Bude vypracován zápis z VP, který bude následně předán příslušnému úřadu.
- e) Pracovní semináře nebo kulaté stoly pro zástupce zadavatele, nebo prezentace v rámci schvalovacího procesu (dle potřeby).

Z výše uvedených důvodů je vhodné zřídit na internetových stránkách předkladatele nebo zpracovatele SEA samostatnou stránku s informacemi o celém procesu přípravy koncepce a procesu SEA – a to včetně průběžně zpracovávaných SEA vyhodnocení jednotlivých etap. Internetové stránky by měly obsahovat následující informace:

- ▶ harmonogram zpracovávání koncepce,
- ▶ harmonogram SEA procesu,
- ▶ základní informace o koncepci,
- ▶ základní informace o zpracovateli SEA včetně kontaktů
- ▶ pravidla podávání vyjádření,
- ▶ termíny veřejných setkání, veřejných projednání
- ▶ aktuální verze koncepce,
- ▶ aktuální verze SEA – vyhodnocení vlivu na ŽP,
- ▶ informace o výsledcích procesu SEA.

Informace budou rovněž zveřejňovány způsobem vyplývajícím ze zákona, tj. v Informačním systému Ministerstva životního prostředí tzv. IS SEA k zabezpečení naplnění povinností dle ZOPV. Zajistí příslušný úřad.

Vhodné je rovněž zpracovat informační materiál, který bude obsahovat stručné údaje ke každé fázi procesu SEA, který bude k dispozici účastníkům VP a příslušnému úřadu.

Prezentace koncepce veřejnosti (VP) je setkání předkladatele, zpracovatele koncepce a SEA týmu s velkým počtem zástupců zainteresovaných nebo dotčených orgánů a samosprávných celků, a s veřejností a jejími zástupci. Slouží k poskytnutí základních informací o koncepci a k získání názoru veřejnosti a sběru vyjádření. Účelem je především „srozumitelná prezentace“ koncepce a vyhodnocení SEA.

Posuzovatel SEA spolu se zpracovatelem koncepce zaznamenává průběžně vyjádření subjektů k informacím, které obdržely (nebo jim byly zpřístupněny) během jednotlivých etap procesu SEA předepsaných zákonem a zaznamená je do přehledné tabulky – Vypořádání vyjádření, kde uvede u každého vyjádření své stanovisko a způsob jeho zohlednění resp. zapracování do návrhu koncepce, nebo i do vyhodnocení SEA.

1.1.11 Vyhodnocení vlivů na klima

Hodnocení vlivů koncepcí na klima, resp. změnu klimatu, je jedním z průřezových témat SEA, jehož význam vzrostl v poslední době na základě celoevropské Strategie adaptace na změny klimatu v roce 2013.

Česká republika přijala v roce 2017 Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP adaptace), který implementuje Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR z roku 2015 (Adaptační strategie ČR). Součástí NAP je soubor 98 indikátorů zranitelnosti, který bude každé 4 roky vyhodnocován. V současnosti je k dispozici Hodnocení zranitelnosti ČR ve vztahu ke změně klimatu k roku 2014, právě na základě indikátorů zranitelnosti.

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR představuje národní adaptační strategii ČR, která kromě zhodnocení pravděpodobných dopadů změny klimatu obsahuje návrhy konkrétních adaptačních opatření, legislativní a částečnou ekonomickou analýzu, atd.

Adaptační strategie ČR identifikuje prioritní oblasti (sektory), u kterých se předpokládají největší dopady změny klimatu.

- ▶ lesní hospodářství,
- ▶ zemědělství,
- ▶ vodní režim v krajině a vodní hospodářství,
- ▶ urbanizovaná krajina,
- ▶ biodiverzita a ekosystémové služby,
- ▶ zdraví a hygiena,
- ▶ cestovní ruch,
- ▶ doprava,
- ▶ průmysl a energetika,
- ▶ mimořádné události a ochrana obyvatelstva a životního prostředí.

Z výše uvedeného je patrné, že změna klimatu je faktorem horizontálně ovlivňujícím prakticky všechny složky životního prostředí a celou řadu ekonomických témat a zpětně vývoj těchto složek a témat ovlivňuje klima jako takové. S touto skutečností je potom třeba počítat v rámci posouzení vlivů koncepcí na ŽP a veřejné zdraví.

Adaptační strategie ČR je připravena na roky 2015 – 2020 s výhledem do r. 2030 a bude implementována Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. Průběžné plnění Adaptační strategie ČR bude vyhodnoceno v roce 2019 a dále každé 4 roky. Podrobně je téma řešeno v následujících dokumentech:

- ▶ Hodnocení zranitelnosti České republiky ve vztahu ke změně klimatu k roku 2014. CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2018, ISBN 978-80-87770-47-4, dostupné z https://www.mzp.cz/cz/hodnoceni_zranitelnosti_cr
- ▶ Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 2015, dostupné z: http://mzp.cz/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie.
- ▶ The EU Strategy on adaptation to climate change, ISBN 978-92-79-32975-3, doi: 10.2834/5599, European Union, 2013.

Z výše uvedeného vyplývá, že změnu klimatu a její možné ovlivnění v důsledku implementace posuzovaných dokumentů je třeba průřezově zahrnout do všech fází práce na SEA. Současný stav, vývojové trendy a odhad rizik by měl být diskutován již v rámci oznámení koncepce.

Ve vlastním vyhodnocení SEA je potom nezbytné zahrnout výše zmíněné strategické dokumenty do hodnocení vztahu a ovlivnění jimi přijatých cílů vůči posuzované koncepci a zároveň je, resp. změnu klimatu jako téma zohlednit při výběru hodnotících kritérií, resp. referenčních cílů.

Tab. 1 Příklad formulace referenčního cíle v rámci problémového okruhu působení změn klimatu

	Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Referenční cíl
2.	Působení změny klimatu	2.1. Realizovat krajinotvorná opatření i způsoby hospodaření v krajině s cílem snížit rizika spojená s následky změny klimatu

Při identifikování významných negativních vlivů navrhovaných opatření vůči hodnotícím kritériím je třeba navrhnout minimalizační opatření pro zamezení těchto vlivům implementace koncepce z hlediska změny klimatu. Zároveň se toto hledisko musí promítnout rovněž do implementace koncepce v podobě kritérií pro výběr projektů a do monitoringu jejího uplatňování prostřednictvím sledování indikátorů vlivu na změnu klimatu.

Zdrojem dat a rovněž inspirací pro návrh opatření resp. indikátorů jsou výše uvedené strategické dokumenty a aktuální Hodnocení zranitelnosti ČR ve vztahu ke změně klimatu.

Tab. 2 Příklad monitorovacích ukazatelů ve vztahu k působení změny klimatu

Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Monitorovací ukazatele implementace koncepce na ŽP	Jednotka	Zdroj dat
Působení změny klimatu	Objem investovaných prostředků do krajinných opatření	Kč	Kraj

Tab. 3 Příklad kritéria pro výběr projektů v rámci implementace koncepce zvoleného z hlediska adaptace na změny klimatu

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí
2.1. Realizovat krajinná opatření i způsoby hospodaření v krajině s cílem snížit rizika spojená s následky změny klimatu	Dojde prostřednictvím realizace záměru ke zvýšení retenční schopnosti krajiny Ano/Ne?

2 Metodická doporučení pro fázi zpracování oznámení koncepce a zahájení zjišťovacího řízení

2.1 Způsob zpracování oznámení koncepce

Tato etapa zpracování SEA obsahuje v zásadě dva základní kroky:

- Podání žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK, pakliže je vyžadováno – § 45h a § 45i odst. 1 ZOPK
- Zpracování oznámení koncepce

Předkladatel koncepce (ten, kdo dává podnět ke zpracování – veřejná správa, tedy úřad - magistrát, ministerstvo, kraj) musí předložit oznámení koncepce o zahájení prací na tvorbě nebo změnách koncepce příslušnému úřadu, tedy orgánům kraje, případně Ministerstvu životního prostředí pokud dotčené území zasahuje na území více krajů, nebo pokud dotčené území tvoří území celého státu.

Náležitosti oznámení koncepce stanoví příloha č. 7 k ZOPV. Zpracováním oznámení koncepce může předkladatel pověřit autorizovanou osobu, není však výjimečné pokud oznámení zpracuje předkladatel koncepce vlastními silami. Využití služeb autorizované osoby je žádoucí zejména vzhledem k zajištění kvalitně zpracovaného oznámení a hladkému průběhu této fáze procesu SEA.

Výhodnost zapojení AO již do této fáze procesu SEA spatřujeme především u koncepcí, u kterých je možné proces SEA ukončit závěrem zjišťovacího řízení. Díky fundovanému zpracování oznámení koncepce autorizovanou osobou si je příslušný úřad schopný učinit představu o možných významných vlivech koncepce na ŽP a rozhodnout o ukončení či pokračování procesu SEA.

V případě, kdy se jedná o koncepci, u které lze důvodně předpokládat celý proces SEA je zpracování oznámení autorizovanou osobou zárukou kompatibility a vhodného metodického zvládnutí všech fází procesu SEA a zároveň předpokladem pro kvalitní scoping, který následně ústí v lépe probíhající proces SEA. Zároveň lze urychlit práci na samotné koncepci díky posouzení vlivů na životní prostředí metodou ex-ante a optimalizovat její obsah před spuštěním samotného procesu SEA.

Naprostá většina pořizovaných strategických dokumentů nemá natolik konkrétní územní průmět, aby bylo možné na strategické úrovni definovat možné konkrétní vlivy přesahující hranice ČR. Z tohoto důvodu spíše nepředpokládáme, že bude v rámci posouzení vlivů na životní prostředí požadováno mezistátní posuzování vlivů většiny strategických dokumentů na území okolních států v konkrétní rovině, vždy je však třeba o nich uvažovat a v rámci oznámení i případného vyhodnocení SEA je diskutovat, resp. vyhodnotit. Mezistátní posuzování, resp. oslovení dotčených států se většinou děje až v případě, kdy je zjištěn významný vliv na jeho území, anebo si sám sousední stát zažádá. Základní posouzení přeshraničních vlivů, pokud jsou relevantní, bude provedeno standardně v rámci

vyhodnocení SEA, tak aby MŽP mohlo předložit toto posouzení druhému státu k vyjádření, jestliže o to druhá strana požádá. V případě, kdy se jedná o koncepci, kde je příslušným úřadem kraj, je vedení procesu SEA postoupeno Ministerstvu životního prostředí.

V této fázi identifikovaná potenciální rizika by se měla odrazit ve stanovení referenčního rámce pro další fáze hodnocení, tedy ve výběru a formulaci sady referenčních cílů životního prostředí. Zárukou správného vyhodnocení potenciálních rizik je opět účast zkušeného zpracovatele oznámení.

Proces (tzv. zjišťovací řízení) provádí příslušný úřad a jeho účelem je - stanovit, zda daná koncepce musí být posuzována - určit a upřesnit rozsah a obsah vyhodnocení SEA a průběh posuzování. V průběhu zjišťovacího řízení mají jak dotčené orgány, tak krajské úřady, resp. územní samosprávné celky, tak i veřejnost možnost se k posuzovanému dokumentu vyjádřit.

Závěr zjišťovacího řízení (dále jen „ZZŘ“) - vydá příslušný úřad nejpozději do 35 dnů ode dne zveřejnění informace o oznámení koncepce na úřední desce posledního dotčeného či jediného dotčeného kraje. Po vydání jej musí neprodleně zveřejnit a zaslat předkladateli, dotčeným orgánům a dotčeným krajům a případně také dotčeným obcím. ZZŘ vychází ze zákonných kritérií pro zjišťovací řízení dle přílohy č. 8 k ZOPV, z oznámení koncepce a vyjádření k němu podaných v průběhu zjišťovacího řízení. U koncepcí, které jsou posuzovány vždy a u takových, u kterých bylo rozhodnuto, že mohou mít významný vliv na životní prostředí či veřejné zdraví ZZŘ stanoví rozsah a obsah hodnocení SEA včetně případného požadavku na vyhodnocení variant (navrhne průběh SEA). V případě ZZŘ u koncepcí, které nebudou podléhat procesu SEA, jelikož nemohou mít významný vliv na životní prostředí či veřejné zdraví na základě kritérií pro zjišťovací řízení uvede příslušný úřad důvody, které jej k tomuto rozhodnutí vedly.

2.2 Vazba na ustanovení § 45h a § 45i ZOPK (tzv. naturové posouzení) a jeho integrace do procesu SEA

Nedílnou součástí posouzení vlivů koncepce na životní prostředí je rovněž zahrnutí problematiky možného ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000, jako evropské soustavy chráněných území. To může mít několik podob v závislosti na relevanci vztahu mezi posuzovaným dokumentem a předmětem ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky jsou lokality soustavy Natura 2000 tvořeny ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami (PO a EVL), které požívají ochranu dle ustanovení § 45a až § 45i ZOPK.

Povinností předkladatele koncepce je učinit úvahu, zda se jedná o koncepci naplňující definici § 45h ZOPK, tj. zda může pořízovaná koncepce samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Pokud dojde předkladatel k závěru, že jím zpracovaná koncepce nenaplnuje znění § 45h ZOPK, musí tuto skutečnost uvést v oznámení koncepce a věcně (s ohledem na obsah koncepce a její očekávané dopady, resp. jejich absenci) přiléhavě odůvodnit, proč se tak domnívá. Jestliže koncepce tuto definici naplňuje, je pořizovatel povinen požádat příslušné orgány ochrany přírody o vydání stanoviska podle § 45i ZOPK. Stanovisko orgánu ochrany přírody slouží k určení, zda je třeba koncepci posoudit z hlediska vlivů na území lokalit soustavy Natura 2000, tj. z hlediska vlivu na předmět ochrany a celistvost EVL a PO. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů ode dne doručení žádosti. Pokud orgán ochrany přírody významné vlivy vyloučí, nevyplyvá pro předkladatele ve vztahu ke koncepci z hlediska požadavků § 45i ZOPK žádná další povinnost, samozřejmě za předpokladu, že koncepce nebude měněna takovým způsobem, který by na její vlivy na EVL a PO měl dopad. Jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučí významný vliv koncepce na EVL nebo PO, musí být koncepce předmětem posouzení podle § 45i ZOPK postupem dle ZOPV, které musí být zpracováno osobou s příslušnou autorizací.

Stanoviska všech orgánů ochrany přírody (dále jen „OOP“) relevantních k dotčenému území koncepce jsou nedílnou součástí oznámení v případě koncepcí, které mohou významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Jestliže alespoň jeden OOP nevyloučil možnost významného vlivu na předmět ochrany a celistvost EVL a PO, musí být v souladu s § 45i odst. 2 ZOPK ke koncepci zpracováno též „naturové“ posouzení.

Vzhledem k charakteru podkladů a času potřebnému pro získání těchto stanovisek je zpracování žádosti o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK prvním krokem, který zpracovatel oznámení učiní při zahájení prací na oznámení koncepce. V mezičase mezi podáním žádosti o stanoviska dle § 45i odst. 1

ZOPK a jejich obdržení je vhodné zpracovat vlastní oznámení. Vzor žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK pro účely SEA je uveden v příloze.

V případě, kdy součástí oznámení koncepce stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK nebudou, může se stát, že dotčené OOP si ve svém vyjádření k oznámení koncepce požádají o zaslání jejího návrhu ke stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK. ZZŘ je v takové situaci vydán až po obdržení stanovisek OOP vydaných dle § 45i odst. 1 ZOPK. V této souvislosti je třeba poznamenat, že OOP nemohou vydávat stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK v rámci vyjádření k oznámení koncepce, neboť ZOPK nezakládá OOP kompetenci k vydání stanoviska z moci úřední (žádost o vyjádření orgánu ochrany přírody jako dotčeného orgánu ve zjišťovacím řízení ze strany příslušného úřadu není žádostí předkladatele o stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK).

2.2.1 Rámcové standardy pro formulaci žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK

Orgány ochrany přírody, příslušné k vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK jsou podle území řešeného předkládaným strategickým dokumentem:

- ▶ Krajské úřady mimo území chráněných krajinných oblastí (CHKO) a národních parků (NP) včetně ochranných pásem, mimo vojenské újezdy a mimo ostatní pozemky určené pro účely obrany státu,
- ▶ Správy NP na území národních parků včetně ochranných pásem
- ▶ AOPK na území chráněných krajinných oblastí a v EVL a PO, jejichž ochrana je zajišťována prostřednictvím národní kategorie maloplošného zvláště chráněného území
- ▶ Újezdní úřady na území vojenských újezdů,
- ▶ Odbory výkonu státní správy (dále jen „OVSS“) MŽP I – IX na pozemcích určených pro účely obrany státu mimo vojenské újezdy.

Před podáním žádosti o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK je tedy třeba provést prostorovou analýzu a vyhodnotit, kterých OOP (resp. jakých lokalit soustavy Natura 2000 v jejich územní kompetenci) se vlivy dané koncepce dotýkají. O stanovisko je nutné požádat všechny dotčené OOP, např. pokud řešené území leží na území dvou krajů, je nutno požádat oba krajské úřady, popř. též AOPK, Správu NP, MŽP OVSS či újezdní úřad, jsou-li v těchto krajích dotčena též území v kompetenci jmenovaných OOP (tedy CHKO, EVL chráněné jako národní přírodní rezervace či národní přírodní památka, NP, vojenské újezdy, pozemky určené pro účely obrany státu mimo vojenské újezdy). V případě celostátních koncepcí se oslovuje ústředí AOPK, v případě krajských koncepcí, které mají dotčené území jen s jedním regionálním pracovištěm AOPK, oslovuje se pouze regionální pracoviště. Pakliže jsou v dotčeném území 2 a více regionálních pracovišť AOPK, je nutné oslovit ústředí AOPK.

Žádost o vydání tohoto stanoviska má obsahovat základní (pro účely vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK relevantní) informace o koncepci: Název, řešené území, stručný popis zaměření koncepce, jejího předmětu a základních cílů, návrhové období, způsob schvalování, situační výkres nebo mapu, pokud má koncepce územní průmět.

Vzhledem k tomu, že strategické dokumenty mají často poměrně obecné znění a v době přípravy oznámení koncepce, resp. žádosti o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK nemá připravovaná koncepce zdaleka finální znění, je vhodné přiblížit způsob formulace návrhové části, definovat rámec pro budoucí povolení záměrů, resp. způsob realizace koncepce a podpory projektů, resp. řetězec následných strategických dokumentů. V této souvislosti platí rovněž, že je vhodné podávat žádost o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK až v okamžiku, kdy existuje rámcový návrh základní struktury strategických cílů a opatření koncepce. Cílem je umožnit příslušnému orgánu ochrany přírody kvalifikované rozhodnutí, zda lze, či nelze vyloučit významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 a zároveň se vyhnout situacím, kdy je OOP nucen vydat stanovisko nevylučující významný vliv z důvodů předběžné opatrnosti (resp. příliš vágních formulace cílů a opatření koncepce, které ve své formulaci skutečně ponechávají prostor pro možné významné ovlivnění EVL nebo PO, přestože v rámci pozdějšího upřesňování by tyto vlivy mohly být vyloučeny).

Doporučujeme rovněž uvést webový odkaz na stránky s průběžně zveřejňovanými výstupy. Pokud se jedná o aktualizaci stávající (již schválené) koncepce, je vhodné odkázat rovněž na web platného dokumentu a zároveň poskytnout OOP kontakt na koordinátora pro dotazy.

Seznam orgánů ochrany přírody je možné nalézt v přílohou části tohoto dokumentu. Pokud se jedná o náležitosti samotného posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost EVL a PO, které zpracovává osoba s příslušnou autorizací, stanoví je § 3 vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny. Metodicky upravují proces posuzování vlivů podle § 45i ZOPK materiály vydané MŽP, dostupné na https://www.mzp.cz/cz/hodnoceni_vyznamnosti_vlivu_koncepci:

- Postup posuzování vlivů koncepcí a záměrů na EVL a PO
- Hodnocení významnosti vlivů koncepcí a záměrů na EVL a PO
- Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

2.3 Metodická doporučení pro věcné obsahové naplnění jednotlivých kapitol oznámení koncepce dle přílohy č. 7 k ZOPV

Oznámení koncepce je zahajujícím dokumentem procesu SEA, který by měl mít vypovídající schopnost o zpracované či zpracovávané koncepci a měl by umět vystihnout, jaký je předpokládaný vliv navrhované koncepce na životní prostředí.

Jak již bylo výše uvedeno, vhodným okamžikem pro zahájení prací na SEA je chvíle, kdy existuje již alespoň rámcový koncept návrhové části koncepce a je známa základní struktura strategických cílů dokumentu. Tedy taková fáze přípravy koncepce, kdy je možné jak pro autorizovanou osobu, resp. zpracovatele oznámení koncepce, tak pro příslušný úřad nebo orgán ochrany přírody učinit odborný odhad, zda se jedná o koncepci, která podléhá ZOPV, má potenciál ovlivnit ŽP v dotčeném území vzhledem k jeho stavu, vývojovým trendům a specifickým problémům včetně odhadu směru a míry tohoto ovlivnění a dále je možné tyto očekávané vlivy vyhodnotit v rámci úvahy o jejich možné významnosti ve smyslu ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK. Rámcový koncept návrhové části koncepce nebo odkaz na něj by měl být zároveň doložen k oznámení koncepce za účelem usnadnění screeningového i scopingového rozhodování příslušného úřadu v rámci zjišťovacího řízení.

Příslušný úřad musí ještě před započatím zjišťovacího řízení určit, zda navrhovaná koncepce je koncepcí, na kterou se vztahuje zákon o posuzování vlivů na životní prostředí.

Oznámení koncepce musí splňovat náležitosti přílohy č. 7 k ZOPV, a to:

Část A: Údaje o předkladateli

- *Název organizace, IČ, sídlo, jméno, příjmení, adresa telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele.*

Zde je třeba uvést aktuální údaje tj. název organizace, IČO, sídlo, zástupce předkladatele a kontakt na něj.

Část B: Údaje o koncepci

- *Název, obsahové zaměření, charakter, zdůvodnění potřeby pořízení, základní principy a postupy, hlavní cíle, přehled uvažovaných variant řešení, míra v jaké koncepcí stanoví rámce pro záměry a jiné činnosti z ní vycházející, vztah k jiným koncepcím, možnost kumulace vlivů na ŽP a VZ s jinými záměry, předpokládaný termín dokončení, návrhové období, způsob schvalování.*

Zde jsou uvedeny jednak formální údaje o koncepci tedy její přesný název a definice předmětu řešení, zaměření a charakter koncepce včetně důvodů pro její pořízení, které lze zcela převzít z podkladů dodaných zpracovatelem koncepce.

Tyto údaje je vhodné, pokud již nejsou obsaženy, doplnit stručným komentářem AO, resp. autora oznámení z hlediska kontextu posuzovaného dokumentu v systému strategických dokumentů předkladatele, resp. mezinárodní, národní či regionální úrovně ve vztahu k ochraně životního prostředí a veřejného zdraví. Užitečný je rovněž stručný popis způsobu pořizování koncepce včetně odkazů na webové stránky předkladatele a informaci o možnosti vznášet podněty a připomínky, resp. zapojit se do procesu pořizování koncepce.

Stěžejní částí je potom uvedení rámcové struktury návrhové části, která je hlavním podkladem, na základě kterého si může příslušný úřad, dotčené úřady a veřejnost učinit představu o budoucí podobě koncepce a jejím zaměření.

Následně musí autor oznámení koncepce charakterizovat míru, v jaké pořizovaná koncepce stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti uvedených v příloze č. 1 k ZOPV vzhledem k jejich povaze, umístění, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje apod. Zde je třeba uvést, že tato část oznámení má přímou vazbu na následující kapitoly C a D a je třeba ji zpracovávat se znalostí stavu a vývojových trendů životního prostředí a veřejného zdraví v řešeném území a definování jeho klíčových problémů ve vztahu k pořizované koncepci. Definovat je třeba především strategickou úroveň, pro kterou je koncepce pořizována, zda se jedná pouze o deklarování základních strategických směrů nebo budou na základě strategie vybírány projekty k přímému podpoření, resp. bude na jejím základě dán strategický rámec pro realizaci záměrů soukromých subjektů bez veřejné podpory. Důležité je rovněž

uvést jaký bude charakter podpořených realizačních opatření tj. zda se jedná pouze o finanční nebo marketingový výstup nebo budou přijata rovněž opatření ústící v realizaci projektů s investičním charakterem a případným konkrétním územním průmětem, včetně územního průmětu, který není definován v mapovém výstupu.

Zároveň je třeba nezapomenout na možné spolupůsobení předkládané koncepce a ostatních strategických dokumentů nebo záměrů. Alespoň prostřednictvím komentáře identifikovat potenciální synergie nebo kumulativní vlivy, které jsou zpracovateli oznámení známy na základě aktuálního stavu přípravy koncepce.

Dále je třeba uvést, zda bude koncepce řešena variantně a definovat základní rámec jednotlivých uvažovaných variant.

Vztah koncepce k jiným koncepcím je dán jednak její pozicí v hierarchii ostatních strategických dokumentů z pohledu strategického plánování a zaměření koncepce obecně, jednak ve vztahu k přijatým strategickým dokumentům v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Definovat a okomentovat je třeba rovněž způsob jakým bude koncepce schvalována a pro které orgány bude závazná a v jakém předpokládaném období, včetně způsobu nebo intervalu vyhodnocování a případné aktualizace.

Část C Údaje o dotčeném území

- *Vymezení dotčeného území, výčet dotčených samosprávných celků, základní charakteristiky stavu ŽP v dotčeném území, stávající problémy ŽP*

Základní analýza spočívající mimo vymezení dotčeného území v přehledu aktuálního stavu a trendů vývoje klíčových složek životního prostředí v dotčeném území se zaměřením k předmětu řešení koncepce. V této souvislosti je třeba využít aktuální oficiální data a databáze sledovaná v oblasti životního prostředí např. ČSÚ, ČHMÚ, ČGS, Geofond, krajských úřadů apod. Vhodné je využít přehledů každoročně publikovaných v celostátních nebo krajských ročenkách životního prostředí. Oznámení koncepce tak bude obsahovat základní charakteristiku aktuálního stavu a vývoje životního prostředí v dotčeném území dle jednotlivých složek životního prostředí a vybraných indikátorů se zaměřením na vztah životního prostředí a veřejného zdraví ve vztahu k předmětu řešení koncepce, která bude moci být účelně využita i pro účely případného vyhodnocení SEA. Doporučujeme se zabývat především charakteristikami znečištění ovzduší, hlukové zátěže, veřejného zdraví, využití území, záboru půdy, rozlohy a zdravotního stavu lesů, ochranou přírody a krajiny, kvalitou vod, retenční schopností území, památkovou ochranou apod., členěných dle relevantních složek životního prostředí a problémových oblastí životního prostředí ve vztahu ke koncepci, tj. takové, které jsou relevantní k aktuálním problémům životního prostředí vůči tematickému zaměření koncepce a jejímu předpokládanému ovlivnění životního prostředí, jeho trendů a problémů v řešeném území. S tím souvisí i výčet problematických oblastí a vývojových trendů v řešeném území, který je třeba také uvést. Upozorňujeme na potřebu při analýze životního prostředí nezapomínat na klima resp. změnu klimatu, která je nově sledovaným okruhem problémů životního prostředí celosvětově a je třeba se jí v oznámení a rovněž v případných dalších krocích SEA věnovat.

Část D Předpokládané vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví ve vymezeném dotčeném území

Zde je prostor pro shrnutí všech souvislostí z předchozí analytické části a její vyústění do charakteristiky předpokládaných vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví v řešeném území včetně možných přesahů do ostatních regionů a předběžný odhad střetů a rizikových oblastí ve vztahu k ochraně životního prostředí a veřejného zdraví.

Nejde o prosté zopakování již uvedených údajů o stávajících problémech životního prostředí v dotčeném území. AO by měla být schopna na základě syntézy předchozích analytických poznatků a předběžného odborného odhadu vzhledem ke znalosti oznamované koncepce poukázat na specifické problémy z jednotlivých oblastí ŽP, na rizika popř. příležitosti plynoucí z provádění koncepce. V návaznosti na to může případně autorizovaná osoba fundovaně navrhnout možná opatření ke zmírnění rizik/dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví popř. navrhnout možnosti posílení příležitostí a zejména může alespoň v obecné míře navrhnout další postup prací v rámci zpracování vyhodnocení SEA.

Část E Doplňující údaje

- *Výčet možných přeshraničních vlivů koncepce, mapová a jiná dokumentace, další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na ŽP a VZ, stanoviska OOP dle § 45i ZOPK, je-li vyžadováno*

Zde je mimo údajů doplňujících předchozí kapitoly tj. zejména mapové a jiné dokumentace např. fotodokumentace a dalších dokumentů v podobě vyjádření a stanovisek dotčených orgánů veřejné správy včetně stanoviska (resp. stanovisek) OOP, pokud je vyžadováno, dle § 45i odst. 1 ZOPK (podrobněji viz kapitola 2.2 tohoto dokumentu), uveden by měl být rovněž výčet možných vlivů koncepce přesahující hranice České republiky. To je klíčové především u koncepcí, které svým řešeným územím a především předmětem řešení zasahují až na hranice ČR a lze u nich očekávat přesah důsledků uplatňování koncepce na území sousedních států – např. surovinové politiky, pokud se jedná o možnosti těžby v příhraničních oblastech, strategie cestovního ruchu řešící prostupnost a infrastrukturu cestovního ruchu v příhraničních oblastech apod.

V oznámení je třeba rovněž uvést formální náležitosti, jako je datum zpracování oznámení koncepce, jméno, příjmení, adresa telefon a e-mail osob, které se podílely na zpracování oznámení koncepce a podpis oprávněného zástupce předkladatele.

2.4 Ukončení zjišťovacího řízení

Zjišťovací řízení vede příslušný úřad a ukončuje jej odůvodněným písemným závěrem zjišťovacího řízení tak, jak mu ukládá ustanovení § 10d ZOPV, a to podle kritérií uvedených v příloze č. 8 k ZOPV, přičemž ze závěru zjišťovacího řízení musí být seznatelné, jak se příslušný úřad v rámci zjišťovacího řízení všemi těmito kritérii zabýval všemi relevantními kritérii.

3 Metodická doporučení pro fázi zpracování vyhodnocení SEA

Vyhodnocení SEA musí obsahovat náležitosti uvedené v příloze č. 9 k ZOPV. Podrobněji tyto náležitosti vysvětlují následující podkapitoly. Důležité je, aby vyhodnocení SEA vyhovující nejen z odborného hlediska, ale aby bylo zároveň i logicky konzistentní a srozumitelné veřejnosti, tj. obsahovalo jednoznačnou specifikaci závěrů posouzení. Doporučujeme využití všech dostupných grafických podkladů ke srozumitelnější prezentaci veřejnosti (např. GIS, grafy, schémata, apod.) a v úvodních informacích vysvětlení způsobu přípravy a orientaci v dokumentu.

V textu níže lze nalézt příklad obsahového zpracování jednotlivých bodů vyhodnocení SEA se zaměřením zejména na provázanost jednotlivých kapitol tak, aby na sebe vzájemně navazovaly a výsledky posouzení odrážely výstupy všech dílčích témat (SEA + Natura 2000 + Hodnocení vlivů na zdraví + Monitoring + Výběr projektů) komplexně a ve vzájemných souvislostech – metodické rozpracování posloupnosti, analýza stavu a vývoje ŽP, identifikování problémů, analýza relevantních přijatých cílů ochrany životního prostředí a jejich vztah ke koncepci – referenční rámec SEA – výběr projektů – monitoring – zpětná vazba vůči koncepci a navazujícím dokumentům.

3.1 Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím

3.1.1 Obsah a cíle koncepce

Základní informace o koncepci, popsání obsahu a složení koncepce, jejích cílů, priorit atd. Pro tuto kapitolu lze účinně využít kvalitně zpracované oznámení koncepce, samozřejmě s respektováním případných úprav koncepce v době po jeho zpracování. Zde jde především o zhodnocení vztahů a vazeb zpracovávané koncepce s jinými dokumenty. Hodnotí se možné střety nebo naopak soulad v řešení hlavních cílů. Nejedná se o přepisování vlastní koncepce.

3.1.2 Vztah koncepce k jiným strategickým dokumentům

Účelem této kapitoly je zejména identifikace relevantních strategických dokumentů významných z hlediska životního prostředí majících vazbu k hodnocenému území, resp. hodnocené koncepci. Součástí je výčet/rešerše koncepcí na úrovni evropských, národních a krajských či regionálních strategií, jehož základní rámec je dobré uvést již v oznámení koncepce (viz bod B. 9 v osnově oznámení koncepce), tak aby měly příslušné dotčené orgány státní správy (dále jen „DOSS“) nebo veřejnost možnost v rámci zjišťovacího řízení vznést požadavky na relevantní koncepční dokumenty, které by měly sloužit jako rámec pro posouzení a zkvalitnit tak scopingovou fázi zjišťovacího řízení.

Soubor relevantních a aktuálních strategických dokumentů je základním východiskem pro hodnocení vztahu (podklad pro hodnocení v bodu 5 dle přílohy č. 9 k ZOPV). V této souvislosti doporučujeme monitorovat v přiměřené míře rovněž koncepce vznikající, resp. takové, které jsou před svým konečným schválením a které mají významnou vazbu na ŽP a předmět posuzovaného dokumentu. Neboť v průběhu procesu SEA se mohou stát platnými a často jsou z pohledu probíhající SEA resp. vznikajícího posuzovaného dokumentu podstatně relevantnějšími než sice již platná, nicméně letitá a svojí době vzniku odpovídající stávající koncepce. Relevantním zdrojem informací jsou v tomto případě především IS SEA, weby jednotlivých ministerstev, krajských úřadů případně ORP nebo obcí. Erudovaná autorizovaná osoba by měla průběžně sledovat změny v oblasti strategického plánování minimálně na celostátní úrovni a rámcově rovněž na úrovni nejméně evropské, resp. globální. Rámcově je třeba uvést rovněž evropské a mezinárodní dokumenty. Vztah předkládané koncepce vůči mezinárodním závazkům ČR a legislativě EU vyplývá z implementace těchto dokumentů do právního řádu ČR.

Vztah předkládané koncepce vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní, vnitrostátní a regionální úrovni, které se vztahují k zájmovému území a předmětu řešení posuzované koncepce, a způsobu zapracování daných cílů ochrany životního prostředí je možné hodnotit dle následující stupnice:

3	Velmi silný (přímý) vztah	Strategický dokument obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované koncepce, jejich zahrnutí je nezbytnou podmínkou vyplývající z přijatého strategického dokumentu.
2	Silný (přímý) vztah	Strategický dokument bez konkrétně definovaných nároků na promítnutí do předkládaného dokumentu. Do řešení koncepce se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky). Realizace koncepce není přímo závislá na přijatém strategickém dokumentu.
1	Slabý nebo nepřímý vztah	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na navrhovanou koncepci, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
0	Bez vztahu	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry, které vyžadují řešení v rámci řešené koncepce.

V tabulární formě přehledně uvést základní vztah posuzované koncepce vůči ostatním strategickým dokumentům. Výstupem je potom identifikace relevantních již přijatých strategických dokumentů vůči posuzované koncepci (vztah 2 a 3 dle výše uvedené škály). Následně je třeba uvést upřesňující komentář, který podrobněji charakterizuje vzájemný vztah mezi těmito identifikovanými relevantními strategickými dokumenty a posuzovanou koncepcí a odhad možného ovlivnění jimi sledovaných cílů. Koncepční dokumenty zaměřené na ochranu životního prostředí s identifikovaným velmi silným (3) nebo silným (2) vztahem vůči hodnocené koncepci se tak stávají podkladem pro hodnocení vztahu předkládané koncepce k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezinárodní, resp. vnitrostátní a regionální úrovni, jejichž přijaté strategické cíle jsou dále diskutovány vůči posuzované koncepci, viz část 5 dle přílohy č. 9 k ZOPV. V rámci vyhodnocení vlivů předkládané koncepce na životní prostředí by měly být vzaty v úvahu relevantní cíle v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví všech relevantních přijatých strategických dokumentů a na jejich základě a na základě analýzy životního prostředí, jeho vývojových trendů a problémů v řešeném území (syntéza analytických dat z bodu 2 – 4 dle přílohy č. 9 k ZOPV), by měl být sestaven referenční rámec pro hodnocení, např. v podobě sady referenčních cílů ochrany životního prostředí reprezentujících jednotlivé složky nebo problematiku okruhy životního prostředí. Zde je třeba upozornit na vazbu s kapitolou 12. „Vlivy koncepce na veřejné zdraví“ a nezapomenout obdobně zahrnout rovněž koncepce na poli veřejného zdraví a jejich přijaté cíle.

3.2 Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce

Zde opět platí, že pro doplnění kapitoly 2 vyhodnocení SEA je také výhodné využít informace z kvalitně zpracovaného oznámení koncepce (konkrétně údaje uvedené v kapitole C oznámení koncepce), tj. informace o vymezení dotčeného území, výčet dotčených samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny, popis základních charakteristik stavu ŽP v dotčeném území se zaměřením na klíčové složky nebo oblasti životního prostředí vzhledem k zaměření koncepce. Standardně bývají zahrnuty následující složky životního prostředí: ovzduší, klima, hydrologie a vodní hospodářství, půda a

nerostné bohatství, flora, fauna a krajina, lesní ekosystémy a krajina, biodiverzita, odpady, kulturní památky, veřejné zdraví, hluk. Vždy je žádoucí přizpůsobit uváděné informace posuzovanému dokumentu tak, aby Vyhodnocení SEA zbytečně textově neobtěžovalo, ale zároveň, aby se cíleně zaměřilo na oblasti životního prostředí, které mají k posuzovanému dokumentu vazbu. To znamená např. zařazení kapitoly týkající se energetické infrastruktury v případě energetické koncepce nebo kapitoly týkající se infrastruktury turistického ruchu v případě strategie rozvoje cestovního ruchu. Na druhou stranu nemá smysl zabývat se dálkovým přenosem znečištění v případě cyklokoncepce apod. Rovněž příslušné úřady by měly být schopny vyhodnotit uváděné informace nejen po formální stránce, tj. zda se například nejedná o neaktuální data, ale i podle jejich relevance směrem k zaměření předkládané koncepce. S tím souvisí i popis pravděpodobného vývoje bez provedení koncepce, kde je žádoucí shrnout stávající stav, tedy jak je definován a upraven rozvoj v oblasti řešení předkládaného dokumentu v současném stavu – zda existuje platná oborová koncepce, zda je vůči předkládanému dokumentu v základních rysech kompatibilní a dále rozvíjena či se jedná o kompletní změnu strategie a možné směry ovlivnění základních složek životního prostředí po přijetí posuzovaného dokumentu.

Informace o současném stavu životního prostředí je rovněž součástí analytické části koncepce. Úlohou SEA zpracovatele je především kontrola uvedených údajů a jejich zhodnocení. Pokud je koncepce zpracovávána pouze v jedné variantě a za nulovou variantu je považován pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce (vývoj bez realizace koncepce) musí být popsán vždy i když je koncepce invariantní a současně je tato kapitola součástí vyhodnocení SEA. Pokud není dokument zpracován ve variantách, je úkolem SEA zpracovatele popsat tento nulový stav.

3.3 Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy

Obsahuje popis nejdůležitějších vývojových trendů v životním prostředí dotčeného území a identifikaci souvisejících specifických problémů a možných rizik, které mají vztah ke koncepci, tzn. k tomu, co koncepce řeší. Typicky se jedná o bližší charakteristiku chráněných území (ZCHÚ, EVL, PO, CHOPAV, CHLÚ, ÚSES, území s překročenými limity hluku nebo znečištění ovzduší).

Zde uvádíme bližší charakteristiku oblastí, které mají zvláštní význam pro životní prostředí z hlediska soustředění významných environmentálních hodnot. Součástí této kapitoly je především přehled hodnot a limitů využití území, které jsou základními mezemi pro návrh koncepce. Cílem je určit klíčové oblasti a specifické problémy ŽP relevantní ke koncepci ve vztahu k jejich územní ochraně např. z důvodů soustředění hodnot nebo zvýšené citlivosti z hlediska životního prostředí.

Nezbytné je uvést komentář k možným předpokládaným ovlivněním těchto území v důsledku realizace předkládané koncepce. Významně ovlivněny realizací koncepce mohou být i jednotlivé složky ŽP resp. témata relevantní z hlediska stávajících trendů vývoje životního prostředí v regionu, která pro implementaci koncepce představují určitá rizika či naopak příležitosti ke zlepšení jejich stavu, a to se zřetelem k tematice řešené koncepce (např. využití obnovitelných zdrojů v případě energetické koncepce, zlepšení rekreačního potenciálu krajiny v důsledku rekultivací území po těžbě u surovinových koncepcí apod.).

3.4 Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí (např. oblasti vyžadující ochranu podle zvláštních právních předpisů).

Úkolem této kapitoly je shrnout závěry analýz provedených v kap. 2 a identifikovat hlavní problémy složek životního prostředí v řešeném území v kontextu předmětu řešení předkládaného návrhu koncepce.

Součástí musí být i komentář k ovlivnění těchto identifikovaných problémů realizací koncepce shrnující všechny identifikované vlivy na jednotlivé výše identifikované současné problémy životního prostředí. Tuto kapitolu není možné napsat bez znalosti výsledků hodnocení, je tedy výhodné se k ní v rámci zpracování vyhodnocení vrátit po utřídění závěrů.

Specificky se potom řeší možné vlivy na lokality soustavy Natura 2000, zejména v případě, kdy je součástí posouzení vlivů koncepce na životní prostředí rovněž hodnocení vlivů na EVL a PO podle § 45i ZOPK a jeho prováděcí předpis. V tomto případě je zde uvedeno shrnutí závěrů tohoto posouzení, celý text naturového posouzení je součástí přílohy SEA či je samostatným dokumentem.

Charakteristika těchto témat a jejich možného ovlivnění realizací koncepce je předmětem předcházející kapitoly 3.

3.5 Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení

Předmětem této kapitoly je identifikace cílů ochrany životního prostředí definovaných v relevantních koncepčních dokumentech, které se vztahují k zájmovému území a způsobu zapracování daných cílů ochrany životního prostředí v rámci řešené koncepce. Zde je na místě uvést bližší charakteristiku jednotlivých relevantních strategických dokumentů a jejich vybraných cílů v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, které byly vzaty jako rámec pro stanovení referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, a stručné komentáře charakterizující vztah navrhované koncepce k těmto cílům.

Postup by měl být následující:

- ▶ Uvést přehled relevantních dokumentů, které mají vazbu na témata ŽP a VZ (lze vycházet např. z bodu 1 dle přílohy č. 9 k ZOPV).
- ▶ Z těchto dokumentů vybrat relevantní cíle, které budou využity při hodnocení souladu koncepce s cíli ochrany ŽP a VZ.
- ▶ Na základě posouzení relevantních dokumentů a rozboru obsahu návrhu koncepce provést analýzu souladu této koncepce s vybranými cíli v oblasti ochrany životního prostředí a zdraví na národní (popř. evropské) a regionální úrovni a závěry shrnout (ideálně do tabulky). Slovním komentářem, nebo tabulkovou formou je třeba vyjádřit míru souladu posuzované koncepce s cíli daného dokumentu, a to např. pomocí symbolů + (provádění koncepce může přispět k plnění cíle) nebo – (provádění koncepce může ohrozit plnění cíle). Podrobněji viz následující podkapitola 3.5.1, příklad tabulkové formy hodnocení je uveden v příloze této metodiky.
- ▶ Slovně komentovat výsledky.

Vztah předkládané koncepce vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní, vnitrostátní a regionální úrovni, které se vztahují k zájmovému území a jejímu předmětu řešení byl vyhodnocen v kapitole 1 a charakterizován na základě třibodové škály. Dokumenty, které obsahují cíle zaměřené na ochranu životního prostředí a u nichž byl identifikován velmi silný nebo silný vztah vůči hodnocené koncepci, jsou blíže charakterizovány v této kapitole. Tyto cíle zároveň mohou sloužit jako podklad pro stanovení referenčního rámce v podobě sady referenčních cílů.

Zohlednit je třeba i platnou legislativu na poli územního plánování a stavebního řádu (tj. stavební zákon a jeho prováděcí předpisy), politiku územního rozvoje a ÚPD, které řeší konkrétní územní průmět navrhovaných aktivit v území. V úvahu je třeba vzít konkrétní územní průmět koncepce do území tj. dotčené území.

Důležité je nezapomenout zahrnout rovněž cíle v oblasti veřejného zdraví přijaté prostřednictvím národních strategických dokumentů, např. NEHAP, Zdraví 2020 apod., a zároveň i cíle v oblasti ochrany klimatu přijaté např. NAP, Adaptační strategie ČR apod.

Lze rámcově zmínit koncepce, vůči kterým by měl být posuzovaný dokument diskutován vždy. Jedná se např. o tyto koncepce:

- ▶ Strategický rámec udržitelného rozvoje - Česká republika 2030
- ▶ Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025
- ▶ Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny, 2009
- ▶ Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 2015
- ▶ Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2017
- ▶ Politika ochrany klimatu, 2017
- ▶ Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí – Zdraví 2020
- ▶ Akční plán ČR pro zdraví a životní prostředí – NEHAP, 1998
- ▶ Národní program snižování emisí České republiky 2015
- ▶ Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- ▶ Státní politika životního prostředí České republiky 2012 – 2020

► Plán odpadového hospodářství ČR 2015 – 2024

Je možné očekávat, že strategické dokumenty zpracované pro celou ČR nebo řešený region mohou obsahovat cíle, opatření, případně i obdobné aktivity jako předkládaná koncepce. Převážná většina strategických materiálů prošla vlastním procesem SEA, v rámci kterého byly stanoveny podmínky jejich realizace. V řadě případů lze očekávat, že koncepce se budou překrývat, resp. budou využívat společné finanční zdroje. Vlivy realizace řady koncepcí tak sice budou vzájemně interferovat, při vhodném návrhu aktivit, odpovídajícímu posouzení vlivů na životní prostředí a realizaci odpovídajících opatření však nemusí vzniknout významné riziko kumulace negativních vlivů v podobě přímých dopadů jejich aktivit do území.

3.5.1 Způsob, jak byly tyto cíle zahrnuty do koncepce, zejména při porovnání variantních řešení

Předmětem této podkapitoly je přehledně shrnout relevantní cíle ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví přijaté na vnitrostátní úrovni a charakterizovat způsob, jakým byly do řešeného návrhu koncepce zapracovány nebo zohledněny. Cílem je postihnout především vazby mezi přijatými cíli a návrhy předkládané koncepce, při zohlednění stávajících problémů životního prostředí uvedených v kapitole 4, závazků a cílů ČR v oblasti ochrany životního prostředí a při identifikování možných vlivů na základě vyhodnocení návrhové části koncepce vůči referenčnímu rámci je možné charakterizovat vztah předkládaného dokumentu vůči cílům a závazkům ČR v oblasti ochrany životního prostředí. Jeden z možných způsobů vyhodnocení zapracování přijatých cílů v oblasti životního prostředí u relevantních strategických dokumentů na příkladu SEA pro regionální rozvojovou koncepci je přílohou č. 3 tohoto dokumentu.

Další možností je z koncepčních dokumentů, které byly identifikovány ve vyhodnocení SEA v rámci popisu a vyhodnocení vztahu koncepce k jiným strategickým dokumentům jako dokumenty se silnou přímou vazbou na posuzovaný dokument, které se přímo promítají do strategické části koncepce (charakteristika vzájemného vztahu, resp. síly vazby 2 a 3), vybrat cíle a priority s jednoznačnou vazbou na problematiku ochrany životního prostředí a zdraví obyvatelstva, které jsou relevantní vůči předkládané koncepci. Následně vyhodnotit vztah těchto cílů vůči předkládané koncepci pomocí jednoduché symboliky, která v tomto případě vyjadřuje, do jaké míry může koncepce (v rámci svých kompetencí v návrhové, resp. implementační části) přispět k jejich dosažení či nikoli.

- + Řešení předkládané koncepce má pozitivní vazbu na dosažení cíle
- 0 Řešení předkládané koncepce nemá na dosažení cíle žádný vliv (cíl není z hlediska řešené koncepce relevantní)
- Řešení předkládané koncepce má negativní vazbu na dosažení cíle

Výsledkem vyhodnocení návrhu koncepce na životní prostředí je tedy rovněž zhodnocení, zda a do jaké míry je koncepce v souladu s cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví přijatými na vnitrostátní úrovni, které sloužily jako podklad pro stanovení referenčního rámce a identifikaci a vyhodnocení základních střetů se stanovenými prioritními pozitivními trendy v ochraně životního prostředí a veřejného zdraví. To je provedeno přímo pomocí zhodnocení přínosu návrhu koncepce vůči vybraným relevantním cílům v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví u strategických dokumentů na vnitrostátní úrovni, u kterých byl prokázán významný vztah vůči návrhu koncepce a vysvětlujícího komentáře.

Na základě relevantních cílů národních strategických dokumentů spolu s analýzou stavu a hlavních problémů životního prostředí v řešeném území je stanoven referenční rámec pro hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví v podobě sady referenčních cílů ochrany ŽP a veřejného zdraví, variantních scénářů nebo kritérií vstupujících do multikriteriální analýzy.

3.6 Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí

3.6.1 Způsob hodnocení

Stěžejní kapitola, hodnocení možných vlivů koncepce. Její úplné a kvalitní zpracování je zásadním předpokladem pro úspěšné splnění hlavního úkolu „strategického“ hodnocení vlivů, kterým je poskytnutí zpětné vazby posuzované koncepce z hlediska dopadů na složky životního prostředí včetně podnětů

pro její úpravy orientované na další minimalizaci těchto vlivů. Vstupními podklady této kapitoly jsou zjištění ze všech předchozích kapitol vyhodnocení SEA, zejména pak bod 3. až 5 dle přílohy 9 k ZOPV.

Nejčastěji hodnocené typy koncepcí lze podle míry jejich podrobnosti rozdělit na následující typy koncepcí:

- ▶ obecné zastřešující koncepce
- ▶ koncepce navrhuje konkrétní opatření avšak bez územního průmětu
- ▶ koncepce s územním průmětem
- ▶ koncepce zahrnuje všechny úrovně podrobnosti

Mezi **obecné zastřešující koncepce** lze zařadit takové koncepce, které v teoretické rovině deklarují cíle pro koncepční řešení nějakého odvětví a přitom nenavrhují konkrétní podrobné opatření a aktivity. Tyto koncepce bývají zastřešujícím dokumentem pro podrobnější strategie a akční plány. Většinou nemají vlastní finanční plán a konkrétní realizační nástroje. Rámec stanoví na úrovni nastavení legislativních pravidel a ostatních norem regulujících předmět řešení. Může se jednat např. o Surovinovou politiku ČR, která je následně blíže rozvíjena regionálními surovinovými politikami podrobněji řešícími problematiku hospodaření s nerostným bohatstvím dle specifík jednotlivých regionů. Obdobně mohou být obecnou zastřešující koncepcí rovněž Strategie rozvoje kraje, které ve střednědobém horizontu definují vizi a základní strategické cíle rozvoje regionu a jsou následně podrobněji řešeny na úrovni konkrétních aktivit a opatření prostřednictvím Programů rozvoje schvalovaných na kratší období.

Koncepce navrhuje konkrétní opatření avšak bez územního průmětu, jsou například již výše zmíněné programy rozvoje jednotlivých regionů, které konkretizují jednotlivá opatření a aktivity regionálního rozvoje plošně nad celým řešeným územím v krátkodobém horizontu a většinou disponují i vlastním finančním rámcem, resp. jsou na jejich základě přerozdělovány prostředky krajských rozpočtů. Mimo tyto koncepce se může jednat např. o koncepce rozvoje cestovního ruchu, kde jsou definovány cíle, opatření a aktivity sice bez konkrétního územního průmětu, které však již dávají rámec možným zásahům do území např. rozvoj cyklistické a volnočasové infrastruktury, zvyšování návštěvnosti turistických cílů, některá opatření v dopravě apod.

Mezi **koncepce s územním průmětem** lze zařadit takové koncepce, jejichž strategická opatření se promítají do aktivit v konkrétních územích např. v podobě výběru prioritních opatření dávajících rámec realizaci územně definovaných záměrů, popř. tyto záměry přímo obsahují – rozvoj konkrétních cyklostezek, bikeresortů apod. v případě regionálních cyklokonceptů nebo realizace povodňových opatření v konkrétních územích v případě koncepčního řešení povodňové ochrany. Může se jednat i o koncepce zdánlivě bez územního průmětu např. výše uvedené Programy rozvoje krajů, které však obsahují akční plán nebo zásobníky projektů s výčtem konkrétních investičních aktivit v území.

Z výše uvedeného plyne, že k hodnocení vlivů na životní prostředí je třeba přistupovat individuálně s podrobnou znalostí posuzovaného dokumentu a míru podrobnosti vyhodnocení, použité metody i nástroje je třeba přizpůsobit každé konkrétní situaci zvlášť. Pro obecné koncepce stačí hodnocení na základě odborného odhadu formou komentářů, což však je nedostačující pro koncepce s konkrétními opatřeními či přímo s územním průmětem, kde je třeba využít geografické analýzy střetů s limity využití území. V případě variantního řešení územně orientovaných koncepcí je potom vhodné využít multikriteriální analýzy. Podrobněji k jednotlivým metodám viz kapitola 3.6.2. Vždy však platí, že je třeba hodnocení podrobně provést všechny části koncepce, a to včetně obsažených příloh. Hodnotit je vždy třeba koncepci jako celek, všechny její části – analytickou, návrhovou i implementační část. Alespoň verbálně by měla být vyhodnocena analytická a implementační část koncepce. Stěžejní částí posuzovaného dokumentu je potom návrhová část koncepce, která se týká věcného naplnění strategických cílů a priorit koncepce v jednotlivých oblastech a u nichž lze předpokládat dopady do dotčeného území a případné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Návrhovou část je vhodné vyhodnotit podrobně na úrovni jednotlivých výroků nejlépe tabulkovou formou, přičemž každý výrok (cíl, opatření, aktivita, strategický záměr) se hodnotí na té úrovni, ve které je zanesen v koncepci.

Hodnocení musí zároveň postihovat i důležitá témata specifikovaná závěrem zjišťovacího řízení, vydaného příslušným úřadem k oznámení koncepce. V tomto případě je vhodné, pokud jsou tato témata zahrnuta při stanovování referenčního rámce.

Hodnotit je třeba všechny vlivy, tedy nejen vlivy pozitivní a negativní, ale i míru působení, dosah, délka působení a spolupůsobení s ostatními skutečnostmi, jak požaduje příloha č. 9 k ZOPV.

Posouzení vlivů na životní prostředí, na veřejné zdraví a na lokality soustavy Natura 2000 musí být provedeno tak, aby identifikovalo všechny pravděpodobné významné vlivy na základě známých faktů (studie, odborná literatura) i na základě údajů a informací obsažených v návrhu strategie a v hodnoceném dokumentu případně specifikovaných záměrů, a aby posouzení zároveň postihlo i specifika řešeného území.

Výstupy hodnocení je žádoucí, v závislosti na zvolené metodě hodnocení, shrnout přehledně do tabulky v ideálním případě jednotného formátu pro všechny hodnocené úrovně. Kódové alfanumerické hodnocení je třeba doplnit o doprovodný verbální komentář. Pro samotné hodnocení jednotlivých navrhovaných opatření nebo aktivit jsou sestaveny hodnotící tabulky, které představují matici jednotlivých referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví versus navrhované opatření resp. podmínky jeho implementace.

Jednotlivé návrhy a jejich varianty tak jsou konfrontovány s vybranými hodnotícími kritérii a na základě expertního úsudku zpracovatelského týmu jim jsou přiřazeny hodnoty. Následně jsou hlavní charakteristiky vlivu výroku na ŽP jako celek okomentovány, a to zejména při identifikovaném negativním vlivu resp. při zjištění kumulativních či synergických vlivů. Míra podrobnosti hodnocení jednotlivých vlivů odpovídá míře podrobnosti, v jaké je daná část (jev, záměr) v rámci koncepce definována nebo vymezena.

V rámci návrhové části se hodnotí vize, globální cíle a priority koncepce. Zejména se jedná o verbální zhodnocení toho, jak dosažení cílů koncepce ovlivní dané téma (složku) ŽP a VZ.

Hodnotí se jednotlivá opatření koncepce – s ohledem na strukturu a „podrobnost“ koncepce je třeba hodnotit možné vlivy plynoucí z obecné části jednotlivých opatření k relevantním složkám ŽP (pokud je úroveň spíše obecná).

Pokud jsou v koncepci obsaženy také „konkretizující“ aktivity či přímo záměry, je nutné hodnotit tyto aktivity v míře podrobnosti jejich návrhu, a to ve vztahu ke všem složkám ŽP a VZ. Totéž platí pro akční plány resp. zásobníky projektů, které bývají součástí přílohové části některých koncepcí. Všechny uvažované strategické záměry, nebo projekty je třeba vyhodnotit nejlépe tabulární formou v adekvátní struktuře obdobně jako ostatní části koncepce. Pokud lze v případě takto vyjmenovaných projektů nebo strategických záměrů identifikovat alespoň zhruba jejich územní průmět nebo lokalizaci, je potřebné provést rovněž geografickou analýzu a definovat potenciální střety s hodnotami nebo limity území a navrhnout opatření pro jejich zamezení. V následujících tabulkách je uveden příklad možného vyhodnocení pasportu uvažovaných úprav v případě koncepce rozvoje cyklistické infrastruktury. Vyhodnocen je potenciální vliv možného vedení navrhovaných úseků v rámci vymezených směrů resp. koridorů a možných střetů s hodnotami životního prostředí v řešeném území včetně návrhu opatření pro další fázi projektové přípravy záměrů na základě geografické analýzy grafického výstupu koncepce. Zcela nezbytné je všechny relevantní identifikované vlivy okomentovat.

Tab. 4 Příklad možného vyhodnocení pasportu záměrů na příkladu regionální koncepce rozvoje cyklistické infrastruktury¹

Cyklostezky									
Číslo v mapě	Název	Úsek	Šířka (m)	Stav přípravy (2014)	Délka (km)	Novostavba (km)	Po stávající komunikaci (km)	Ostatní zjištění v rámci SEA	Potenciální vlivy na životní prostředí a doporučení pro další fázi realizace
1	Pardubická Labská	Chvalětice - Týnec nad Labem	3		5,7	5,7	0,0	Navržené vedení cyklostezky po levém břehu Labe umožní její využívání hlavně pro potřeby individuální cyklistické dopravy za zaměstnáním a do cílů občanské vybavenosti a zároveň poslouží pro rekreační jízdy turistů. Konstrukce vozovky s asfaltovým povrchem je navržena pro pojezd cyklistů a bruslařů a pro	Výstavba cyklostezky či doprovodné infrastruktury by mohla v závislosti na konkrétním trasování znamenat zásah do biotopů zvláště chráněných druhů rostlin resp. živočichů v případě zásahu do lučních společenstev podmačených luk a doprovodných porostů podél vodotečí a k zásahu do krajinného rázu území, pokud dojde k významnějšímu kácení dřevin. Potenciální střet s biotopy kuřky ohnivě (<i>Bombina orientalis</i>), lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnabarinus</i>),

¹ upraveno a zkráceno pro účely metodiky

Cyklostezky									
Číslo v mapě	Název	Úsek	Šířka (m)	Stav přípravy (2014)	Délka (km)	Novostavba (km)	Potávající komunikace (km)	Ostatní zjištění v rámci SEA	Potenciální vlivy na životní prostředí a doporučení pro další fázi realizace
								občasný pojezd vozidel správce toku Labe, Povodí Labe, s. p. (část cyklostezky je vedena po „potahové stezce“ určené pro údržbu doku) a příjezdy na okolní zemědělsky využívané pozemky. Potenciální střet s PR Týnecké mokřiny. Střet se záplavovým územím.	podmáčené louky svazu Alopecurion a Arrhenatherion. Záměr by měl být v rámci projektové přípravy stavby podroben posouzení vlivů na krajinný ráz území, resp. biologickému posouzení lokality pro výstavbu dle případného požadavku příslušného orgánu ochrany přírody. Při stavbě je třeba se vyhnout zásahům do břehových porostů podél Labe a jeho slepých ramen a PR Týnecké Mokřiny – lužní a mokřadní porosty, rozvolněné písčiny s porosty psamofytů. Případnou realizaci koordinovat s příslušným orgánem ochrany přírody včetně nutnosti posouzení vlivů na krajinný ráz území resp. biologického hodnocení dle § 67 ZOPK.
3	Pardubická Labská	Přelouč - Trnávka	3		10,2	10,2	0,0	Součást Eurovelo, po levém břehu Labe vede paralelně s navrhovanou cyklostezkou v úseku Chvaletice – Přelouč vedenou podél železniční trati (úseky 2 a 4), z pohledu SEA se zbytečně dubluje. Potenciální střet s PP Labské rameno – Votoka. Střet se záplavovým územím a RBC ÚSES.	Výstavba cyklostezky či doprovodné infrastruktury by mohla znamenat zásah do biotopů zvláště chráněných, resp. ohrožených druhů rostlin nebo živočichů (možné střety s biotopy Křivatece nejmenšího <i>Gagea minima</i> , vrby pětimužné <i>Salix Pentandra L.</i>) a k zásahu do krajinného rázu území pokud dojde k významnějšímu kácení stávající doprovodné zeleně podél toku. Při stavbě je třeba se vyhnout břehovým porostům podél Labe a jeho slepých ramen a zásahu do PP Slepé rameno – Votoka – staré labské rameno a doprovodné porosty. Doporučujeme hutnější povrch bez asfaltu – např. šotolina. Doporučujeme realizovat pouze jednu z cyklostezek v úseku Přelouč – Chvaletice., tj. pouze 3 nebo 2+4 (ta však není kompletní). Případnou realizaci koordinovat s příslušným orgánem ochrany přírody včetně nutnosti posouzení vlivů na krajinný ráz území resp. biologického hodnocení dle § 67 ZOPK.

Při hodnocení je někdy účelné využít informace zveřejněné v informačním systému EIA (dále jen “IS EIA”), pokud mají vazbu k řešenému území resp. předmětu řešení koncepce, to znamená čerpat i z podrobnějších informací na úrovni posuzování vlivů konkrétních záměrů na ŽP (§ 10b odst. 3 ZPV), pokud jsou aktuální a relevantní k předmětu řešení posuzovanému dokumentu a dotčenému území. Případně je možné jejich zobecnění, tak aby svojí podrobností odpovídaly měřítku koncepce.

3.6.2 Metody hodnocení

Při hodnocení vlivů v rámci zvoleného přístupu je dále možné uplatnit různé metody, např. metody variantních scénářů, referenčních cílů nebo multikriteriální analýzy, nicméně z praxe jsou známy i další metody (některé příklady jsou blíže komentovány v dalším textu). Metody se snaží většinou odhadnout a kvantifikovat vlivy realizace koncepce na jednotlivé složky životního prostředí.

3.6.2.1 Metoda referenčních cílů

K posouzení vlivů návrhové části koncepce na životní prostředí je obvykle využita tzv. Metoda referenčních cílů. Jedná se o standardní metodu používanou v SEA, která spočívá v sestavení hodnotící matice k posouzení vztahu referenčního rámce, tj. sady referenčních cílů vůči navrhovaným cílům resp. opatřením hodnocené koncepce.

Referenční cíle ochrany životního prostředí představují základní rámec pro hodnocení jednotlivých částí předkládané koncepce, slouží zejména k vyhodnocení souladu priorit, opatření a aktivit a jejich specifikací s cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Níže uvedená sada referenčních cílů reprezentuje relevantní pozitivní trendy v ochraně životního prostředí dle jeho jednotlivých složek. Jednotlivá opatření a aktivity navrhované v koncepci by měly v optimálním případě přispět k plnění těchto trendů, a z tohoto hlediska jsou v rámci posouzení vlivů na životní prostředí hodnoceny.

Úkolem sady referenčních cílů je shrnout všechny pozitivní trendy životního prostředí, zohlednit specifika regionu a přijaté strategické cíle z jiných dokumentů tak, aby byl vytvořen základní rámec pro hodnocení strategické části koncepce, což je klíčová část celého SEA posouzení.

Tab. 5 Referenční cíle ochrany životního prostředí na příkladu SEA pro celostátní surovinovou politiku

číslo	Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Referenční cíl
1.	Veřejné zdraví	1.1. Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitním působením znečišťujících látek, především prachu
		1.2. Omezovat negativní vlivy hluku na zdraví
		1.3. Zvyšovat bezpečnost obyvatel v souvislosti s těžbou a nakládáním se surovinami
2.	Znečištění ŽP	2.1. Snižovat emise škodlivých látek (polutantů, toxických látek i skleníkových plynů) do ovzduší, vody a půdy, zavádět nejlepší dostupné techniky (BAT)
		2.2. Sanace starých ekologických zátěží s důrazem na sanaci prostorů po těžbě uranu.
3.	Hydrologické poměry	3.1. Snižovat spotřebu vody a zlepšovat kvantitativní a kvalitativní charakteristiky vypouštěných odpadních vod včetně vod důlních
		3.2. Zlepšovat stav a ekologické funkce vodních útvarů, zvyšovat retenční schopnost území
		3.3. Chránit podzemní i povrchové vody před kontaminací, se zvláštním zaměřením na ochranu zdrojů pitných vod a vod pro rekreaci
4.	Ochrana přírody a krajiny, ekosystémy	4.1. Při plánování a provádění těžby respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny
		4.2. Vhodným způsobem rekultivovat a revitalizovat oblasti ovlivněné těžbou a využitím surovin
5.	Využití území	5.1. Omezovat nové zábory ZPF a PUPFL a chránit půdu s důrazem na zabezpečení jejích funkcí;
		5.2. Chránit krajinný ráz a kulturní i přírodní dědictví
6	Nakládání s přírodními zdroji	6.1. Snižovat spotřebu a racionálně využívat neobnovitelné zdroje surovin a energie
		6.2. Snižovat negativní vlivy dobývání a nakládání s nerostnými surovinami na životní prostředí a krajinu
7.	Odpady	7.1 Snižovat produkci odpadů a zvýšit materiálové a energetické využívání odpadů
		7.2. Zvýšit míru recyklace zejména stavebních a demoličních odpadů a využívání odpadů jako druhotných surovin
8.	Environmentální vzdělávání	8.1 Posilovat odpovědné chování obyvatel k životnímu prostředí, poskytovat informace, podporovat ekologickou výchovu a vzdělávání

Tab.6 Referenční cíle ochrany životního prostředí na příkladu SEA pro regionální rozvojovou koncepci

	Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Referenční cíl
1.	Veřejné zdraví	1.1 Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek, především suspendovaných částic PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ a B(a)P 1.2. Omezovat negativní vlivy hluku na zdraví
2.	Působení změny klimatu	2.1. Realizovat krajinnotvorná opatření i způsoby hospodaření v krajině s cílem snížit rizika spojená s následky změny klimatu
3.	Hydrologické poměry	3.1. Snižovat spotřebu vody, přispívat k zajištění zásobování pitnou vodou a zlepšovat kvantitativní a kvalitativní charakteristiky vypouštěných odpadních vod 3.2. Chránit podzemní i povrchové vody před kontaminací, se zvláštním zaměřením na ochranu zdrojů pitných vod a vod pro rekreaci
4.	Ochrana přírody a krajiny, ekosystémy	4.1. Při územním rozvoji respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny
5.	Využití území	5.1. Omezovat nové zábory ZPF a PUPFL a chránit půdu s důrazem na zabezpečení jejich funkcí 5.2. Chránit krajinný ráz a kulturní i přírodní dědictví
6	Nakládání s přírodními zdroji	6.1. Snižovat spotřebu a racionálně využívat neobnovitelné zdroje surovin a energie
7.	Odpady	7.1 Snižovat produkci odpadů a zvýšit materiálové a energetické využívání odpadů
8.	Environmentální vzdělávání	8.1 Posilovat odpovědné chování obyvatel k životnímu prostředí, poskytovat informace, podporovat ekologickou výchovu a vzdělávání
9.	Doprava	9.1 Snižovat negativní vlivy dopravní infrastruktury a provozu na ní na životní prostředí a veřejné zdraví

Jednotlivé cíle, opatření a aktivity navrhované v předkládaném dokumentu by měly v optimálním případě přispět k plnění těchto trendů, a z tohoto hlediska jsou v rámci posouzení vlivů na životní prostředí hodnoceny.

Výhodou této metody je její jednoduchost a srozumitelnost, která umožňuje efektivní diskusi se zpracovateli koncepce a veřejností nad jednotlivými vazbami referenčních cílů a cílů koncepce. Referenční cíle ochrany životního prostředí rovněž umožňují jednoduchou a jasnou kontrolu příslušným úřadem.

3.6.2.2 Metoda variantních scénářů

Variantní scénáře, které sestavuje SEA tým, zahrnují hlediska ochrany životního prostředí, veřejného zdraví a udržitelného rozvoje, princip předběžné opatrnosti, který je vhodný pro aplikaci především v případě koncepcí, které obsahují seznam strategických záměrů nebo typových projektů. Tyto scénáře vychází ze základních parametrů koncepce a mohou představovat např. „nejhorší možný scénář“ a „optimální scénář“, kdy pro jednotlivé dílčí cíle koncepce jsou definovány nejhorší představitelné situace při realizaci projektů. Např. u projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu je uvažováno nevhodný charakter a umístění záměrů ve střetu s limity využití území nebo jeho hodnotami, neúnosné zvýšení návštěvnosti, zásahy do známých biotopů zvláště chráněných druhů, do krajinného rázu, změny stávajících charakteristik území – vodní režim, mikroklimatické poměry, osvětlení apod. Tímto postupem jsou pak vybrány rizikové typy projektů, pro něž byla navržena základní environmentální kritéria pro realizaci. Opačným přístupem by byly vybrány projekty, které jsou z hlediska udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí žádoucí a jež by měly být přednostně vybrány. Tato metoda je využitelná především pro vzájemné porovnání variant viz kapitola 3.8.

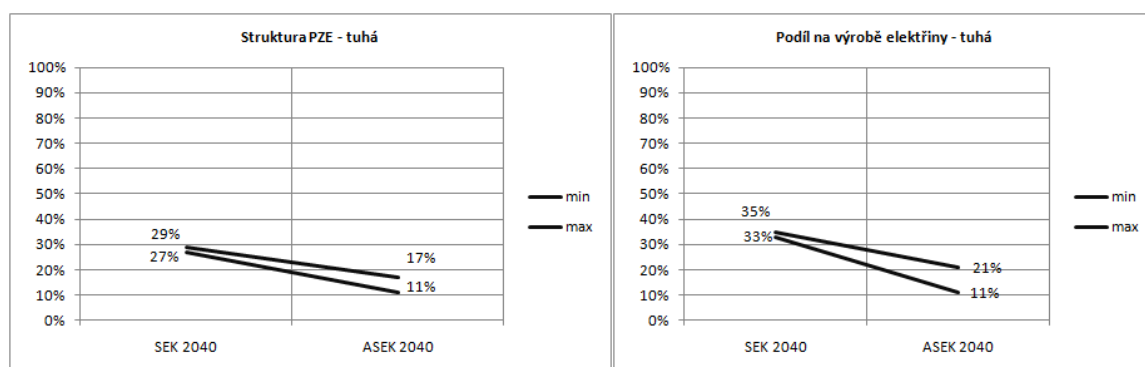
3.6.2.3 Metody multikriteriální analýzy

Vyhodnocení vlivů na životní prostředí lze provést též pomocí použití různých metod z oblasti multikriteriální rozhodovací analýzy. Tyto metody předpokládají:

- ▶ zpracování charakteristik posuzované množiny scénářů (variant),
- ▶ volbu a definování kritérií,
- ▶ stanovení relativní důležitosti (váhy) kritérií,
- ▶ teoretický rozbor rozhodování - multikriteriální analýza,
- ▶ výpočet priorit a uspořádání preferovaného pořadí variant.

Nevýhodou multikriteriálních analýz popř. dalších statistických analýz je poměrně obtížná komunikace výsledků s veřejností a malá možnost kontroly příslušným úřadem, při korektním postupu s velkým množstvím expertů, vylučujícím manipulaci se stanovením relevantních kritérií a jejich vah však může napomoci objektivizaci výsledků zejména u málo se lišících variant a eliminaci subjektivního hodnocení. Tyto metody lze proto využít především pro doplňkové analýzy, např. rozlišení konkrétního zásahu do jednotlivých složek životního prostředí v případě variantního řešení koncepce. Příkladem může být porovnání orientační délky a střetů s hodnotami resp. limity území v případě výběru varianty koridoru liniové stavby v případě územních plánů (dále jen „ÚP“).

Jako příklad uvádíme vzájemné porovnání variant Aktualizace státní energetické koncepce (dále jen „ASEK“) dle jednotlivých kritérií v oblasti energetiky včetně příkladu dílčího porovnání jednoho kritéria v následujících grafech, ve kterých jsou srovnány ukazatele struktury spotřeby primárních energetických zdrojů a podílů na výrobě elektřiny dle jednotlivých zdrojů (paliv), vždy ve výhledu k roku 2040, a to včetně komentáře k hodnocení.

Obr. 1 Příklad hodnocení kritérií v rámci multikriteriálního přístupu pro doplňkové analýzy SEA na příkladu SEA ASEK - porovnání variant dle energetických kritérií

Komentář použitý v rámci SEA ASEK pro tento příklad: Struktura spotřeby tuhých paliv (zahrnujících hnědé i černé uhlí) je v aktivní variantě významně nižší. U spotřeby PZE jde o pokles z cca 27-29% na cca 11-17%, u podílu na výrobě elektřiny o pokles z cca 33-35% na cca 11-21%. Tato skutečnost je z hlediska vlivů na životní prostředí významně příznivá. Zdroje na tuhá paliva patří k nejméně příznivým zdrojům, a to jak z hlediska přímých výstupů do životního prostředí (emise do ovzduší, včetně produkce uhlíku), tak i z hlediska těžby (rozsáhlý a dlouhodobý zábor území). Velmi podstatně se snižující podíl využití uhlí bude mít významně pozitivní vliv vzhledem ke snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší, a tím i vůči determinantám veřejného zdraví, dojde rovněž ke snížení a hospodárnějšímu využití neobnovitelných zdrojů. V ASEK je uvažováno se zachováním existujících územně-ekologických limitů nejméně do roku 2035, což u Státní energetické koncepce (2004) nebylo pravděpodobné.

Z hlediska dílčích variant zahrnutých v ASEK, je dále doporučeno podíl spotřeby tuhých paliv v uvažovaných mezích spíše minimalizovat, avšak za předpokladu zajištění odpovídající náhrady zdrojů (jak teplotních, tak elektrických, z nich pak zejména zdrojů základního zatížení) a zajištění úměrných sociálních vlivů v územích těžby a provozu zdrojů.

Tab. 7 Vzájemné porovnání hodnocených variant dle dílčích energetických faktorů ve vztahu k životnímu prostředí jako celku na příkladu SEA ASEK

POROVNÁNÍ VARIANT Z HLEDISKA FAKTORŮ ENERGETIKY VE VZTAHU K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ								
Varianty	Energetický mix			Struktura výroby elektřiny	Teplárenství	Vývoz/dovoz	Energetická závislost	Energetická bezpečnost
	Uhlí	Jádro	OZE					
Nulová / referenční	--	+	+	-	-	0	+	+
Aktivní / progresivní	+	+	++	+	+	-	-	+

Výše uvedená tabulka uvádí jednu z možností shrnujícího srovnání variant, které je však třeba vždy náležitě okomentovat, a porovnat jednotlivé varianty a stanovit jejich pořadí nejen jako celek ale i jednotlivě dle dílčích sledovaných kritérií např. takto:

Z výše uvedeného příkladu posouzení variant porovnávaných v rámci SEA ASEK je patrné, že z hlediska životního prostředí je (oproti Nulové variantě) relativně příznivější tzv. Aktivní varianta, tedy varianta vyhodnocená na základě obalové metody, a to především z hlediska pozitivního vlivu na ovzduší a veřejné zdraví jako složky životního prostředí, a zároveň více přispívající k řešení environmentálních problémů ČR v oblasti ochrany ovzduší.

Aktivní varianta znamená výrazné snížení emisí znečišťujících látek oproti nulové variantě založené na využití domácích fosilních paliv a respektování hodnot i limitů dotčeného území v podobě zachování územně ekologických limitů těžby jako základního výchozího předpokladu s dosahem nejméně do roku 2035. Na druhé straně bude mít tato varianta dopad na zvýšení energetické závislosti ČR a bude vzhledem k vyššímu využití jaderných zdrojů znamenat lokální dopady do životního prostředí spojené s výstavbou těchto zdrojů. Zároveň dojde k relativně vyšší produkci vyhořelého jaderného paliva. Tyto důsledky však doprovázejí obě zkoumané varianty a lze je významně eliminovat resp. vyřešit pomocí technologických opatření. Bezpečnostní rizika nových jaderných zdrojů budou řádově snížena využitím reaktorů generace III+ pro nové zdroje. Sumární pravděpodobnostní riziko závažné nehody nových a stávajících jaderných zdrojů tak bude významně omezeno.

Za negativní důsledky aktivní varianty lze rovněž považovat dopady do životního prostředí způsobené trvale přebytkovou výkonovou bilancí výroby elektrické energie, které však budou do jisté míry kompenzovány z hlediska zvýšení energetické bezpečnosti. Na druhé straně je energetická bilance ČR přebytková od roku 1997 se vzrůstajícím trendem, který se v posledních deseti letech stabilizoval cca na úrovni 15tis. GWh. V tomto ohledu tedy nedojde k významné změně vlivem implementace ASEK.

V rámci hodnocení vlivů dle § 45i ZOPK byla jako o něco příznivější ve vztahu k území soustavy Natura 2000 vyhodnocena varianta aktivní/progresivní, tj. aktualizovaná koncepce (ASEK 2013), neboť v rámci energetického mixu a dalších kritérií výrazněji preferuje využití jaderné energetiky za současného omezení (útlumu) využití pevných paliv jako je černé a hnědé uhlí. ASEK 2013 tak více zohledňuje cíl ve snížení emisí skleníkových plynů a celkové snížení emisí znečišťujících látek s celorepublikovým dopadem.

Z výše uvedených důvodů byla v rámci SEA ASEK doporučena k realizaci aktivní varianta za předpokladu uplatnění v rámci SEA navržených podmínek a doporučení.

3.6.3 Stupnice hodnocení

Pro hodnocení je možné využít obdobné stupnice:

stupnice významnosti

+2	potenciálně významný pozitivní vliv (velkého rozsahu) opatření na hodnotící kritérium
+ 1	potenciálně pozitivní (přímý či nepřímý, lokální) vliv opatření na hodnotící kritérium
0	zanedbatelný nebo komplikovaně zprostředkovatelný potenciální vliv (velmi malý rozsah)
- 1	potenciálně negativní vliv opatření na hodnotící kritérium (přímý či nepřímý, lokální)
-2	potenciálně významný negativní vliv opatření na hodnotící kritérium (velkého rozsahu) ²
?	nebyla identifikována potenciální vazba mezi hodnotícím kritériem a navrhovaným opatřením ³

rozsah vlivu

B	bodový (působící v místě realizovaného opatření)
L	lokální (působící v rámci širšího území v rozsahu menšího územního celku ORP/kraj v případě celostátní koncepce / obec v případě krajské koncepce)
R	regionální (působící na území 2 a více krajů v případě celostátní koncepce / působící na území 2 a více obcí v případě regionální koncepce)
M	mezinárodní (vlivy přesahující hranice ČR) ⁴

² Při hodnocení výroku v této kategorii musí být součástí opatření k vyloučení, minimalizaci nebo kompenzaci vlivů vždy návrh na obsahovou úpravu tohoto výroku. V případě, že předmětná opatření nelze v rámci uplatňování daného výroku použít, je nutné navrhnout vypuštění článku (výroku) z návrhu koncepce.

³ symbol ? (vliv nelze vyhodnotit) v hodnotící stupnici je sice možný, ale jeho reálné použití by mělo být minimalizováno, vyhodnocení nesmí pouze odkazovat na jiné stupně hodnocení (např. proces EIA) vždy je žádoucí odhadnout míru rizika, pokud riziko nevidíme, je vhodným stupněm 0..

⁴ Identifikace možného přeshraničního rozsahu vlivu by měla vždy vést k úvaze o nezbytnosti mezistátního posuzování koncepce

časový horizont působení

kp	krátkodobé působení vlivu resp. působení občasné
dp	dlouhodobé působení vlivu resp. působení kontinuální

identifikace spolupůsobení vlivu

K	kumulativní působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům, opatřením, resp. známým vlivům jiných aktivit na posuzovaném dokumentu nezávislých
S	synergické působení vzhledem k již existujícím resp. uvažovaným záměrům, opatřením, resp. známým vlivům jiných aktivit na posuzovaném dokumentu nezávislých

Stupnice významnosti spolupůsobení vlivu

	potenciálně mírně negativní vliv s kumulativním resp. synergickým dopadem mezi navrhovaným opatřením resp. stávajícím a navrhovaným využitím souvisejícího území, odpovídá pomyslné hodnotě -1 míry kumulativního resp. synergického vlivu
	potenciálně významný negativní vliv s kumulativním resp. synergickým dopadem mezi navrhovaným opatřením resp. stávajícím a navrhovaným využitím souvisejícího území, odpovídá pomyslné hodnotě -2 míry kumulativního resp. synergického vlivu
	nebyla identifikována potenciální vazba s kumulativním resp. synergickým spolupůsobením mezi navrhovaným opatřením resp. stávajícím a navrhovaným využitím souvisejícího území
	potenciálně mírně pozitivní vliv s kumulativním resp. synergickým dopadem mezi navrhovaným opatřením resp. stávajícím a navrhovaným využitím souvisejícího území, odpovídá pomyslné hodnotě +1 míry kumulativního resp. synergického vlivu
	potenciálně významně pozitivní vliv s kumulativním resp. synergickým dopadem mezi navrhovaným opatřením resp. stávajícím a navrhovaným využitím souvisejícího území, odpovídá pomyslné hodnotě +2 míry kumulativního resp. synergického vlivu
	opačný směr působení impaktu v bezprostředním okolí realizace aktivity nebo opatření oproti hodnocení směru kumulativního/synergického vlivu jako celku

3.6.4 Hodnocení kumulativních a synergických vlivů

Hodnocení kumulativních a synergických vlivů je v předkládaném vyhodnocení SEA provedeno jako spolupůsobení všech navrhovaných aktivit a opatření na životní prostředí a veřejné zdraví, a to i v kontextu stávajícího stavu (stávajících schválených strategických dokumentů a jejich cílů a stav, vývoj a problémy životního prostředí v dotčeném území).

Je nutné si uvědomit, že předkládané posouzení vlivů na životní prostředí je již svou povahou kumulativní a synergické. Nejsou hodnocena jednotlivá opatření nebo potenciální záměry samostatně, ale vždy jejich spolupůsobení v kontextu území, do kterého jsou zasazovány, a v kontextu přijatých cílů ostatních strategických dokumentů. U všech složek životního prostředí je vyhodnoceno spolupůsobení jednotlivých navrhovaných opatření, identifikace míry, směru a rozsahu působením těchto vlivů a následné přijetí či odmítnutí předkládané koncepce je provedeno na základě celkového vlivu návrhu koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Za tzv. hodnocení kumulativních a synergických vlivů je možné považovat i dílčí vyhodnocení jednotlivých navrhovaných aktivit nebo opatření v kontextu všech posuzovaných složek / charakteristik životního prostředí.

S ohledem na závěry rozsudku NSS č. 1Ao 7/2011-526 a další navazující rozsudky NSS např. 50 A 9/2013 – ZÚR Středočeského kraje, nebo 4 AOs 1/2013 – 133 – ZÚR Hl. m. Prahy, má být obsahem tohoto vyhodnocení:

- ▶ Výčet nejvýznamnějších případů zjištění kumulativních a synergických vlivů,
- ▶ Identifikace a charakteristika dotčených složek životního prostředí (jevů, charakteristik),
- ▶ Územní identifikace a popis těchto vlivů,
- ▶ Vyhodnocení závažnosti vlivů,
- ▶ Učinění závěru, zda jsou dopady akceptovatelné, případně za jakých podmínek,
- ▶ Vymezení kompenzačních opatření, resp. opatření k eliminaci nebo omezení těchto vlivů,
- ▶ Stanovení pravidel monitorování kumulativních a synergických vlivů.

Vyhodnocení SEA musí zahrnovat rovněž posouzení kumulativních a synergických vlivů jednotlivých záměrů se záměry, které se nacházejí na území jiného kraje nebo státu, jakož i se záměry, které nejsou zásadami územního rozvoje nově navrhovány, nýbrž se v daném území již nacházejí – byly realizovány v minulosti.

Vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů koncepce lze z hlediska jejich působení rozdělit v zásadě na následující typy:

Složkové vlivy – tj. vlivy jednotlivých „výroků“ na jednu složku životního prostředí, resp. na dané „téma“, specifikované v kap. 3 dle přílohy č. 9 k ZOPV (ovzduší, voda, půda atd.). S ohledem na to, že působí na jednu složku v území, považujeme tyto vlivy v principu za „kumulativní“.

Prostorové vlivy – vlivy vzniklé koncentrací navrhovaných aktivit (resp. potenciálních záměrů, jimž dává koncepce rámec) na prostorově omezené části řešeného území. Ze své povahy mohou být tyto vlivy jak „kumulativní“, tak „synergické“.

Kumulativní (hromadný) vliv - je dán součtem vlivů stejného druhu z různých zdrojů stejného druhu, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.

Synergický (společný) vliv - vzniká působením vlivů různého druhu na danou složku životního prostředí.

Kumulativními a synergickými vlivy tak lze rozumět účinky vzniklé v důsledku hromadného nebo společného působení. Rozdíl mezi oběma pojmy v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí je možno demonstrovat následovně: kumulativní (hromadný vliv) je dán součtem vlivů stejného druhu, např. více menších zdrojů oxidu dusičitého z dopravy umístěných blízko sebe způsobí významný vliv na ovzduší „nahromaděním“ těchto emisí, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán. Synergický (společný) vliv vzniká působením vlivů různého druhu a je od těchto vlivů odlišný, např. současné působení vícero zdrojů různých emisí (průmyslové objekty, povrchové doly, automobilová doprava, letecká doprava) může mít za následek např. kombinované vlivy na lidské zdraví, tento druh vlivů je však velmi těžce měřitelný.

Za účelem zahrnutí míry a charakteru spolupůsobení vlivů je možné do hodnotící stupnice doplnit např. index charakteru vlivu (K resp. S) označující způsob spolupůsobení jednotlivých hodnocených opatření, aktivit nebo výroků v kontextu stávajícího stavu a vývojových trendů životního prostředí, přijatých cílů ostatních koncepcí a navrhovaných opatření nebo aktivit. Vždy je třeba rozlišit způsob spolupůsobení, tj. zda se jedná o vliv synergický nebo kumulativní a důsledně okomentovat za jakých podmínek a s kterými spolupůsobícími skutečnostmi se identifikovaný vliv pojí. Jestliže se jedná o koncepci s konkrétním územním průmětem, je nutné uvádět i konkrétní záměry, se kterými tyto vlivy vznikají. Nestačí uvést pouze silnice, železnice, jestliže koncepce pracuje s lokalitou a konkrétním záměrem.

Graficky nebo jiným způsobem je potom žádoucí odlišit míru působení kumulativních resp. synergických vlivů na pomyslné stupnici -2 až +2 a rozlišení místního působení kumulativního resp. synergického dopadu v případech, kdy bylo celkové hodnocení v širším kontextu posazeno na opačné škále pomyslné bodové stupnice. Tj. např. v případech, kdy je celkový vliv hodnocené aktivity z hlediska spolupůsobení hodnocen mírně kladně v dosahu širšího regionu s významem v širších územních i významových souvislostech, avšak v bezprostředním okolí uplatnění aktivity dojde k relativnímu zvýšení sledovaného impaktu s nižší relativní vahou oproti celkovému hodnocení. Typicky se jedná např. o návrh realizace nové dopravní infrastruktury s cílem odvedení dopravních zátěží z dopravně přetížených oblastí. V případě hodnocení kumulativních a synergických vlivů nelze z povahy věci omezit hodnocení spolupůsobení vlivů pouze na bezprostřední okolí hodnocené plochy, ale je třeba uvažovat komplexně s celou širší vztahů. Může docházet k relativnímu rozporu směru působení vlivů v kontextu širšího regionu a bezprostředního působení jejího vymezení, vždy však při základním předpokladu dodržení hygienických limitů stanovených legislativou. Dojde tedy k relativnímu vykoupení snížení zátěže obyvatel v hustě obydlených částech území relativním zvýšením zátěže v dosud relativně méně zatíženém území s nižším počtem zasažených obyvatel. Přitom platí, že při umisťování staveb je vyloučena realizace takových záměrů, které mohou být zdrojem závad nebo vlivů, zejména hygienických, technických nebo estetických, které jsou neslučitelné s pohodou prostředí odpovídající hlavnímu účelu využití a prostorovému uspořádání v ploše samotné nebo v lokalitě, viz výše uvedená stupnice.

V případě identifikování negativních kumulativních nebo synergických vlivů je třeba navrhnout minimalizační opatření a způsob monitoringu, stejně jako v případě ostatních zjištěných negativních vlivů na životní prostředí.

3.6.5 Identifikace a charakteristika vlivu

Vzhledem k charakteru převážné většiny zastřešujících i oborových koncepcí je zřejmé, že z důvodu obecně formulovaných opatření, budou vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví záviset z převážné části na způsobu naplňování koncepce, tj. na konkrétních projektech a na jejich umístění v rámci ČR.

Posuzovatel se proto soustředí zejména na identifikaci možného způsobu implementace navržených aktivit, resp. záměrů, jimž dává koncepce základní strategický rámec a které mohou být spojeny s významnými riziky negativního ovlivnění jedné či více složek životního prostředí. Hlavní závěry hodnocení jsou shrnuty v hodnotících tabulkách, včetně komentářů k jednotlivým výsledkům hodnocení. Hodnocení je provedeno na základě odborného odhadu pomocí hodnotící matice např. dle výše uvedené hodnotící škály jednotlivých potenciálních vlivů, viz rámcová metodologie (přímých, nepřímých, kumulativních, synergických, dlouhodobých a krátkodobých) a slovním komentářem.

Autorizovaná osoba by neměla rezignovat na zpracování vyhodnocení návrhové části koncepce, a to ani v případě, kdy koncepce neobsahuje přímo konkrétní lokalizaci budoucího záměru či jiné upřesnění aktivity. Alespoň na obecné úrovni je třeba formulovat možné budoucí střety a opatření, jak je řešit v další fázi strategického plánování nebo na úrovni konkrétních záměrů u projektové přípravy staveb. Obecně platí, že je třeba se v hodnocení zabývat všemi cíli, prioritami, opatřeními a aktivitami, a to na té úrovni podrobnosti, v které jsou navrhovány, popř. určit míru vlivů na jednotlivé složky ŽP v závislosti na vnějších podmínkách. V případě, kdy jsou již v koncepci stanoveny konkrétní investiční záměry, a to i pokud jsou tyto záměry součástí přílohových částí posuzovaného dokumentu, zhodnotit je třeba míru přípustnosti jejich realizace v porovnání s limity využití území. Platí, že výrok musí být jednoznačný, resp. komentován tak, aby nevznikaly pochybnosti, za jakých podmínek platí.

Vyhodnocení by tak nemělo odkazovat pouze na budoucí zpracování hodnocení na podrobnější projektové úrovni s tím, že opatření/aktivita není územně lokalizována, a proto vlivy nelze adekvátně vyhodnotit. Symbol ? (vliv nelze vyhodnotit) v hodnotící stupnici je sice možný, ale jeho reálné použití by mělo být minimalizováno. Pokud je to již v této fázi hodnocení možné, je třeba v rámci hodnotícího komentáře alespoň orientačně vymezit části řešeného území, ve kterých k těmto interakcím dochází.

V případech, kde byly identifikovány potenciálně negativní vlivy, je dále diskutováno, jaké další aktivity mohou mít analogické účinky (kumulativní efekt), anebo jiné účinky pozitivního či negativního charakteru, které mohou vliv daného opatření zesilovat (synergický efekt). Hodnocení kumulativních a synergických vlivů je zahrnuto do hodnocení vlivu a charakteru vlivu. Zjištěné kumulace resp. synergismus jsou dle tohoto schématu v hodnotících tabulkách označeny indexy K a S (viz výše), zároveň je graficky barvou resp. zvýrazněním odlišená míra významnosti spolupůsobení vlivu dle výše uvedené stupnice. Kumulativní a synergické vlivy jsou v případech, kde je to relevantní, komentovány v poznámkách u jednotlivých sledovaných hodnotících kritérií a navrhovaných opatření nebo aktivit.

V případě, že bylo identifikováno potenciálně zvýšené riziko pro životní prostředí a veřejné zdraví v dotčeném území nebo na udržitelný rozvoj území jako celek, je třeba formulovat opatření k eliminaci tohoto rizika.

SEA tým rovněž již na této úrovni formuluje podmínky, za nichž by mohlo dojít k negativním vlivům realizace koncepce a které by měly být eliminovány vhodnou formulací resp. realizací navrhovaných opatření. Přitom bude uplatněn princip předběžné opatrnosti založený na „nejhorším možném scénáři“, tj. na situacích, při nichž by se negativní vliv projevil s velkou pravděpodobností. Na základě toho budou navržena kritéria pro implementaci koncepce doplňující nebo zmírňující opatření tak, aby takové negativní situace nenastaly.

V dalším kroku pak provést porovnání variant vlivů podle údajů obsažených v hodnotících tabulkách návrhu koncepce a rozboru identifikovaných vlivů.

Následně je vyjádřena akceptovatelnost dílčího návrhu resp. jsou navrženy podmínky a opatření pro snížení negativních vlivů na sledované referenční cíle včetně vlivů kumulativních a synergických.

Nakonec je u každé položky proveden závěrečný souhrnný hodnotící komentář shrnující nejvýznamnější identifikované vlivy včetně vlivů kumulativních a synergických a shrnuty vlivy návrhu koncepce jako celku a stanoveno pořadí variant. Níže uvádíme příklad hodnotící tabulky, včetně příkladu alfanumerického hodnotícího kódu:

Tab. 8 Příklad hodnotící tabulky

Číslo plochy		Navrhované funkční využití a limity rozvoje										
Zxxxx/00												
Environmentální pilíř												
Složka životního prostředí,	1. obyvatelstvo, lidské zdraví			2. fauna, flóra, biodiverzita, ÚSES	3. půda a nerostné bohatství	4. voda	5. ovzduší klima	6. hluk	7. Sídla, urbanizace		8. hmotné statky a kulturní dědictví vč.architektonického a archeologického dědictví	9. krajina, krajinový ráz
Referenční cíle životního prostředí	1.1 zlepšit kvalitu života obyvatel sídel a sociální determinanty lidského zdraví	1.2 podporovat environmentálně šetrné formy rekreace a zdravý životní styl	1.3 pomocí prevence chránit životní prostředí a obyvatelstvo před důsledky přírodních a antropogenních krizových situací	2.1 chránit ohniska biodiverzity a omezovat fragmentaci krajiny	3.1 omezovat nové trvalé záborů ZPF a PUPFL a chránit půdu jako základní složku životního prostředí s důrazem na zabezpečení jejích funkcí	4.1 posilovat retenční funkci krajiny a zlepšovat ekol. funkce vodních útvarů	5.1 snižovat znečištění ovzduší s důrazem na NOx a PM10	6.1 snižovat expozici hluku prostředky územního plánování	7.1 efektivním územním plánováním přispět k optimalizaci územního rozvoje sídel a ochraně přírody a krajiny	7.2 snižovat zatížení dopravní sítě v sídlech zejména tranzitní a nákladní silniční dopravou	8.1 chránit kulturní a architektonické dědictví	9.1 chránit krajinový ráz,
opatření xy	+1/B/dp S ⁵	-1/B/dp/S	-1/B/dp/S	-1	0	0	-1/B/dp	0	0	0	0	0
Komentář k jednotlivým identifikovaným vlivům:												
Opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci závažných negativních vlivů:												

3.7 Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů koncepce na životní prostředí

Úkolem této části vyhodnocení je identifikovat ta opatření nebo aktivity, které mohou vlivy v důsledku s jejich implementací přesáhnout hranice kraje nebo ČR. Je třeba vyhodnotit v rámci hodnocení dosahu vlivu viz výše uvedená stupnice hodnocení. Tyto vlivy mohou vznikat zejména v případech:

- ▶ pokud se jedná o aktivity realizované v pohraničních oblastech, které implikují možnost vzniku takových vlivů na životní prostředí, jejichž územní dosah by mohl přesáhnout hranice státu (potenciálně dotčené složky ŽP – ovzduší, voda, krajina), příkladem může být strategický cíl směřující k využití geologických struktur v pohraničí za účelem těžby.
- ▶ pokud se jedná o aktivity takového rozsahu, že budou mít strategický význam pro ŽP nebo bezpečnost s nadnárodním dopadem (např. razantní změna energetiky směrem k využití fosilních paliv).

V takovém případě je třeba formou odborného odhadu identifikovat dotčené složky životního prostředí a rozsah území, kde se tyto vlivy mohou projevit. V případě možných vlivů přesahujících hranice ČR je třeba učinit závěr o nezbytnosti přeshraničního posouzení vlivů na strategické, resp. projektové úrovni.

Pokud řešitelský tým identifikuje riziko kumulativních a synergických vlivů přesahujících státní hranici, doporučujeme, aby toto téma bylo zahrnuto do případných konzultací se sousedními státy.

Vzhledem k tomu, že v rámci mezistátního posuzování vlivů na životní prostředí nejsou ZOPV, konkrétně v jeho ustanovení § 14a, stanoveny žádné konkrétní lhůty, které by bylo možné vztáhnout k harmonogramu prací, je harmonogram prací uvedený v příloze 1 tohoto dokumentu přizpůsoben standardnímu průběhu procesu SEA danému lhůtami vyplývajícími ze zákona. Případné mezistátní posuzování probíhá ve fázi zveřejnění vyhodnocení SEA a jeho projednání, veškeré úkony v tomto případě provádí MŽP. V rámci uvedeného harmonogramu tudíž není vyčleněna speciální lhůta pro mezistátní posuzování s předpokladem, že mezistátní posuzování je obvykle konáno v období mezi odevzdáním vyhodnocení SEA Ministerstvu životního prostředí a vydáním stanoviska ze strany MŽP, což by měla být lhůta v tomto případě dostačující.

⁵ Pozn.: například kód **+1/B/dp/S** znamená mírně pozitivní vliv s místním dosahem, dlouhodobým působením a pozitivním spolupůsobením se synergickým efektem v kontextu ostatních plánovaných opatření v širším území, přičemž v bezprostředním okolí místa uplatnění navrhované aktivity se může projevit mírně negativní vliv (např. v případě návrhu realizace nové dopravní infrastruktury v dosud nedotčeném území apod.) viz výše uvedená stupnice hodnocení

3.8 Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how)

Tato kapitola obsahuje informace o jednotlivých variantách řešení koncepce, pokud byly zpracovány nebo pokud byly vyžadovány v závěru zjišťovacího řízení, popř. alespoň srovnání s nulovou variantou, a dále vzájemné porovnání, výběr a doporučení varianty k realizaci. Obvykle má tuto strukturu:

- ▶ přehled hodnocených variant
- ▶ popis variant a jejich porovnání dle zjištěných vlivů
- ▶ popis použitých metod hodnocení

Hodnocení vlivů na životní prostředí je metodicky založeno na hodnocení variant v míře podrobnosti dané podrobností koncepce.

Popis variant je uveden vždy na úvod jejich vzájemného porovnání. Základním zdrojem informací o území jsou údaje obsažené v kap. 3. až 5. ve smyslu přílohy č. 9 k ZOPV.

Při zpracovávání koncepce se rovněž často ukáže, že některé její části – cíle, priority nebo dílčí opatření lze řešit ve variantách. Zpracovatel koncepce může optimální variantu vybrat sám na základě interních diskusí plánovacího týmu. Na základě praktických zkušeností v ČR se však jeví jako vhodnější podrobit každou uvažovanou variantu posouzení vlivů na životní prostředí (popř. i na sociální a ekonomickou situaci a někdy i bezpečnost) a výběr optimální varianty provést s ohledem na výstupy tohoto posouzení. Schvalující orgán má tímto postupem možnost vybrat tu variantu, která se mu po zvážení všech podkladů jeví jako nejvhodnější, aniž pomine všechny potřebné aspekty výběru.

V případě, že nejsou varianty navrženy, a AO v rámci SEA nedospěla k závěru, že z hlediska zjištěných významných negativních vlivů je nezbytné zpracovat variantní řešení koncepce, je třeba, aby AO v této kapitole jasně deklarovala, že variantní řešení není z pohledu SEA nezbytné, neboť zjištěné vlivy jsou např. mírného charakteru, a proto se navržené invariantní řešení jeví jako dostatečné. Jestliže jsou zhodnocené vlivy významného charakteru, je povinností AO navrhnout variantní řešení či najít opravdu vhodná minimalizační opatření. Rovněž je třeba upozornit na skutečnost, že ustanovení § 45i ZOPK přímo pamatuje na zpracování koncepce ve variantách, jestliže byl zjištěn významný negativní vliv na EVL či PO (§ 45i odst. 2 ZOPK) a obsahuje povinnost v tomto případě tyto varianty podrobit posouzení podle § 45i ZOPK.

Významnost možných střetů se stanoví expertním odhadem a na tomto základě se zpracuje hodnotící komentář porovnávající předpokládané vlivy hodnocených variant včetně doporučení vybrané varianty a návrhu opatření pro předcházení, minimalizaci nebo kompenzaci vlivů. V rámci hodnocení variant se ve vyhodnocení SEA adekvátně zohlední závěry posouzení vlivů koncepce na EVL a PO, pokud je toto hodnocení zpracováno.

Podobně jako v případě posuzování jednotlivých aktivit a opatření, je možné ve zvlášť složitých případech pro zdůvodnění výběru doporučené varianty využít informace zveřejněné v IS EIA, pokud mají vazbu k řešenému území resp. předmětu řešení koncepce, to znamená čerpat i z podrobnějších informací na úrovni posuzování vlivů konkrétních záměrů na životní prostředí, pokud jsou aktuální a relevantní k předmětu řešení posuzovanému dokumentu a dotčenému území.

Pro názornost porovnání vlivů variantně navržených výroků lze doporučit použití některé z jednoduchých forem multikriteriálního hodnocení např. vůči již dříve identifikovaným problémům životního prostředí. Volba konkrétního způsobu vyhodnocení variant zůstává v kompetenci autorizované osoby, přičemž jedinou podmínkou zůstává srozumitelný popis metodického postupu.

Vyhodnotit je třeba míru přínosu („přidané hodnoty“) ke zlepšení stavu životního prostředí v porovnání se současným stavem (nulová varianta); v rámci posuzovaných strategických dokumentů zpravidla není k dispozici vhodný kvantifikovatelný parametr, varianty jsou proto z tohoto hlediska hodnoceny převážně verbálně v souhrnném komentáři. Pokud existuje vhodný kvantifikovatelný reprezentativní parametr např. v případě variant stanovení energetického mixu v % pro jednotlivé zdroje v případě energetických strategií, je třeba využít možností, které nám dává v objektivizaci porovnání variant.

Výsledné doporučení expertního týmu vychází z výsledků vzájemného porovnání variant a jejich vlivů na sledované referenční cíle, ze závěrů posouzení vlivů na veřejné zdraví a naturového posouzení, pokud jsou tato hodnocení na základě požadavků dotčených orgánů a příslušného úřadu zpracována.

Souhrnný hodnotící komentář musí detailně popsat „kvalitativní“ důvody výběru doporučené varianty, tzn. zejména konkrétní výhody a nevýhody proti ostatním posuzovaným variantám.

Tab. 9 Příklad vzájemného porovnání hodnocených variant vůči referenčnímu rámci v případě energetické strategie

VZÁJEMNÉ POROVNÁNÍ HODNOCENÝCH VARIANT VŮČI REFERENČNÍMU RÁMCI											
Označení	Referenční cíle ochrany ŽP a veřejného zdraví a veřejného zdraví										
	1.1. Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitním působením negativních faktorů životního prostředí (hluk, imise, toxické látky)	2.1. Snižovat emise škodlivých látek (polutantů, toxických látek i skleníkových plynů) do ovzduší, vody a půdy, zavádět nejlepší dostupné techniky.	2.2. Snižovat emise skleníkových plynů způsobujících změnu klimatu	3.1. Snižovat spotřebu vody a zlepšovat kvantitativní a kvalitativní charakteristiky vypouštěných odpadních vod	3.2. Zlepšovat stav a ekologické funkce vodních útvarů, zvyšovat retenční schopnost území	4.1. Zlepšovat zdravotní stav lesů, chránit ohniska biodiverzity a omezovat nevhodné využívání přírodních a přírodě blízkých částí krajiny, zejména ZCHÚ	5.1. Omezovat nové zábory ZPF a PUPFL a chránit půdu jako základní složku životního prostředí s důrazem na zabezpečení jejích funkcí;	5.2. Chránit krajinný ráz a kulturní i přírodní dědictví, snížit fragmentaci krajiny	6.1. Snižovat spotřebu a racionálně využívat neobnovitelné zdroje surovin a energie	7.1. Snižovat množství a zvýšit materiálové a energetické využívání odpadů	8.1. Posilovat odpovědné chování obyvatel k životnímu prostředí, poskytovat informace, podporovat ekologickou výchovu a vzdělávání
Nulová / referenční varianta	--/L/dp	-/R/dp	-/R/dp	-/B/dp/K	--/B/dp/K	0	-/B/dp/K	-/B/dp/K	--/R/dp	0	0
Aktivní / progresivní varianta	+/L/dp	+/R/dp	+/R/dp	-/B/dp/K	--/B/dp/K	0	-/B/dp/K	-/B/dp/K	--/R/dp	0	0

Tab. 10 Příklad vzájemného porovnání územně definovaných variant koncepce na příkladu návrhu trasy dopravní infrastruktury

Složka životního prostředí, sledovaná témata	Environmentální pilíř								
	obyvatelstvo, lidské zdraví	fauna, flóra, biodiverzita, ÚSES	půda a nerostné bohatství	voda	ovzduší klima	hluk	sídla, urbanizace	hmotné statky a kulturní dědictví	krajina, krajinný ráz
Z2838/00, varianta A	+	-	0	0	0	+	+	0	0
Z2838/00, varianta B	-	0	0	0	0	-	+	0	0
Z2838/00, varianta C	+	-	0	0	0	+	+	0	0

+ relativně výhodnější řešení

- relativně nevýhodnější řešení

0 srovnatelné řešení

Pořadí variant: škála **červená** – nejhorší, **oranžová** – středně výhodná, **zelená** – nejvýhodnější varianta

Dále je nutné představit popis provedení zpracování vyhodnocení, popis metodiky hodnocení.

Zcela nezbytné v případě všech hodnocení uvést relevantní vysvětlující komentář pro osvětlení, jak zpracovatel k výsledné hodnotě dospěl.

Rovněž v rámci této kapitoly nesmí být opomenuto sdělení, jestliže se vyskytly v průběhu hodnocení určité problémy, které mohly např. stížit přístup k požadovaným informacím.

3.9 Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí

V rámci této kapitoly je třeba navrhnout ukazatele jak pro sledování vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, tak ukazatele pro sledování případných kumulativních a synergických vlivů, pokud byly v rámci posouzení identifikovány jako potenciálně významné, resp. se mohou vzhledem k trendům vývoje životního prostředí významnými stát. Současně se stanovením indikátorů je vhodné v rámci vyhodnocení vlivu na životní prostředí navrhnout systém sledování a hodnocení vlivu realizace koncepce na životní prostředí, včetně návrhu institucionálního zabezpečení, pokud není možné jej navázat na vlastní monitoring koncepce nebo její návrh žádný monitoring nepředpokládá.

Pro monitoring kumulativních a synergických vlivů, resp. interpretaci, zda zjištěný stav nebo nežádoucí vývoj konkrétní složky životního prostředí nebo části území má příčinu v působení více vlivů, je nezbytné, kromě environmentálních indikátorů, vzít v potaz rovněž stávající vývojové trendy v území zejména dynamiku územního rozvoje, demografický vývoj apod., které by měly vyplynout z předchozích analytických kroků, viz kapitoly 3 a 4 dle přílohy č. 9 k ZOPV. Základním vodítkem mohou být např. územně analytické podklady na úrovni kraje nebo ORP, které průběžně vyhodnocují indikátory udržitelného rozvoje. Je logické, že v různých oblastech bude význam jednotlivých indikátorů různý, v závislosti na charakteru a vlastnostech území, pro které je koncepce zpracovávána. Zůstává proto v kompetenci AO, resp. SEA týmu, aby navrhnul z jeho pohledu optimalizovaný soubor indikátorů vzhledem ke zjištění vyplývajícím ze SEA, tj. takové indikátory, které postihnou všechny sledované složky a problematické okruhy životního prostředí v řešeném území a zároveň i problémy resp. střety identifikované na základě vyhodnocení. Žádoucí se potom jeví provázat navrženou sadu indikátorů s předchozími kroky posouzení, zejména s hodnotícím rámcem, tak aby monitorovací indikátory postihovaly všechny oblasti a kritéria, které jsou v SEA sledovány. Zároveň je důležité využít informace, které jsou dlouhodobě sledovány a jsou snadno dostupné z veřejných zdrojů.

Lze očekávat, že čím snadnější, uchopitelnější a jednodušší bude monitoring pro předkladatele koncepce, tím ochotněji a efektivněji bude prováděn. Vzhledem k tomu, že v rámci návrhu koncepce je v naprosté většině případů stejně počítáno s monitoringem jejího uplatňování pro účely vyhodnocování návrhového období a potřeb aktualizací, a většinou jsou v koncepci obsaženy rovněž indikátory v oblasti životního prostředí, není třeba vymýšlet všechny environmentální indikátory zvlášť, ale je dobré akcentovat z těch, které jsou již navrženy a které je možné uplatnit pro monitorování environmentálních dopadů i v rámci SEA a použít je v návrhu environmentálních indikátorů. Cílem by mělo být spíše doplnit sadu indikátorů navržených v návrhu koncepce a ty, které postihují sledované složky a problémové okruhy životního prostředí a dosud nejsou uplatněny a sledovat je společně a ve stejných termínech, jako vlastní uplatňování koncepce. Je na AO resp. SEA týmu ve spolupráci s předkladatelem, aby zhodnotili a doplnili již navržené environmentální indikátory a systém monitoringu v návrhu koncepce na základě vlastních zjištění o daném území a navrhli sadu environmentálních indikátorů tak, aby bylo možné je implementovat do vlastního monitoringu koncepce.

Monitorovací ukazatele by měly odrážet věcné zaměření koncepce a měly by být voleny pouze relevantní monitorovací indikátory vlivů koncepce na ŽP ke skutečně identifikovaným vlivům a zároveň takové, které je předkladatel schopen dostupnými prostředky sledovat. V rámci této kapitoly je proto žádoucí prověřit indikátory sledující republikovou, resp. krajskou či lokální úroveň a v případě potřeby na základě provedeného hodnocení vlivů navrhnout jejich doplnění nebo úpravu. Pro tyto návrhy je zásadní podmínkou vycházet z existujících databází spravovaných jednak orgány územního plánování a dále zejména MŽP ČR a ostatními ústředními úřady prostřednictvím pověřených organizací.

Zároveň by mělo platit, že všechna sledovaná kritéria, složky životního prostředí, resp. identifikované problémové okruhy obsažené v referenčním rámci, by měly být podchyceny alespoň jedním indikátorem.

Tím samozřejmě není dotčena povinnost dotčených správních úřadů sledovat v rámci své působnosti podle zvláštních právních předpisů vlivy schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle ustanovení § 10h odst. 2 ZOPV včetně oprávnění podat podnět ke změně koncepce, nelze-li nepředvídané významné vlivy odvrátit nebo zmírnit jiným způsobem.

Návrh monitorovacích ukazatelů vlivu koncepce na životní prostředí je třeba přizpůsobit způsobu implementace koncepce, charakteru předkládaných projektů a kapacitním možnostem realizačního týmu implementace koncepce, jedná se tedy o doporučení pro předkladatele koncepce.

Vazba monitoringu vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí

Sada referenčních cílů může být využita v rámci sledování dopadů implementace koncepce na životní prostředí tak, že bude monitorována míra ovlivnění těchto cílů prostřednictvím indikátorů. Monitorování a vyhodnocování implementace strategie pomůže zamezit případným nepředvídaným významným negativním vlivům koncepce na životní prostředí nebo veřejné zdraví a v neposlední řadě může být determinantem, který povede ke kvalitativně vyšší úrovni předkládaných projektů.

Systém monitorování vlivů realizace koncepce

K tomu, aby bylo možné odhadnout vliv koncepce na navržené indikátory a zároveň vyloučit zahrnutí jiných vlivů než vlivů předkládané koncepce, je nutné sledování indikátorů navázat na environmentální hodnocení předkládaných projektů v rámci jednotlivých aktivit, tj. využít environmentální indikátory zároveň jako kritéria pro hodnocení a výběr projektů. Sledováním a sumarizací hodnocení jednotlivých

projektů pak bude možné odhadnout celkový dopad implementace koncepce na stanovené indikátory, resp. na referenční cíle ochrany životního prostředí. Pro zajištění dostatečné účinnosti sledování vlivů koncepce na životní prostředí je nutné environmentální indikátory navržené v rámci SEA, zapracovat do celkového systému sledování dopadů implementace koncepce. Jejich sledování by mělo být prováděno v celém návrhovém období a výsledky by měly být pravidelně zveřejňovány, nejlépe elektronickou formou na stránkách předkladatele.

Doporučení k organizaci monitoringu

- ▶ Zahrnout environmentální indikátory navržené v rámci SEA do celkového systému sledování dopadů implementace koncepce a koncepcí z ní vycházejících.
- ▶ Provádět pravidelné sledování a vyhodnocování implementace koncepce a jeho výsledky pravidelně zveřejňovat.
- ▶ Zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí a poskytovat poradenské a konzultační služby předkladatelům projektů a všem zainteresovaným subjektům a jednotlivcům. V rámci monitoringu zajistit a vyhodnocovat informační kampaň o činnostech pro potenciální žadatele o podporu.
- ▶ Koordinovat monitorování vlivů realizace koncepce na životní prostředí s příslušnými orgány ochrany přírody a předkladatelem a přizpůsobit jej vzhledem k charakteru předkládaných projektů.
- ▶ Zefektivnit realizaci koncepce pomocí provázání environmentálních kritérií pro hodnocení projektů a systému monitoringu implementace koncepce.
- ▶ Iniciovat příslušné kroky při zjištění dříve nepředvídaných významných negativních dopadů realizace koncepce na životní prostředí.

Naplnění výše uvedených doporučení přispěje k zamezení celkových negativních dopadů implementace koncepce na životní prostředí a zároveň napomůže zvýšení pozitivních vlivů. Ponecháváme ke zvážení předkladateli koncepce způsob zajištění výše uvedených doporučení.

Klíčovým pro efektivní systém sledování implementace koncepce je výběr přesně zacílených relevantních environmentálních indikátorů a jejich provázanost s environmentálními kritérii pro výběr projektů. Lze předpokládat, že indikátory i environmentální kritéria, jejich obsah i rozsah, mohou doznat změn v závislosti na charakteru předkládaných projektů v průběhu realizační fáze i vzhledem k částečnému překryvu monitoringu vlivu koncepce na životní prostředí s vyhodnocováním implementace koncepce navrženému v návrhu samotném.

Tab. 11 Navržená sada monitorovacích ukazatelů na příkladu celostátní koncepce v oblasti energetiky⁶

Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Sledované indikátory dle zprávy o stavu životního prostředí	Monitorovací ukazatele implementace koncepce na ŽP	Jednotka	Zdroj dat
Obyvatelstvo a veřejné zdraví - znečištění životního prostředí	I.1. expozice znečištění ovzduší	podíl OZKO z celkové rozlohy, vývoj v čase	%/ ha	ČHMÚ
Ovzduší – emise znečišťujících látek	I.2. emise skleníkových plynů	emise CO ₂ z energetických zdrojů	t/rok	ČHMÚ
	I.3. emise oxyselujících látek	emise NO _x a SO ₂ z energetických zdrojů	t/rok	ČHMÚ
	I.4. emise primárních částic a prekursorů sekundárních částic	emise B(a)P z energetických zdrojů	%/ ha	ČHMÚ
		emise PM ₁₀ z energetických zdrojů	t/rok	ČHMÚ
		emise Benzenu z energetických zdrojů	t/rok	ČHMÚ
Hydrologické poměry	I.5. odběry vody	spotřeba pro energetiku	mil. m ³ /rok	Cenia
	I.6. vypouštění vod	objem vypouštěných technologických odpadních vod z energetických zdrojů	mil. m ³ /rok	Cenia
	I.7. jakost vody v tocích	vývoj dle tříd kvality	km / třída kvality/rok	Cenia

⁶ Navrženou sadu monitorovacích ukazatelů je třeba zkontrolovat s předkladatelem koncepce, aby bylo v jeho silách navržená data sledovat. Uvedený příklad Aktualizace státní energetické koncepce je příkladem strategického dokumentu připravovaného na základě podrobného sledování celé řady dat, kdy má tým předkladatele zázemí a dostupná data umožňující poměrně podrobný monitoring.

Ochrana přírody a krajiny, ekosystémy	I.8. zdravotní stav lesů	rozloha imisně poškozených lesů – změna v čase	ha imisně poškozených lesů/rok	Cenia
Využití území	I.9. zábor půdy, využití území	zábor půdy pro energetiku,	ha	Cenia
		rozloha OZE – dočasný zábor pro fotovoltaiku, rozloha pěstovaných energetických plodin	ha	Cena
		zábor půdy pro těžbu energetických surovin	ha	Báňský úřad/Geofond
Energetické zdroje	I.10. průmyslová produkce	podíl emisí z průmyslové energetiky na celkových emisích z průmyslu	%	Cenia
	I.11. konečná spotřeba energie	vývoj konečné spotřeby energie dle zdrojů (teplo, elektřina, paliva)	t/ro, /%	Cenia
	I.12. spotřeba paliv v domácnostech	spotřeba paliv a energie v domácnostech (podíl energie obsažené v jednotlivých zdrojích) v ČR	t/ro, /%	Cenia
	I.13. energetická náročnost hospodářství	vývoj spotřeby primárních energetických zdrojů v ČR (PJ)	PJ	Cenia
	I.14. výroba energie a tepla	výroba elektřiny podle druhu paliva ČR	%/druh paliva	Cenia
		výroba tepla podle zdrojů	%/zdroj	Cenia

Tab. 12 Možný příklad sady monitorovacích ukazatelů v případě celostátní koncepce v oblasti těžby nerostných surovin

Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Sledované indikátory	Monitorovací implementace na ŽP	ukazatele koncepce	Jednotka	Zdroj data
Obyvatelstvo a veřejné zdraví - znečištění životního prostředí	Expozice znečištění ovzduší	podíl OZKO z celkové rozlohy, vývoj v čase		%/ ha	ČHMÚ
Ovzduší – emise znečišťujících látek	Emise okyselujících látek spojených s využíváním neobnovitelných zdrojů	emise NOx a SO2		t/rok	ČHMÚ
	Emise znečišťujících látek spojených s těžbou	emise PM10		t/rok	ČHMÚ
Hydrologické poměry	Odběry vody	spotřeba vody pro těžbu surovin		mil. m ³ /rok	Cenia
	Vypouštění vod	množství vypouštěných důlních vod		mil. m ³ /rok	Cenia
Ochrana přírody a krajiny, ekosystémy, biodiverzita	Lesní porosty	Rozsah zásahů do lesních porostů v důsledku těžby nerostných surovin		ha	Geofond/Báňský úřad
	ZCHÚ	Plošný rozsah těžených ložisek na územích CHKO		ha	AOPK
	Biodiverzita	Rozsah nově vzniklých z hlediska biodiverzity bohatých segmentů		ha	AOPK
Využití území	Zábor půdy, využití území	Rozsah nových záborů zemědělské půdy z důvodu těžby nerostných surovin		ha	Geofond/Báňský úřad
		Rozloha území rekultivovaného po těžbě		ha	Geofond/Báňský úřad
		Zábor PUPFL pro těžbu nerostných surovin		ha	Geofond/Báňský úřad
Využití zdrojů	Materiálové toky	Domácí užitá těžba		t/rok,	Cenia

		Vývoj domácí materiálové spotřeby a jejich komponent	t/ro, /%	Cenia
Odpady	Využití odpadů	Podíl využívaných druhotných surovin jako náhrada za těžené nerostné suroviny	%	Cenia
	Skládky	Počet a rozsah těžeben zavezených odpadem.	ks, ha	Cenia
Kulturní dědictví	Památková ochrana	Počet ohrožených kulturních památek a rozsah památkových zón těžbou nerostných surovin.	ks	Geofond/Báňský úřad

Tab. 13 Příklad sady monitorovacích ukazatelů pro regionální rozvojovou koncepci

Složky ŽP a problémové okruhy ochrany ŽP	Monitorovací ukazatele implementace koncepce na ŽP	Jednotka	Zdroj data
Obyvatelstvo a veřejné zdraví - znečištění životního prostředí	Počet obyvatel vystavených nadměrnému hluku	počet	ÚZIS
	Podíl OZKO z celkové rozlohy, vývoj v čase	t/rok	ČHMÚ
	Průměrná očekávaná délka života mužů a žen (narozených v daném roce)	počet	ÚZIS
Působení změny klimatu	Objem investovaných prostředků do krajinnotvorných opatření	Kč	Kraj
Hydrologické poměry	Objem vyrobené pitné vody pro veřejnou potřebu	mil. m ³ /rok	Cenia
	Podíl čištěných odpadních vod	mil. m ³ /rok	Cenia
Ochrana přírody a krajiny, ekosystémy, biodiverzita	Podíl ploch se zvýšenou ekologickou stabilitou (sady, vinice, trvalé travní porosty, lesní pozemky) na celkové rozloze kraje	%	ČSÚ
Využití území	Rozsah nových záborů zemědělské půdy	ha	ČSÚ
	Rozsah nových záborů PUFL	ha	ČSÚ
Využití zdrojů	Podíl výroby energie z OZE v kraji k celkové spotřebě v kraji	%	Cenia
Odpady	Podíl využívaných druhotných surovin	%	Cenia
Environmentální vzdělávání	Objem investic do environmentálního vzdělávání	Kč	Kraj

3.10 Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce

U jednotlivých navrhovaných strategických výroků koncepce tj. cílů, aktivit, opatření případně strategických záměrů, u kterých byla v předchozích krocích identifikována možnost negativního ovlivnění ŽP a VZ je třeba vždy navrhnout opatření pro zamezení nebo zmírnění těchto negativních vlivů pro snížení nebo kompenzaci v míře odpovídající zpracování podrobnosti koncepce, popř. navrhnout opatření k posílení pozitivních vlivů na ŽP a VZ. Přitom platí, že by neměla být navrhována taková obecná opatření, pod kterými si nelze učinit představu, jak mohou být plněna, a zároveň by neměly být opakovány požadavky vyplývající z platných právních předpisů.

Požadavky na tato opatření jsou zpravidla formulovány již v rámci výše uvedených evaluačních kapitol u jednotlivých hodnocených výroků v hodnotících tabulkách. Opatření pro předcházení nebo snížení předpokládaných vlivů se vztahují přímo ke složkám, problémovým okruhům a jejich vývojovým trendům v rámci dotčeného území, které mohou být uplatněním konkrétního návrhu cíle, opatření resp. aktivity ovlivněny.

Kompenzační opatření v případě SEA obecných koncepcí, zejména pokud nemají jednoznačný územní průmět, nejsou navrhována vzhledem k malé míře konkretizace resp. kvantifikace negativních vlivů a nedostatečné územní specifikaci jejich působení.

Návrhy opatření k vyloučení, omezení a případně kompenzaci identifikovaných negativních vlivů jsou formulovány na základě zjištění a vyhodnocení potenciálních vlivů provedených v kap. 6 přílohy č. 9 k ZOPV. Uvedená opatření jsou rozdělena dle jejich charakteru na opatření koncepční, opatření prostorová a opatření složková.

- ▶ opatření koncepční - tj. požadavky na výběr koncepčních variant, úpravy, doplnění nebo vypuštění jednotlivých navrhovaných cílů, opatření nebo aktivit, případně strategických záměrů z koncepce vyplývajících, dále je lze v konkrétních případech doplnit o:
 - ▶ Opatření z hlediska kumulativních a synergických vlivů.
 - ▶ Opatření z hlediska vlivů na veřejné zdraví.
 - ▶ Opatření z hlediska vlivů na EVL a PO.
- ▶ opatření prostorová - v případě, kdy se jedná o koncepci obsahující nějak územně definované aktivity např. v podobě linií, ploch nebo popisu místa realizace – v tomto případě je někdy žádoucí pomocí grafického výstupu nebo definování podmínek umístění záměru v území definovat potencionální střety a navrhnout hranice pro jejich další projektovou přípravu – např. v případě umístění cyklistické nebo turistické infrastruktury v chráněných územích, navrhování stavebních aktivit v záplavových územích apod.
- ▶ opatření složková - požadavky na řešení identifikovaných problémů na úrovni pravidel pro uplatňování v koncepci navrhovaných výroků v rámci jednotlivých složek resp. problémových okruhů životního prostředí, často jsou uplatnitelné až v dalších fázích projektové přípravy na úrovni podrobnějších strategických dokumentů (oborové koncepce, ÚP) nebo záměrů včetně procesu posouzení vlivů záměrů na životní prostředí (dále jen „proces EIA“)

Navržená koncepční a prostorová opatření jsou podkladem pro návrh podmínek a opatření ovlivňujících finální výrok SEA týmu tj. návrh stanoviska viz kapitola 15 dle přílohy č. 9 k ZOPV.

3.11 Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektu

Pro předcházení možným střetům při schvalování projektů vyplývajících z koncepce se zájmy ochrany životního prostředí SEA tým doporučí nebo doplní seznam indikátorů nebo kritérií pro hodnocení předkládaných projektů z hlediska životního prostředí. Tato kritéria mohou být splněna před vlastním zpracováním projektu, pak jde o tzv. před-projektové hodnocení, které zefektivní přípravu projektové dokumentace a umožní včas identifikovat oblasti možných negativních interakcí s oblastí životního prostředí. Tato kritéria je možno naplnit až při předložení konkrétního projektu, pak jde o tzv. formální hodnocení, které je často povinnou součástí rozhodování o podpoře jednotlivých projektů. Jeho provedení umožňuje detailně posoudit míru zohlednění principů ochrany životního prostředí na úrovni jednotlivých předkládaných projektů.

Přitom platí tyto zásady: Je třeba volit taková kritéria pro výběr projektů, která odpovídají věcné stránce koncepce a která mohou ovlivnit efektivitu provádění koncepce. Cílem je, aby navržená kritéria přispěla k výběru resp. upřednostněné realizace takových aktivit, které neohroží stav ŽP.

Realizace návrhu environmentálních kritérií by měla při výběru konkrétních projektů vést k relativnímu upřednostnění environmentálně šetrných projektů a projektů, které by mohly přispět ke zlepšení stavu životního prostředí v regionu, a zároveň by měla zamezit podpoře projektů s potenciálně významnými negativními vlivy na ŽP.

Účelem je navrhnout systém hodnocení projektů podaných v rámci implementace koncepce tak, aby bylo možné stanovit relativní pořadí projektů z hlediska jejich potenciálních vlivů (včetně pozitivních) na ŽP a přispět tak k efektivnímu rozhodovacímu procesu při výběru projektů, které budou v rámci její realizace podpořeny. Z výše uvedeného vyplývá, že tento postup lze aplikovat pouze na koncepcce, na jejichž základě bude docházet k vyhlášení nějakých výzev a následné podpoře konkrétních realizačních aktivit ve formě projektů. Typicky se jedná o operační programy, někdy i programy rozvoje regionů. Pokud takovýto nástroj realizace koncepce neobsahuje, jsou kritéria pro výběr projektů pouhým doporučením resp. inspirací pro subjekty realizující konkrétní projekty s cílem optimalizace následných vznikajících dokumentů, tedy jakýmsi metodickým návodem jak se vyhnout potenciálním střetům, které vyplynuly ze SEA.

Hodnocení projektů z hlediska jejich vlivu na životní prostředí

Environmentální hodnocení projektů předkládaných v souvislosti s koncepcí je třeba provádět pomocí environmentálních kritérií. Pro stanovení kritérií je vhodné se opět držet rámce posuzování vlivů na životní prostředí, tj. jednotlivých složek, resp. problémových okruhů životního prostředí v řešeném území a využít rovněž již navržené monitorovací ukazatele (viz kap. 9 dle přílohy 9 k ZOPV). Hodnocení má odpovědět na otázku, jakým způsobem předkládaný projekt může ovlivnit referenční cíle ochrany životního prostředí.

Hodnocení projektů dle navržených kritérií by mělo být prováděno jako nedílná součást rozhodování o schválení přidělení finanční dotace konkrétnímu projektu, tj. hodnocení dle environmentálních kritérií

by mělo být součástí souhrnného hodnocení předkládaného projektu. Na základě hodnocení projektů dle environmentálních kritérií by měly být následně schváleny či doporučeny k realizaci ty projekty, které budou hodnoceny jako nejvýhodnější z hlediska životního prostředí.

Environmentální hodnocení projektů je navrhováno ve dvou fázích, jak již bylo uvedeno výše:

- ▶ před-projektové environmentální hodnocení při přípravě projektů,
- ▶ formální environmentální hodnocení v rámci výběrových řízení.

Před-projektové hodnocení

Je velmi důležité, aby předkladatelé projektů měli možnost seznámit se s hodnotícími kritérii již před zahájením zpracování projektové žádosti a mohli projekt upravit tak, aby obdrželi co nejlepší hodnocení z hlediska jeho dopadů na životní prostředí. Hodnocení bude provádět předkladatel. Zároveň by předkladatelé projektů měli mít možnost konzultace s odpovědnými pracovníky zprostředkovatelského orgánu (viz výše návrh na pracovníky s odpovědností za oblast životního prostředí).

Možnost před-projektového hodnocení povede ke zkvalitnění přípravy projektů a k úsporám finančních prostředků na zpracování projektové dokumentace. Hodnocení projektu z hlediska životního prostředí se provádí formou slovního hodnocení, tj. projekt má pozitivní/žádáný/negativní vliv na jednotlivá environmentální kritéria. V případě existujících kvantitativních údajů lze uvést i tyto informace.

Předkladatel projektu může také využít environmentální kritéria jako inspirativní – tj. začleněním podpory určité oblasti životního prostředí do návrhu projektu může dosáhnout vyššího bodového hodnocení projektu za oblast životního prostředí (např. v případě návrhu na systém školení a vzdělávání pracovníků společnosti může být jednou z oblastí také problematika průmyslového znečištění nebo environmentálního managementu).

Formální hodnocení při výběru projektů

Formální environmentální hodnocení bude prováděno jako nedílná součást výběrových řízení pro udělení dotace v rámci jednotlivých programových dokumentů. Hodnocení by měla provádět hodnotící komise projektů. Toto hodnocení bude mj. i určovat podmínky pro přidělení prostředků. Hodnocení je zaměřeno především kvalitativně, tj. zda projekt může (zejména pozitivně) ovlivnit jednotlivá kritéria. V případě relevance a dostupnosti kvantitativních údajů lze do hodnocení také zahrnout. Na základě hodnocení může hodnotitel navrhnout změny či doplnění projektu a/nebo podmínky pro realizaci projektu.

Environmentální kritéria pro hodnocení projektů

Zpracovatel SEA navrhuje sadu environmentálních kritérií, která by měla být začleněna do systému hodnocení a výběru projektů v rámci implementace koncepce. Lze předpokládat jejich výběr, úpravu či změny v závislosti na obsahu předkládaných projektů tak, aby kritéria reflektovala zaměření předkládaných a hodnocených projektů.

Za účelem toho, aby se environmentální kritéria pro výběr projektů nestala z pohledu žadatelů administrativní překážkou, ale naopak fungovala jako prostředek ke zvýšení celkové kvality projektů, je žádoucí zajistit v rámci realizace koncepce informační a konzultační servis pro předkladatele projektů.

Tab. 14 Environmentální kritéria pro výběr projektů na příkladu regionální rozvojové koncepce

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí
1.1 Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek, především suspendovaných částic PM10, PM2,5, NO2 a B(a)P	Dojde realizací záměru ke snížení emise znečišťujících látek? Ano/Ne?
1.2. Omezovat negativní vlivy hluku na zdraví	Dojde prostřednictvím realizace záměru ke snížení hlukové zátěže obyvatelstva? Ano/ne?
2.1. Realizovat krajinnotvorná opatření i způsoby hospodaření v krajině s cílem snížit rizika spojená s následky změny klimatu	Dojde prostřednictvím realizace záměru ke zvýšení retenční schopnosti krajiny Ano/Ne?
3.1. Snižovat spotřebu vody, přispívat k zajištění zásobování pitnou vodou a zlepšovat kvantitativní a kvalitativní charakteristiky vypouštěných odpadních vod	Přispěje záměr ke snížení spotřeby pitné a užitkové vody a objemu vypouštěného znečištění v odpadních vodách? Ano/Ne?

3.2. Chránit podzemní i povrchové vody před kontaminací, se zvláštním zaměřením na ochranu zdrojů pitných vod a vod pro rekreaci	Dojde realizací záměru k zásahu do zdrojů pitných vod Ano/Ne?
4.1. Při územním rozvoji respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny	Bude záměr realizován mimo chráněná území 1. a 2. zóny NP, CHKO, dále NPR, PR, NPP, PP, EVL, PO, NBK, NRBC, RBK, RBC nebo lokalit výskytu zvláště chráněných živočichů a rostlin. Ano/Ne?
5.1. Omezovat nové zábory ZPF a PUPFL a chránit půdu s důrazem na zabezpečení jejích funkcí	Bude záměr vyžadovat vynětí ze ZPF nebo PUPFL? Ano (ha)/Ne?....Ano (km, m², m³)/Ne?
5.2. Chránit krajinný ráz a kulturní i přírodní dědictví	Dojde v rámci projektu ke zlepšení stavu kulturního/přírodního dědictví nebo realizaci krajinotvorných opatření? Ano/Ne?
6.1. Snižovat spotřebu a racionálně využívat neobnovitelné zdroje surovin a energie	Dojde realizací záměru k využití odpadů jako druhotných surovin Ano (%) /Ne?
7.1 Snižovat produkci odpadů a zvýšit materiálové a energetické využívání odpadů	Dojde realizací záměru ke snížení produkce odpadů? Ano (tuny)/Ne??
8.1 Posilovat odpovědné chování obyvatel k životnímu prostředí, poskytovat informace, podporovat ekologickou výchovu a vzdělávání	Je součástí záměru ekologická výchova a environmentální vzdělávání? Ano/Ne?
9.1 Snižovat negativní vlivy dopravní infrastruktury a provozu na ní na ŽP a veřejné zdraví	Je součástí záměru realizace protihlukových opatření nebo výsadba izolační zeleně? Ano/ne

Aplikace strategických nástrojů je většinou prováděna především prostřednictvím usměrňování pravidel pro jednotlivá odvětví.

Obecně platí, že každý jednotlivý projekt realizovaný na základě posuzované koncepce by měl před svým schválením projít systémem výběru projektů včetně environmentálních kritérií tak, jak byl navržen v rámci SEA. Konkrétní investiční projekty realizované v konkrétních územích musí být podrobeny procesu EIA včetně vyhodnocení případných kumulativních resp. synergických vlivů, pokud svým charakterem takovému posouzení podléhají.

3.12 Vlivy koncepce na veřejné zdraví

Strategické hodnocení vlivu nezdravotnických koncepcí na zdraví je nedílnou součástí strategického hodnocení vlivů na životní prostředí dané koncepce, které dokládá efekt koncepce na veřejné zdraví plynoucí ze životního prostředí u dotčené populace. Hodnocení vlivů na zdraví má dva hlavní cíle, jednak minimalizovat negativní dopad hodnocené koncepce (prevence), a jednak implementovat relevantní cíle podpory zdraví. Cíle ochrany veřejného zdraví navíc musí pokrýt nejenom majoritní populaci, ale i citlivé skupiny z hlediska zdravotního stavu.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů definuje veřejné zdraví jako zdravotní stav obyvatelstva, jenž je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života. Hodnocením zdravotních rizik je posouzení míry závažnosti zátěže populace vystavené rizikovým faktorům životních a pracovních podmínek a způsobu života. Podkladem pro hodnocení vlivů na zdraví je odhad rizika. Výsledek hodnocení zdravotního rizika je podkladem pro řízení zdravotních rizik, čímž se rozumí rozhodovací proces s cílem snížit zdravotní rizika.

Zdravotní stav obyvatelstva je určován souhrnem vzájemně působících příčin a podmínek. Vedle životního stylu se v interakci s genetickými dispozicemi uplatňují faktory životního prostředí, psychosociální a socioekonomické. Vzájemné působení činitelů na zdraví může být přímé i zprostředkované s pozitivními i negativními vlivy o různých intenzitách na zdraví v rámci souboru mnohočetných příčin onemocnění.

Většinou nelze očekávat, že posuzovaná koncepce v horizontu jejího návrhového období (obvykle střednědobé koncepce cca 4 –10 let) měřitelně změní zdraví obyvatel kraje, resp. že budou její aplikací změněny indikátory zdravotního stavu, ať již pozitivně, tak negativně. Posuzování vlivu na zdraví je spojeno se značnou dobou latence – skrytého působení. To je dáno jak postupnou realizací koncepce a jejího uvádění v praxi, tak délkou expozice člověka novým skutečnostem resp. jejich intenzitě. Působení

některých faktorů na lidské zdraví je většinou dlouhodobé. Výjimkou jsou průmyslové a ekologické havárie a katastrofy, kde se může negativně projevit dopad na zdraví prakticky okamžitě.

V rámci hodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví se zpracovatel snaží vyhledat vlivy na determinanty i podmínky ovlivňující pohodu tak, aby byla co nejvíce respektována definice zdraví dle Světové zdravotnické organizace (WHO).

SEA zpracovatel zde může využít posouzení vazeb mezi cíli koncepce a referenčními cíli v ochraně veřejného zdraví, které stanoví na základě aktuálních strategických dokumentů v oblasti veřejného zdraví např. Národního akčního plánu zdraví a životního prostředí, Zdraví 2020 atd. Současně lze hodnotit specifické vlivy na zdraví obyvatelstva pomocí hodnocení zdravotních rizik nebo jiných metod pro hodnocení vlivu na veřejné zdraví. Žádoucí je zde spolupracovat s odborníky, jako jsou lékaři nebo s osobami s autorizací potvrzenou od Ministerstva zdravotnictví ČR pro hodnocení vlivů na veřejné zdraví.

Faktory ovlivňující veřejné zdraví jsou pro účely vyhodnocení vlivů koncepcí na veřejné zdraví () nazývány determinanty⁷. Světová zdravotnická organizace za významné považuje následující determinanty⁸:

- ▶ **Sociální a ekonomické prostředí⁹**
- ▶ **Životní prostředí (physical environment)**
- ▶ **Individuální charakteristiku a chování jednotlivců (životní styl)**

Determinanty lidského zdraví působí ve vzájemné interakci. Rozdělení je mnohdy dáno spíše snahou o jejich pochopení či možnosti jejich sledování, ale většinou se vliv na lidské zdraví posuzuje v určitém komplexním a holistickém modelu¹⁰. Zatímco zdravotní rizika spojená s expozicí chemickým či fyzikálním škodlivinám a zdravotní rizika spojená s konzumací nebezpečných potravin či nedostatečně zabezpečené a kvalitní pitné vody jsou již většinou eliminována, nebo alespoň značně omezena řadou národních či evropských standardů, jsou tzv. sociální determinanty, zejména zaměstnanost, příjem, vzdělání, ponechány na komunitních, lokálních a národních rozvojových programech a projektech. Snížení nezaměstnanosti, zejména osob s nižším vzděláním v regionech se sociálně vyloučenými skupinami obyvatel může každý, i drobný pilotní projekt přispět ke zlepšení sociální a prostorové koheze, a tak ke zlepšení zdravotního stavu obyvatel.

Hodnocení SEA vychází z principů publikovaných WHO¹¹ „Health Impact Assessment as a part of SEA“. Základním postulátem je definice zdraví a práce s determinanty zdraví a jejich ovlivněním posuzovanou politikou či koncepcí nebo strategií. Definice Zdraví WHO je používána již od roku 1948 a i když její praktické naplnění je někdy spojeno s obtížemi, je stále aktuální. Definuje zdraví jako stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a ne jen pouhou nepřítomnost nemoci či slabosti^{12,13}.

Při posuzování vlivu koncepce je použito přístupu Hodnocení vlivu na zdraví – Health impact assessmentu¹⁴ v modifikaci přizpůsobené charakteru a obecnosti dokumentu. Posouzení možných vlivů na zdraví se většinou provádí v několika krocích. Je to dáno částečně tradicí a částečně pragmatickým přístupem.

Při hodnocení vlivu na zdraví se vychází zejména z následujícího rámce:

- ▶ dosavadní zdravotní stav a vývoj sociálních a ekonomických determinant v dotčeném území;
- ▶ možný vztah/vliv posuzované koncepce na vybrané determinanty zdraví;
- ▶ vytipování navrhovaných opatření s vlivem na veřejné zdraví;
- ▶ vyhodnocení míry a charakteristiky vlivu;
- ▶ doporučení minimalizačních opatření.

⁷ <http://www.who.int/ceh/publications/cehframework/en/>

⁸ <http://www.who.int/hia/evidence/doh/en/>

⁹ http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0005/98438/e81384.pdf

¹⁰ <http://www.who.int/hia/en/>

¹¹ http://www.who.int/hia/network/en/HIA_as_part_of_SEA.pdf

¹² Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity. Preamble to the Constitution of the World Health Organization as adopted by the International Health Conference, New York, 19-22 June, 1946; signed on 22 July 1946 by the representatives of 61 States (Official Records of the World Health Organization, no. 2, p. 100) and entered into force on 7 April 1948.

¹³ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2836340/>

¹⁴ <http://www.who.int/hia/tools/en/>

Předkládaný návrh koncepce je třeba vyhodnotit vůči přijatým cílům ochrany veřejného zdraví strategických dokumentů v oblasti veřejného zdraví na vnitrostátní úrovni a vůči všem determinantám veřejného zdraví relevantním v obecné rovině vůči koncepci. Hodnocení je vhodné doplnit slovním komentářem a učinit závěr.

Hodnocení vlivů na zdraví by mělo obsahovat tyto základní části:

- ▶ Vztah předkládané koncepce ke koncepcím v oblasti ochrany veřejného zdraví a jejich cílům
- ▶ Charakteristika zdravotního stavu obyvatel v řešeném území
- ▶ Výběr relevantních zdravotních determinant
- ▶ Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na determinanty veřejného zdraví
- ▶ Vyhodnocení potenciální dopadů jednotlivých opatření na veřejné zdraví
- ▶ Podmínky implementace koncepce z hlediska jeho vlivů na veřejné zdraví – návrh monitoringu a kritérií pro výběr projektů
- ▶ Závěry plynoucí z vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví

ZOPV nevyžaduje, aby tento bod vypracovala autorizovaná osoba (AO) s osvědčením odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na VZ.

Vztah předkládané koncepce vůči strategickým cílům v oblasti veřejného zdraví přijatým na vnitrostátní úrovni a výběr relevantních determinant

Smyslem této kapitoly je identifikovat ty cíle ochrany veřejného zdraví, jejichž splnění lze dosáhnout nebo k jejich dosažení přispět nástroji použitými v rámci návrhu předkládané koncepce. Jedná se o cíle přijaté na vnitrostátní úrovni definované především v celostátních strategických dokumentech v oblasti veřejného zdraví s tématem ochrany veřejného zdraví, příp. v dalších koncepcích s významnou vazbou na problematiku determinant veřejného zdraví. To je většinou splněno již v bodě 1 dle přílohy 9 k ZOPV.

Rámec pro posuzování vlivu na zdraví tvoří řada dokumentů, z nichž nejvýznamnější je: Zdraví 2020 (WHO/EURO) převzaté do Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí (2014). Další, z hlediska hodnocení vlivu na zdraví související strategií je Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020.

Vždy je vhodné relativně rychle posoudit, zda a v jakém rozsahu má posuzovaná politika či strategie vliv na zdraví. Na základě screeningu a výše uvedeného přehledu strategií (podrobněji je hodnocení vztahu mezi již přijatými strategickými dokumenty a posuzovanou koncepcí řešeno v rámci kapitoly 5, příloha č. 9 ZOPV) je nutno při hodnocení vlivu koncepce na zdraví spíše zúžit počet posuzovaných determinant, neboť jinak se ztratí přehlednost a význam hodnocení vlivů na veřejné zdraví.

Například v případě regionální rozvojové koncepce je vliv na zdraví člověka dán posuzovanou populací – dimenze evropská či globální (světová), státní (národní), krajská (regionální), místní (lokální). Těžiště má především regionální dimenze, dopady realizace programu mimo region jeho působnosti budou pouze zprostředkované, především v oblasti zlepšení dopravních vztahů a kapacity působnosti obyvatel ostatních regionů, kteří přicházejí do řešeného regionu za prací, vzděláním nebo relaxací jako turisté.

Specifická pro regionální rozvojové koncepce je jejich provázanost prakticky se všemi oblastmi rozvoje.

Tab. 15 Screening – odhad vlivů regionální rozvojové koncepce na zdraví člověka

Vybrané determinanty/ populace	Evropa - EU	Česká republika	Dotčený kraj/region	Dotčená obec, lokalita
Hluk komunální				
Hluk dopravní				
Kvalita ovzduší				
Kvalita podzemní vody				
Kvalita povrchových vod				
Kvalita půdy				
Odpady (haldy, skryvky atd.)				
Pracovní rizika				
Zaměstnanost				
Vzdělání				
Příjem v rodině				
Sociální vazby				
Kvalita života				

V rámci tabulky je ukázáno, jak rozdílný vliv na zdraví lze očekávat resp. odhadnout při hodnocení pro dotčené populace. Není zde hodnocen vliv pro zdraví pozitivní či negativní, odhaduje se jen „síla vlivu“ na determinantu.

3.12.1 Zdravotní stav obyvatel

Zde je vhodné uvést popis aktuálních informací o zdravotním stavu obyvatel v dotčeném území a jeho vývojových trendech, zdrojem dat jsou zdravotnické ročenky a další publikace vydávané Ústavem zdravotnických informací a statistiky, Krajskými hygienickými stanicemi (dále jen „KHS“), nebo krajskými úřady.

Vzhledem k velké variabilitě chování obyvatel nelze přesvědčivě definovat vliv jednotlivých faktorů životního stylu (výživové a pohybové zvyklosti populace, kouření a konzumace alkoholu) a faktorů prostředí na rozvoj nemocnosti či jednoznačnou příčinu úmrtí.

Při posuzování vlivu jednotlivých faktorů životního prostředí na zdraví obyvatel zůstávají nezodpovězené mnohé otázky, které se týkají zejména vztahu dávka - odpověď a poruch zdraví, změn životního prostředí a následné změny zdraví v různých věkových skupinách populace, interakce v působení faktorů socioekonomických, životního stylu a faktorů životního prostředí na zdraví, apod. Dále je třeba objasnit vzájemné vztahy a výsledný vliv faktorů životního prostředí s faktory dalšími.

3.12.2 Determinanty vlivů koncepce na veřejné zdraví a jejich výběr

Determinanty zdraví lze definovat jako osobní, společenské a ekonomické faktory a faktory životního prostředí, které významně ovlivňují zdravotní stav jedince, skupiny lidí nebo společnosti. Determinanty působí na zdraví buď přímo, nebo zprostředkovaně a to jak pozitivně, tak negativně.

Determinanty lidského zdraví působí ve vzájemné interakci. Rozdělení je mnohdy dáno spíše snahou o jejich pochopení či možnosti jejich sledování, ale většinou se vliv na lidské zdraví posuzuje v určitém komplexním a holistickém modelu.

Sociální a socioekonomické faktory na individuální úrovni patří dnes k nejsilnějším determinantám zdraví. Lidé s nižšími příjmy, lidé s nižší úrovní vzdělání nebo osoby s nižším uplatněním na trhu práce (např. dlouhodobě nezaměstnaní) vykazují horší zdravotní stav víceméně ve všech oblastech zdraví (vyšší intenzita celkové úmrtnosti, vyšší podíl předčasných úmrtí, vyšší intenzita úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy, na řadu zhoubných novotvarů a na vnější příčiny, vyšší míra incidence řady chronických onemocnění, duševních poruch) než osoby s vyšším socioekonomickým postavením. Socioekonomické rozdíly neexistují pouze mezi socioekonomicky nejslabší a nejsilnější skupinou, ale lze je vysledovat napříč celou společností.

K rozdílům ve zdraví dochází jednak zprostředkovaně, v rámci životního stylu, dále v důsledku materiální deprivace a jednak to jsou psychosociální faktory, které způsobují socioekonomickou nerovnost ve zdraví. Osoby s nižším socioekonomickým postavením jsou častěji vystaveny rizikovým faktorům působícím negativně na zdravotní stav (např. chudoba, nezaměstnanost, fyzicky náročné pracovní prostředí, vykonávání nejistého zaměstnání, stres na pracovišti, neadekvátní odměna za vynaložené úsilí na pracovišti, nízká úroveň bydlení, dlouhodobý stres, nedostatek kontroly nad vlastním životem, sociální vyloučení) a často volí životní styl narušující, eventuálně poškozující zdraví. Naopak osoby s vyšším dosaženým vzděláním jsou k informacím o zdraví vnímavější a převážně bývají i nositeli pozitivních změn životního stylu, zároveň jsou tyto osoby schopny lépe využívat zdravotní péči (preventivní prohlídky, včasné řešení a vlastní iniciativa při řešení zdravotního problému, lepší komunikace a pochopení se s lékaři apod.).

Hodnocení koncepce z hlediska vlivů na veřejné zdraví tak vyžaduje zvážení celého spektra možných zdravotních determinant a pravděpodobnosti jejich více či méně zprostředkovaných změn způsobených plánovanou aktivitou. Musí být použit odborný odhad pravděpodobného vývoje různých determinant prostředí, institucionálních i individuálních a jejich možné změny. Jedná se o komplexní proces, kdy změna jednoho či několika faktorů nemusí znamenat měřitelnou změnu zdravotního stavu. Důležitým faktorem, který je často z hlediska zdraví podceňován je tzv. „well being“ – tedy „pohoda“ jako výsledné působení řady faktorů a podmínek.

Přesto, že hlavními determinantami zdraví jsou individuální faktory jedince, nelze opomíjet vliv dalších vnějších faktorů na zdraví jedince a společnosti. Dnes již klasický model nerovnosti ve zdraví - Dahlgren a Whitehead (1991) – poukazuje na další roviny, které ovlivňují zdraví, a sice faktory související s obytným a pracovním prostředím, životními podmínkami, přístupem ke službám apod., kdy navíc všechny tyto faktory působí v kontextu socioekonomických, kulturních a přírodních podmínek celého regionu/společnosti.

Socioekonomické rozdíly ve zdraví a životním stylu se tak projevují nejenom na individuální úrovni mezi jedinci nižších a vyšších socioekonomických skupin, ale i na kontextuální, tj. v tomto případě komunitní/regionální úrovni. Obyvatelstvo sociálně deprivované oblasti (např. sociálně vyloučené

lokality) vykazuje horší zdravotní stav nejenom díky individuální socioekonomické pozici, ale navíc i působením samotného prostředí (tzv. neighbourhood effect).

Vybrané zdravotní determinanty relevantní vůči posuzované koncepci je žádoucí stručně charakterizovat a odůvodnit jejich volbu ve vztahu k předmětu řešení strategického dokumentu.

3.12.2.1 Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na determinanty veřejného zdraví

Jak bylo již výše uvedeno, zdraví obyvatel je ovlivňováno řadou faktorů. Působí na něj stav životního prostředí, zdravotní péče, životní styl obyvatel, vrozené dispozice i socioekonomické faktory. Vlivy koncepce s dopadem na ŽP se většinou odrazí ve veřejném zdraví, jedná se o většinu již posuzovaných vlivů na jednotlivé složky ŽP, vstup toxických látek do ŽP, hluk, ale i vlivy na estetickou kvalitu ŽP resp. psychickou pohodu, jako je krajinný ráz apod. Vlivy koncepce na životní prostředí a na zdraví obyvatelstva se tedy z velké části překrývají, avšak mohou existovat i vlivy s dopadem na životní prostředí, které se ve zdraví obyvatel přímo neprojeví (např. vodní cesta), resp. které se neodrazí ve stavu životního prostředí, zato ale ovlivní lidské zdraví.

ŽP ovlivňuje lidské zdraví nepřetržitým působením prostřednictvím interakce organismu a fyzikálních, chemických i biologických faktorů dýcháním, příjmem potravy a tekutin, kontaktem se smyslovými receptory sliznicemi i pokožkou. Vzhledem k šíři působení prostředí na lidské zdraví je však velice obtížné přesně vyhodnotit jednotlivé vlivy faktorů ŽP na lidské zdraví. Zlepšení kvality ŽP v nejširším významu, včetně omezení používání nebezpečných chemických látek a odstranění dlouhodobě působících zátěží znamená splnění jedné z podmínek pro zlepšení zdraví obyvatelstva.

Neméně důležitou determinantou lidského zdraví jsou i socioekonomické vlivy, které se odrážejí na objektivním i subjektivním zdravotním stavu obyvatelstva v rámci různých socioekonomických skupin v interakci se životním stylem stejně jako vzděláním. Subjektivní pocit dobrého zdraví a psychické pohody je ovlivněn zařazením člověka v rámci socioekonomické struktury společnosti. Tyto determinanty mohou být ovlivněny jak pozitivně, tak i negativně – podporou neformálního vzdělávání, podporou zaměstnanosti, změnou počtu pracovních příležitostí, kvalitou života v sídlech i na venkově, možnostmi zdravého využití volného času.

Z výše uvedeného popisu zdravotních determinant, relevantních cílů koncepčních dokumentů v oblasti zdraví a zdravotního stavu obyvatel lze uvést z obecného hlediska nejvíce relevantní determinanty, vzhledem k zaměření většiny posuzovaných strategických dokumentů. Hodnotit je třeba opět jednotlivá navrhovaná opatření v matici vzájemného vztahu vůči vybraným determinantám.

- ▶ faktory ŽP, zejména kvalita ovzduší, hluk, toxické látky v prostředí;
- ▶ zaměstnanost;
- ▶ vzdělanost
- ▶ zdravé využití volného času;
- ▶ úroveň a dostupnost zdravotní péče;
- ▶ bezpečnost (od bezpečnosti dopravy, po např. kvalitní bezpečné stavební materiály, zejména v případě recyklace odpadů).

Tab. 16 Vztah zdravotních determinant a oblastí podpory koncepce

Zdravotní determinanty	Opatření s možným negativním vlivem na danou determinantu	Opatření s možným pozitivním vlivem na danou determinantu
faktory ŽP, zejména kvalita ovzduší, hluk, toxické látky v prostředí;	např. rozvoj dopravní infrastruktury, pokud v jeho důsledku dojde ke zvýšení hlukové zátěže	např. rozvoj dopravní infrastruktury, pokud v jeho důsledku dojde k převedení tranzitní dopravy mimo hustě osídlená území
zaměstnanost;	např. zánik pracovních příležitostí v regionech s vysokou nezaměstnaností	např. rozvoj pracovních možností v podobě rozvoje průmyslu nebo služeb
vzdělanost;	např. zánik vzdělávacích zařízení, informačních center apod.	např. rozvoj vzdělávacích zařízení, budování výzkumných center apod.
zdravé využití volného času;	např. fragmentace krajiny zástavbou nebo liniovými překážkami	např. rozvoj volnočasové infrastruktury, zvyšování prostupnosti krajiny
úroveň a dostupnost zdravotních a sociálních služeb;	např. zánik zdravotnických nebo lázeňských zařízení	např. rozvoj lázeňství, zařízení pro péči o seniory apod.
bezpečnost (od bezpečnosti dopravy, po např. kvalitní bezpečné stavební materiály, zejména v případě recyklace odpadů).	např. zastavování záplavových území	např. zkvalitňování dopravní infrastruktury a organizační opatření v dopravě

3.12.3 Potenciální dopady jednotlivých opatření na veřejné zdraví:

Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví vychází z relevantních cílů ochrany a podpory zdraví ve vztahu k životnímu prostředí, které lze nalézt v přijatých koncepcích, strategiích a akčních plánech na mezinárodní i národní úrovni (viz kapitola 1 dle přílohy č. 9 k ZOPV).

V optimálním případě by realizace koncepce měla znamenat podporu zdraví obyvatelstva regionu. Zde by měly být identifikovány možné vlivy jednotlivých opatření a aktivit na veřejné zdraví a charakter jejich působení. Vzhledem k tomu, že vlivy koncepce na ŽP byly vyhodnoceny již v předchozích kapitolách, a konkrétní vlivy ve specifických územích budou záviset na realizaci předkládaných projektů, nejsou v této části hodnoceny vlivy na veřejné zdraví zprostředkované životním prostředím. Požadavky a cíle veřejného zdraví vzhledem k vlivům na zdraví prostřednictvím životního prostředí byly zahrnuty do referenčních cílů ochrany životního prostředí a vlivy navrhovaných priorit, strategických cílů, opatření resp. aktivit na tyto cíle byly vyhodnoceny v rámci kapitoly 6 dle přílohy č. 9 k ZOPV.

Následující tabulka ukazuje možné dopady jednotlivých opatření navrhovaných v posuzované koncepci na veřejné zdraví tak, jak vyplynuly z vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Tab. 17 Potenciální dopady jednotlivých opatření na veřejné zdraví na příkladu regionální rozvojové koncepce

Aktivita	Opatření může negativně ovlivnit veřejné zdraví pokud	Opatření může pozitivně ovlivnit veřejné zdraví pokud
1.1.1 Podpora výstavby dálniční sítě	zvýší hlukovou a imisní zátěž obyvatel – kumulativní resp. synergické působení dopravních staveb v bezprostředním okolí uzlových bodů dopravní infrastruktury v blízkosti zástavby	sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel zvýší bezpečnost v případě odvedení tranzitní dopravy mimo hustě osídlená území
1.1.3 Podpora dalších významných silničních staveb	zvýší hlukovou a imisní zátěž obyvatel – kumulativní resp. synergické působení dopravních staveb v bezprostředním okolí uzlových bodů dopravní infrastruktury v blízkosti zástavby	sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel zvýší bezpečnost v případě odvedení tranzitní dopravy mimo hustě osídlená území
1.1.4 Podpora řešení dopravní zátěže obcí a měst		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel zvýší bezpečnost
1.1.5 Podpora zásadní modernizace páteřní železniční infrastruktury		sníží hlukovou zátěž obyvatel zvýší bezpečnost
1.2.1 Spolupráce a koordinace s obcemi v oblasti dopravy		
1.2.2 Modernizace sítě krajských silnic		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel zvýší bezpečnost
1.2.3 Realizace Plánu dopravní obslužnosti		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel zvýší bezpečnost
1.2.4 Pořízení nových vlakových jednotek pro regionální dopravu		sníží hlukovou zátěž obyvatel zvýší bezpečnost
1.2.5 Rozvoj zázemí pro IDS		
1.2.6 Prosazování modernizací další železniční infrastruktury s ohledem na potřeby IDS		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel
1.2.7 Posílení nabídky cílových destinací letecké dopravy	zvýší hlukovou zátěž obyvatel	
1.2.8 Realizace Koncepce rozvoje cyklistiky		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
1.2.9 Podpora rozvoje ekologických způsobů automobilové dopravy a elektromobility		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel
1. 2. 10 Podpora dopravní výchovy a osvěty		zvýší vzdělanost
1.3.1 Podpora dobudování kanalizací a ČOV v obcích		zlepší kvalitu vodních útvarů
1.3.2 Řešení zásobování pitnou vodou		zlepší zásobování pitnou vodou
1.3.3 Podpora zadržování a využití dešťové vody		sníží riziko povodní
1.3.4 Koordinace rozvoje informační infrastruktury		
2.1.1 Realizace Dlouhodobého záměru vzdělávání a Krajského akčního plánu		zvýší vzdělanost
2.1.2 Realizace Koncepce podpory nadání a péče o nadané na období let 2014–2020		zvýší vzdělanost

2.1.3 Monitoring projektů EU v oblasti vzdělávání		
2.1.4 Zlepšení stavu budov škol		
2.2.1 Realizace Strategie rozvoje lidských zdrojů		zvýší zaměstnanost
2.2.2 Realizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a souvisejících dokumentů		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost sociálních služeb
2.2.3 Realizace Koncepce rodinné politiky		
2.2.4 Realizace Koncepce prevence kriminality		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost sociálních služeb
2.2.5 Realizace strategie protidrogové politiky		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost sociálních služeb
2.3.1 Posílení informovanosti a hodnocení v oblasti zdravotnické péče		
2.3.2 Zlepšení personálního zajištění zdravotnických služeb kraje		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost zdravotní péče
2.3.3 Podpora zajištění zdravotní péče v obcích		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost zdravotní péče
2.3.4 Podpora zdravého stylu života a ochrana zdraví		zvýší zaměstnanost zlepší dostupnost zdravotní péče zlepší vzdělanost
2.4.1 Podpora rozvoje kultury a památkové péče		zlepší možnosti zdravého trávení volného času zlepší vzdělanost
2.4.2 Realizace Koncepce podpory mládeže		zlepší vzdělanost zlepší možnosti zdravého trávení volného času
2.4.3 Podpora sportovní infrastruktury		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
2.4.4 Podpora sportování		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
2.4.5 Vytvoření a realizace koncepce podpory vrcholového sportu		
2.5.1 Podpora vybavenosti venkovských obcí		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
2.5.2 Podpora specifických řešení komerčních služeb v malých obcích		
2.5.3 Podpora rozvoje obecních knihoven		zvýší vzdělanost
2.5.4 Podpora spolkové a dobrovolnické činnosti		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
2.6.1 Koncepční přístup k rozvoji		
2.6.2 Rozvoj komunikačních aktivit kraje		zvýší informovanost a vzdělanost
2.6.3 Rozvíjení informačního a technologického zázemí pro správu území		zvýší informovanost a vzdělanost
2.6.4 Rozvoj přeshraniční spolupráce		
2.6.5 Zavedení operativního krizového informačního systému		zvýší informovanost a vzdělanost zvýší bezpečnost v krizových situacích
2.6.6 Uplatnění Smart řešení v provozu krajského úřadu a organizací kraje		
3.1.1 Inicie a koordinace činností ke zmírnění dopadů změny klimatu		zvýší bezpečnost v krizových situacích
3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření		zlepší stav vodních zdrojů a podzemním vod
3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu		zvýší bezpečnost v krizových situacích
3.1.4 Zapojení vzdělávacích institucí do vzdělávacích aktivit spojených se změnou klimatu		zvýší vzdělanost
3.2.1 Podpora ochrany a zlepšování stavu chráněných přírodních lokalit		
3.2.2 Realizace Plánu odpadového hospodářství		zvýší bezpečnosti z hlediska hygieny životního prostředí
3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně		
3.2.4 Podpora sanace starých ekologických zátěží		zvýší bezpečnosti z hlediska hygieny životního prostředí
3.2.5 Zlepšování stavu ovzduší a		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel

snižování hlukové zátěže		
4.1.1 Realizace Regionální inovační strategie 2014-2020		zvýší vzdělanost
4.1.2 Podpora malého a středního podnikání		
4.1.3 Podpora příchodu investorů do okrajových částí kraje		
4.1.4 Podpora konkurenceschopnosti zemědělství		
4.1.5 Podpora efektivního využití sdílené ekonomiky		
4.2.1 Realizace Programu rozvoje cestovního ruchu		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
4.2.2 Zavedení destinačních managementů oblastí		
4.2.3 Budování turistických cyklostezek		zlepší možnosti zdravého trávení volného času
4.2.4 Budování lázeňské infrastruktury	ohrozí vodní zdroje	zlepší možnosti zdravého trávení volného času
4.2.5 Zkvalitnění turistických produktů		
4.2.6 Vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu		zvýší vzdělanost
4.2.7 Rozvoj dopravy pro turisty		sníží hlukovou a imisní zátěž obyvatel
4.2.8 Zkvalitnění informačních služeb		

3.12.4 Podmínky implementace koncepce z hlediska jejích vlivů na veřejné zdraví:

Zde je vhodné uvést přehled kritérií, která by měla mít relativní přednost při rozhodování o podpoře projektů v rámci posuzovaného dokumentu, např. v případě regionální rozvojové koncepce by mohla být doporučena následující kritéria:

- ▶ Projekty, které snižují zátěž ovzduší látkami z dopravy;
- ▶ Projekty, které snižují spotřebu vody a zlepšují kvalitativní ukazatele vypouštěných odpadních vod;
- ▶ Projekty, které snižují zátěž obyvatelstva hlukem z dopravy;
- ▶ Projekty, které umožňují zdravé trávení volného času;
- ▶ Projekty, které zvyšují vzdělanost populace;
- ▶ Projekty, které zvyšují nabídku pracovních míst;
- ▶ Projekty, které zvyšují bezpečnost dopravy.

Dále je možné uvést doporučení pro monitoring dopadů koncepce na veřejné zdraví, tj. seznam možných využitelných indikátorů, např.:

- ▶ Pohyb obyvatelstva (sleduje ÚZIS, ČSÚ);
- ▶ Specifická úmrtnost (sleduje ÚZIS);
- ▶ Střední délka života při narození (sleduje ÚZIS, ČSÚ);
- ▶ Index stáří (sleduje ČSÚ);
- ▶ Nemocnost/úmrtnost na nejčastější civilizační onemocnění – kardiovaskulární onemocnění a nádory dle diagnostických skupin (sleduje ÚZIS);
- ▶ Nemocnost na alergie a astma (sleduje ÚZIS);
- ▶ Expozice hluku z dopravy;
- ▶ Expozice znečištěnému ovzduší.

V této souvislosti je třeba konstatovat, že monitorování většiny široce zaměřených koncepcí, z hlediska veřejného zdraví je velmi obtížné, neboť vazba mezi indikátory veřejného zdraví a realizovanými aktivitami je většinou nepřímá resp. velmi těžce prokazatelná.

Závěrem této části posouzení by měl být výrok, zda a do jaké míry budou dotčeny zdravotní determinanty v důsledku implementace koncepce, jaké jsou očekávány pozitivní i negativní vlivy a jak předejít negativním dopadům realizace koncepce na veřejné zdraví.

3.13 Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

Tuto část je třeba formulovat jako stručný a všestranně srozumitelný výtah předchozích kapitol s akcentem na identifikaci hlavních problémů, shrnutí významnosti zjištěných kladných a záporných vlivů koncepce na životní prostředí (vč. vlivů na lokality soustavy Natura 2000) a veřejné zdraví včetně

konstatování, zda a za jakých podmínek považuje AO koncepci za akceptovatelnou či nikoliv. Tato kapitola je jednou z kapitol, které jsou předkládány v případě oslovení dotčeného státu v rámci mezistátního posuzování koncepce, a proto je vhodné relevantně shrnout závěry jednotlivých kapitol vyhodnocení SEA.

Neinformovanému čtenáři by měla umožnit rychlou orientaci v obsahové struktuře vyhodnocení SEA včetně prezentovaných výstupů a rychlé pochopení závěrů hodnocení vč. důvodů, ze kterých vycházejí.

Tato část SEA je určena zájemcům o všeobecné informace. Jsou zde shrnuty veškeré předchozí kapitoly do přehledné a stručnější formy. Podrobnější informace zájemce najde v předchozích kapitolách.

3.14 Souhrnné vypořádání vyjádření obdržených ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

Je nutné vypořádat všechna obdržená vyjádření ve fázi zjišťovacího řízení (nejlépe tabulkově) a zároveň vypořádat i všechny požadavky ze závěru zjišťovacího řízení včetně popisu, jak byly zohledněny ve vyhodnocení SEA (je vhodné uvést čísla stran, kde se zohlednění požadavku uplatněného v závěru zjišťovacího řízení nachází či vlastní komentář k přístupu požadovaného). Tato kapitola bývá jednou z kapitol, která je předkládána v případě oslovení dotčeného státu, na který byly identifikovány významné vlivy koncepce na životní prostředí, a proto je vhodné relevantně shrnout závěry jednotlivých kapitol vyhodnocení SEA. Příklad možného způsobu vypořádání vyjádření obdržených v průběhu procesu SEA naleznete v příloze 5 tohoto dokumentu, příklad vypořádání požadavků závěru zjišťovacího řízení následně v příloze 3.

V obecné rovině je nutné zdůraznit, že nelze v žádném případě dovozovat, že by bylo možné či dokonce správné se vyjádřeními uplatněnými do procesu SEA zabývat pouze formálně a vypořádat se s nimi obecnými frázemi, aniž by se zohlednila jejich skutečná podstata. Musí být zřejmé, že předkladatel, zpracovatel koncepce či posuzovatel věnoval těmto vyjádřením náležitou pozornost, seznámil se s jejich obsahem, a pak z nich učinil závěr. Požadavky na podrobnost samotného vypořádání pak závisí na relevanci, rozsahu a detailnosti samotných uplatněných vyjádření. Zde je na místě sdělit, že musí být zohledňováno, jak daná osoba své vyjádření zformulovala a jakým způsobem a na jaké úrovni argumentuje. S tím by posléze měla korespondovat odpověď toho, kdo je povinen se vyjádřeními zabývat a vypořádat se s nimi. V případě toliko obecné informace si lze vystačit s toliko obecnou odpovědí. Na druhou stranu v případě věcně propracované argumentace musí i "odpověď" obsahovat ve vypořádání korespondovat se skutkovou a právní propracovaností uplatněného vyjádření.

3.15 Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci

Obsahovou náplň této kapitoly tvoří shrnutí závěrů vyhodnocení SEA, ke kterým AO dospěla a dále koncepční a výjimečně i prostorová opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných významných negativních vlivů předkládaného návrhu koncepce na životní prostředí, formulované v kap. 10., ve formě návrhu stanoviska jako podkladu pro rozhodnutí příslušného úřadu dle § 10g ZOPV. Součástí by měla být rovněž opatření pro minimalizaci ostatních negativních vlivů identifikovaných v rámci SEA. Stanoviska SEA nejsou závaznými stanovisky ve smyslu § 149 zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V prvé řadě je třeba zde uvést jednoznačný výrok z hlediska akceptovatelnosti koncepce jako celku tj. zda je navrhováno souhlasné stanovisko, souhlasné stanovisko s požadavky, stanovisko s požadavky a podmínkami, nebo nesouhlasné stanovisko, tj. zda předloženou koncepci doporučujeme k realizaci, doporučujeme s požadavky, které je nutno dále definovat, nebo ji k realizaci nedoporučujeme. V takovém případě je navrhováno nesouhlasné stanovisko bez požadavků. V případě, že je ze strany AO nebo příslušného úřadu navrhováno nesouhlasné stanovisko, je nutné toto rozhodnutí řádně zdůvodnit.

Z pohledu AO se vždy jedná o doporučení pro příslušný úřad z hlediska závěrů, ke kterým dospěl v průběhu posuzování vlivů na životní prostředí. Jedná se pouze o jeden z podkladů, které příslušný úřad zahrne do svého konečného stanoviska. Odborný podklad se spolu s názorem DOSS, veřejnosti a odborným názorem příslušného úřadu stane kamenem v mozaice důvodů pro konečné rozhodnutí.

Z praxe lze usuzovat, že naprostá většina návrhů stanoviska bude mít podobu souhlasného stanoviska s požadavky.

Většinou je žádoucí rozdělit formulované požadavky a opatření do dvou či tří hierarchických úrovní na požadavky, doporučení, a ve specifických případech, kdy koncepce obsahuje i prostorově vymezené

záměry, i prostorová opatření. Požadavky jsou taková opatření, jejichž realizace je zásadním předpokladem pro akceptaci koncepce jako takové, tzn., že ovlivňují znění vlastního výroku stanoviska SEA – tj. zda se jedná o stanovisko souhlasné či nesouhlasné. Tyto výroky by měly být přesně definovány, tj. měly by jednoznačně stanovit, jakou úpravu v textu nebo opatření při implementaci koncepce je třeba učinit.

Předkladatel při zohledňování stanoviska nemusí požadavek akceptovat, což je v rámci nezávazného stanoviska SEA možné, jestliže tuto skutečnost řádně odůvodní.

Ostatní doporučení mají většinou za úkol optimalizovat znění textu koncepce nebo způsob její implementace či monitoringu tak, aby bylo dosaženo největšího možného pozitivního vlivu na životní prostředí, resp. byly maximálně eliminovány či kompenzovány zjištěné možné negativní vlivy. Nejedná se tedy o podmínky souhlasného stanoviska, ale o opatření, která by měla být uplatněna v následující fázi implementace koncepce tak, aby bylo z pohledu životního prostředí dosaženo maximálně pozitivního impaktu. Realizace opatření je v kompetenci předkladatele a uživatelů strategického dokumentu, resp. řídicích orgánů v následných řízeních při vlastní implementaci koncepce a dokumentů z ní vycházejících.

Prostorová opatření jsou v tomto případě uplatňována pouze v případě, kdy se jedná o koncepci obsahující nějak územně definované aktivity např. v podobě linií nebo ploch nebo popisu místa realizace – v tomto případě je někdy žádoucí pomocí grafického výstupu nebo definování podmínek umístění záměru v území identifikovat potencionální střety a navrhnout hranice pro jejich další projektovou přípravu – např. v případě umístění cyklistické nebo turistické infrastruktury v chráněných územích, navrhování stavebních aktivit v záplavových územích apod.

Do stanoviska SEA není žádoucí uplatňovat podmínky a požadavky vyplývající ze zvláštních právních předpisů, pokud by takový požadavek s ohledem na okolnosti nebyl jinak přínosný a neplnil by funkci přidané hodnoty, bez které by mohlo nastat nedodržení uvedeného požadavku. Rovněž nedoporučujeme uplatňovat takové obecné požadavky, pod kterými si nelze učinit představu, jak budou požadavky naplněny, jak jich lze dosáhnout a co konkrétně znamenají; pokud je to možné, je nezbytné uvádět konkrétnější požadavky a opatření, jak minimalizovat negativní vlivy na ŽP a VZ.

V obecné rovině platí, že nelze v případě strategického posuzování a v rámci něj zpracovávaného vyhodnocení SEA vyžadovat podrobnosti odpovídající posouzení záměru.

Konkrétní investiční projekty realizované v konkrétních územích musí být podrobeny procesu posouzení vlivů záměrů na životní prostředí (dále jen „proces EIA“) včetně vyhodnocení případných kumulativních resp. synergických vlivů, pokud svým charakterem takovému posouzení podléhají.

4 Metodická doporučení pro fázi veřejného projednání koncepce a připomínkového řízení

4.1 Rámcové standardy pro organizaci veřejného projednání a komunikaci s příslušným úřadem

Předmětem VP dle ZOPV je návrh koncepce a vyhodnocení SEA, které byly předloženy příslušnému úřadu a zveřejněny. Příslušný úřad může na základě návrhu koncepce a vyjádření veřejnosti k oznámení stanovit, že od VP upouští.

Pokud je VP požadováno, koná se nejdříve 30 dní po předložení návrhu koncepce příslušnému úřadu a je zajišťováno překladatelem, nevztahuje se na něj ustanovení § 17 ZOPV, které blíže upravuje VP v rámci procesu EIA. Oznámení o konání zveřejňuje předkladatel alespoň 10 dnů předem na své úřední desce. Zároveň musí informovat příslušný úřad, který oznámení o VP zveřejnění v IS SEA.

Jestliže se VP koná, musí se jej zúčastnit předkladatel koncepce, zpracovatel SEA nebo jimi pověřená osoba. Rovněž je žádoucí, aby se tohoto veřejného projednání zúčastnil i příslušný úřad. VP může být ukončeno zástupcem příslušného úřadu, pokud se např. nedostaví zvolený zástupce předkladatele či autorizované osoby a nebudou představeny projednávané dokumenty → nebude naplněn hlavní účel konání veřejného projednání, kdy nebude možné vést relevantní dialog mezi veřejností, předkladatelem či zpracovatelem SEA. Z VP musí být pořízen zápis, v případě větší účasti veřejnosti a vznesených dotazů je vhodné pořádně rovněž audio záznam. V této souvislosti je třeba upozornit na novou legislativu EU - Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation - tzv. GDPR), a potřebu jej respektovat v případě všech zveřejňovaných výstupů procesu SEA.

Další doporučení pro zapojení veřejnosti do VP (vyplývající především z Aarhuské úmluvy):

- ▶ Pozvánku by měli dostat všichni, kteří se procesu SEA již zúčastnili, např. podali vyjádření ke koncepci. Rozeslání pozvánek nad rámec povinného zveřejnění je na dohodě zejména mezi předkladatelem koncepce a zpracovatelem SEA.
- ▶ Aby měla veřejnost možnost se účastnit projednání, mělo by se konat v odpoledních hodinách (začátek v 15 – 16 hodin). Všichni, kteří dorazí, mají mít možnost se vyjádřit (je zapotřebí zajistit vhodný sál s ozvučením a mobilním mikrofonom).
- ▶ VP může vést moderátor, jehož úkolem je usměrnit projednání tak, aby byl dán prostor všem, kteří se chtějí vyjádřit.
- ▶ Předkladatel koncepce a zpracovatel SEA mají mít vyhrazený čas pro své prezentace, většina času by měla být věnována připomínkám a diskusi. Na druhé straně i každý, kdo chce přednést připomínky, by je měl mít připravené – pokud možno v jasných a stručných bodech – jediné tak na ně může a bude zpracovatel či předkladatel reagovat a bude možno s ním o tom diskutovat.
- ▶ VP by se nemělo ukončit, dokud se všichni, kdo chtějí, nevyjádří. Zároveň by však nemělo být uměle prodloužováno opakujícími se dotazy a připomínkami ke stejnému tématu.

Je žádoucí v této souvislosti úzce spolupracovat s příslušným úřadem, průběžně přebírat a vypořádávat došlá vyjádření a seznamovat příslušný úřad se způsobem jejich zohlednění. Příslušný úřad zároveň může na základě návrhu koncepce a vyjádření veřejnosti k oznámení koncepce stanovit, že od konání VP upouští. Upustí-li příslušný úřad postupem podle ustanovení § 10f odst. 2 ZOPV, musí toto rozhodnutí příslušný úřad zdůvodnit. Dále je vhodné na tomto místě upozornit, že každý může zaslat své písemné vyjádření k návrhu koncepce příslušnému úřadu, nicméně lhůta pro toto vyjádření se v případě konání či nekonání VP liší, a to v souladu s ustanovením § 10f odst. 5 a 6 ZOPV.

4.2 Mezistátní posuzování, role dotčených států v něm a zahraniční veřejnosti ve vztahu k vypořádávání došlých vyjádření

Mezistátní posuzování koncepce prováděné na území České republiky, jehož formální postup je stanoven v § 14a a § 14b ZOPV, je specifickým procesem uvnitř procesu SEA ve vztahu ke specifickému účastníku tohoto řízení v osobě druhého státu. Paralelně s tím je však třeba brát na zřetel možnost zapojení veřejnosti do procesu SEA a právo veřejnosti na informace dané souladem českého právního řádu s mezinárodní legislativou (Aarhuská úmluva, Směrnice SEA, Protokol SEA), která není v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí nijak územně vymezena. Z toho lze tedy odvodit obecnou možnost veřejnosti zapojit se do procesu SEA resp. navazujících řízení, bez ohledu na zemi původu.

Jedná se o případy, kdy byly identifikovány takové výroky, opatření nebo aktivity posuzovaného dokumentu, jejichž implementace by mohla mít významný vliv na ŽP svým dosahem zasahující na území druhého státu, viz kapitola 3.7 tohoto dokumentu. V úvahu je třeba brát rovněž možný přeshraniční dosah resp. vznik kumulativních a synergických vlivů. Další možností je situace, kdy druhý stát projeví sám zájem zapojit se do mezistátního posuzování.

V takovém případě je třeba formou odborného odhadu identifikovat dotčené složky životního prostředí a rozsah území, kde se tyto vlivy mohou projevit a příslušné části vyhodnocení SEA včetně netechnického shrnutí poskytnout (ve srozumitelném jazyce) druhému státu ke zvážení, zda požádá o konzultace, resp. k možnosti vyjádření. Tyto přeložené dokumenty je třeba zaslat rovněž na tzv. Espoo kontaktní body. Technickou stránku mezistátního posuzování zajišťuje Ministerstvo životního prostředí.

Z výše uvedeného tedy pro praxi plyne skutečnost, že veřejnost z jakékoliv dotčené země má stejné právo zapojit se do procesu SEA jako česká veřejnost bez ohledu na kroky, které učiní nebo neučiní ústřední orgán v dotčené zemi, který v tomto případě reprezentuje pouze dotčený stát. To znamená, že na vyjádření zahraniční veřejnosti je třeba reagovat v rámci vypořádání připomínek stejně jako na vyjádření zasláné v rámci standardního připomínkového řízení. Lhůty pro podání však v tomto případě platí stejně jako pro českou veřejnost, specifické lhůty dle § 14a ZOPV se vztahují na komunikaci s druhým státem jako zástupcem veřejnosti. V praxi se většinou stává, že i pokud se zapojí dotčený stát do procesu SEA, stejně jsou často zasílána jednotlivá podání ze strany veřejnosti dotčeného státu samostatně. Všechna tato podání je třeba vypořádat obdobně jako podání ze strany české veřejnosti a ve stejném režimu, viz příloha 1 tohoto dokumentu.

5 Metodická doporučení pro fázi schvalování koncepce

Stanovisko k návrhu koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví vydá příslušný úřad na základě upraveného návrhu koncepce (jehož součástí je upravené vyhodnocení SEA, pakliže bylo na základě podaných vyjádření doplňováno), vyjádření k němu podaných a závěrů VP. Vydá jej do 20 dnů od obdržení upraveného návrhu koncepce s vypořádáním a zapracováním vyjádření, které v průběhu procesu SEA obdržel příslušný úřad.

Příslušným úřadem jsou vydávána stanoviska s požadavky a podmínkami, která obsahují požadavky na minimalizaci vlivů realizované koncepce na životní prostředí, veřejné zdraví či lokality soustavy Natura 2000.

Příslušný úřad může ve svém stanovisku SEA požadovat i doplnění návrhu koncepce, navrhnout minimalizační opatření, opatření ke sledování vlivů na ŽP a veřejné zdraví.

Bez stanoviska SEA nemůže být koncepce schválena.

5.1.1.1 Rámcová osnova pro předkládací zprávy a vypořádání stanoviska SEA ve schvalovací části koncepce pro potřeby předkladatelů.

Dle § 10g odst. 4 ZOPV je předkladatel povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska. V případě, že tak neučiní nebo tak učiní jen z části, musí své rozhodnutí zdůvodnit.

Dokumenty, které budou předloženy schvalujícímu orgánu ke schválení, by měly obsahovat rovněž část zabývající se posouzením vlivů koncepce na životní prostředí a závěry, ke kterým se dospělo. Tyto podklady musí obsahovat následující informace:

- ▶ Shrnutí závěrů posouzení
- ▶ Prohlášení dle § 10g odst. 5 ZOPV, které mj. zahrnuje informaci o stanovisku SEA, jeho celkovém závěru (souhlasné, nesouhlasné, souhlasné s požadavky, stanovisko s požadavky a podmínkami), rozbor jednotlivých požadavků a podmínek z výše uvedeného stanoviska a jejich vypořádání, tj. způsob zahrnutí do koncepce a vysvětlení, jak budou podmínky implementovány po schválení koncepce v průběhu její platnosti, způsob monitoringu a aktualizací koncepce.

Příklad vypořádání stanoviska SEA v rámci předkládací zprávy na příkladu regionální rozvojové koncepce naleznete v příloze 7 tohoto dokumentu.

5.1.1.2 Doporučení pro další postup při schvalování koncepce:

Dle § 10g odst. 5 a 6 ZOPV je předkladatel dále povinen zveřejnit schválenou koncepci, a to včetně prohlášení a vypořádání obdržných vyjádření v rámci procesu SEA. O zveřejnění prohlášení je předkladatel povinen do 7 pracovních dnů informovat příslušný úřad, dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky.

V této souvislosti doporučujeme např. v rámci předkládací zprávy pro schvalující orgán při schvalování koncepce uvést rovněž vypořádání výše uvedených požadavků ze stanoviska SEA s odůvodněním dle § 10g odst. 5 ZOPV. Zmíněné prohlášení dle § 10g odst. 5 ZOPV obsahuje zejména následující:

a) informaci, jak byly ve schválené koncepci zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci.

Obsahem tohoto bodu by mělo být vypořádání jednotlivých požadavků stanoviska SEA včetně uvedení, jakým způsobem a kde byly zohledněny v koncepci. Příkladem může být návrh vypořádání uveden v příloze 7 tohoto dokumentu. Současně by mělo být uvedeno, že všechna vyjádření, která byla podána v rámci procesu SEA a mají vliv na konečné znění koncepce nebo vyhodnocení SEA, jsou převzata a zapracována do koncepce ještě před jejím schválením.

b) informaci, jak bylo ve schválené koncepci zohledněno vyjádření dotčeného státu, pokud byla koncepce předmětem mezistátního posuzování podle § 14a,

V případě mezistátně posuzovaných koncepcí je vhodné uvést přehled mezistátního posuzování, nejvýznamnějších připomínek v rámci vyjádření dotčeného státu a jak s nimi bylo naloženo. V rámci procesu SEA bez mezistátního posuzování by mělo být uvedeno např. „jelikož nebyly identifikovány významné vlivy koncepce s přeshraničním dosahem a rovněž ani sousední státy o přeshraniční konzultace příslušný úřad nezažádaly, nebyly mezistátní konzultace provedeny.“

c) odůvodnění vybrané varianty, pokud byl návrh koncepce zpracován ve variantách,

V případě invariantní koncepce je důležité sdělení a odůvodnění, že invariantní řešení se jeví jako dostačující, jelikož nebyly vyhodnoceny potenciálně významné vlivy na ŽP či veřejné zdraví (pakliže nebyly), v případě vícevariantních koncepcí stručné shrnutí důvodů pro upřednostnění nějaké varianty z hlediska vlivů na životní prostředí. Tyto informace by měly být předmětem kapitoly 8 dle přílohy č. 9 ZOPV vyhodnocení SEA.

d) informaci o účasti veřejnosti při zpracování koncepce a v procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí,

V rámci tohoto bodu by měl zaznít např. přehled informací o tom, kde měla veřejnost možnost se s koncepcí seznámit, relevantní dokumenty vznikající v rámci přípravy koncepce i procesu SEA jsou průběžně zveřejňovány na webových stránkách předkladatele. Rovněž je vhodné uvést, že příslušný úřad dle požadavků zákona ZOPV zveřejňuje jednotlivé dokumenty v průběhu procesu SEA v Informačním systému SEA na adrese: <http://eia.cenia.cz/sea>.

e) informaci o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h ZOPV.

Informace o tom, jak často bude vyhodnocována implementace koncepce a přehled monitorovacích indikátorů na životní prostředí včetně informace, kde budou výsledky monitoringu zveřejňovány. Tato část prohlášení by zároveň měla obsahovat závazek, že pokud budou zjištěny nepředvídané významné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, dojde k přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a informuje o tom příslušný úřad, dotčené orgány a rozhodne o změně koncepce.

Předkladatel musí v průběhu platnosti koncepce zajistit sledování a rozbor vlivů na ŽP a veřejné zdraví. Nastavení monitorovacích ukazatelů z hlediska vlivů koncepce na životní prostředí je povinnou součástí vyhodnocení SEA - viz kapitola 9 "Stanovení monitorovacích indikátorů vlivu koncepce na životní prostředí". Tyto monitorovací ukazatele by pak měl předkladatel v rámci sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví sledovat, což by již mělo být součástí zavedené praxe. Cílem je tedy zahrnout v SEA navržené monitorovací ukazatele do funkčního monitoringu a vyhodnocování uplatňování koncepce navržené jejím zpracovatelem. Postup monitorování, resp. přístup (informace) o něm musí být stanoven v rámci bodu e) prohlášení dle § 10g odst. 5 ZOPV.

Pokud předkladatel zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené správní úřady a současně rozhodnout o změně koncepce.

Zpracovat uvedené prohlášení je úkolem předkladatele koncepce a je potřeba, aby se předkladatel koncepce vyjádřil ke každému výše uvedenému bodu. To, jak bude prohlášení podrobné, vždy záleží na konkrétní koncepci a na jejích potenciálních vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví, resp. na závěrech procesu SEA.

Upozorňujeme, že zpracovat výše uvedené prohlášení je úkolem předkladatelů všech koncepcí, které jsou podrobeny procesu SEA, tedy nejen těch, které jsou ke schválení zasílány Evropské komisi, ale i těch na národní, krajské a lokální úrovni. V optimálním případě by prohlášení mělo být součástí schválené koncepce, není to však podmínkou. Prohlášení je vhodné zahrnout do předkládací zprávy pro celostátní koncepcie, resp. do předkládacího materiálu / důvodové zprávy pro schvalovací orgán veřejné správy v případě krajských a regionálních koncepcí.

V rámci naplnění veškerých požadavků vyplývajících ze ZOPV je vhodné v rámci procesu schvalování koncepce do usnesení vlády/zastupitelstva kraje atd. zahrnout formulaci:

- ▶ schválené znění *koncepce* včetně prohlášení dle § 10g odst. 5 ZOPV uveřejnit na internetových stránkách *předkladatele koncepce*.

6 SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Použité podklady

- ▶ A Handbook on Environmental Assessment of Regional Development Plans and EU Structural Funds Programmes. EU, 08/1998
- ▶ Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013. GRDP (February 2006).
- ▶ Metodika posuzování vlivů koncepcí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. MŽP, edice Planeta (červenec 2004).
- ▶ Metodická pomůcka k naplnění požadavku článku 9 a 10 směrnice SEA a § 10g odst. 4 a 5 a § 10h odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí
- ▶ Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí, T-plan, prosinec 2014
- ▶ Metodika sestavování klíčových indikátorů životního prostředí pro oblast materiálových toků a odpadového hospodářství, CENIA, Praha
- ▶ Metodika sestavování klíčových indikátorů životního prostředí pro oblast průmyslu, energetiky a dopravy, CENIA, Praha
- ▶ Metodika sestavování klíčových indikátorů životního prostředí pro oblast klimatu a ovzduší, CENIA, Praha
- ▶ Metodika sestavování klíčových indikátorů životního prostředí pro oblast vodního hospodářství a zemědělství, CENIA, Praha
- ▶ Metodika sestavování klíčových indikátorů životního prostředí pro oblast biodiverzity a ekosystémových služeb a lesního hospodářství, CENIA, Praha
- ▶ Zpráva o životním prostředí ČR. Cenia, 2017
- ▶ Odhad zdravotních rizik ze znečištění ovzduší Česká republika - rok 2014, Státní zdravotní ústav 2014
- ▶ Hodnocení zranitelnosti České republiky ve vztahu ke změně klimatu k roku 2014. CENIA, česká informační agentura životního prostředí, Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2018, ISBN 978-80-87770-47-4
- ▶ Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, ISBN 978-92-79-29016-9, doi: 10.2779/11869, European Union, 2013

Internetové zdroje

- ▶ Český statistický úřad (ČSÚ) – cit. 14. 7. 2017. Dostupný z: <http://www.czso.cz/>
- ▶ Český statistický úřad: ČSÚ a územně analytické podklady. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady
- ▶ Česká geologická služba, mapový portál. Dostupný z: <http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online>.
- ▶ Český LPIS Sitewell. Dostupný z: <http://www.lpis.cz/>.
- ▶ Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupný z: <http://www.cuzk.cz/>.
- ▶ Geoportál SowacGIS, eKatalog BPEJ. Dostupný z: <http://bpej.vumop.cz/index.php>.
- ▶ Mapy.cz. Dostupný z: <http://www.mapy.cz>.
- ▶ Mapy, google.cz/maps. Dostupný z: <https://www.google.cz/maps>.
- ▶ MapoMat (mapový portál AOPK). Dostupný z: <http://mapy.nature.cz/>.
- ▶ Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka. Dostupný z: <http://heis.vuv.cz/>.
- ▶ Regionální informační server. Dostupný z: <http://www.risy.cz/>
- ▶ Český hydrometeorologický ústav. Dostupný z: <http://portal.chmi.cz/>
- ▶ Hlukové mapy. Dostupný z: <http://hlukovemapy.mzcr.cz/>
- ▶ Portál Cenia, envihelp. Dostupný z: <https://helpdesk.cenia.cz/hdPublic/helpdesk/>
- ▶ AOPK ČR, Natura 2000 – Dostupný z: <http://www.nature.cz>
- ▶ Mapy.cz – Dostupný z: <http://www.mapy.cz>
- ▶ Národní GEOportál Inspire –. Dostupný z: <http://geoportal.gov.cz>
- ▶ http://www.mzp.cz/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi
- ▶ ISSAR, Informační systém statistiky a reportingu, <http://issar.cenia.cz/issar/>
- ▶ wikipedie, internetová encyklopedie, <http://cs.wikipedia.org>
- ▶ Informační systém SEA – Dostupný z: https://portal.cenia.cz/eiasea/view/SEA100_koncepce

- ▶ MZe ČR: Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR (tzv. Modré zprávy).
- ▶ MZe ČR: Vodovody a kanalizace ČR 2010 – Ekonomika, ceny, informace.
- ▶ Vodohospodářské věstníky, VÚV T.G.M., v.v.i.

Strategické dokumenty

Mezinárodní úroveň

- ▶ Evropská surovinová strategie – Raw Materials Initiative (2008)
- ▶ Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (č. 81/2005 Sb. m. s.)
- ▶ Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (1992), Kjótský protokol (2005), Pařížská dohoda (2015)
- ▶ Rámcová směrnice pro vodní politiku Evropské unie (2000/60/ES)
- ▶ Úmluva o ochraně přírodního a kulturního dědictví UNESCO (1972)
- ▶ Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO (2006)
- ▶ Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (99/2000 Sb. m. s.)
- ▶ Úmluva o ochraně volně žijících ptáků (1979)
- ▶ Směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (1992)
- ▶ Druhý akční program Evropského společenství v oblasti veřejného zdraví 2008 – 2013 (2008)
- ▶ Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 (2011)
- ▶ Energetická strategie EU do roku 2020 (schválena 2010)
- ▶ Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (1979)
- ▶ Aarhuská úmluva (Úmluva EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti při rozhodování a právní ochraně ve věcech životního prostředí) (č. 124/2004 Sb. m. s.)
- ▶ Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje (Bílá kniha). EU, 03/2011
- ▶ Indikátory pro monitorování a evaluaci – praktický průvodce (14/8/2005 EK),
- ▶ A Handbook on Environmental Assessment of Regional Development Plans and EU Structural Funds Programmes. EU, 08/1998
- ▶ Urban sprawl in Europe. EU, 10/2006
- ▶ ESDP- Evropské perspektivy územního rozvoje. EU 05/1999
- ▶ Evropská úmluva o krajině č. 13/2005
- ▶ Evropa 2020 (2010)

Národní úroveň

- ▶ Strategický rámec udržitelného rozvoje Česká republika 2030
- ▶ Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017)
- ▶ Aktualizace Státní energetické koncepce ČR 2015
- ▶ Dopravní politika pro období 2014 – 2020
- ▶ Plán rozvoje venkova 2014 – 2020
- ▶ Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR (2010)
- ▶ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020
- ▶ Politika územního rozvoje (2015)
- ▶ Plán odpadového hospodářství ČR 2015 – 2024. MŽP 11/2014
- ▶ Státní politika životního prostředí ČR, 2012 – 2020. MŽP, 09/2012
- ▶ Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, 2014
- ▶ Národní program snižování emisí (2015)
- ▶ Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR (2015)
- ▶ Program předcházení vzniku odpadů
- ▶ Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015),
- ▶ Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2016)
- ▶ Materiál k boji proti suchu (2015)
- ▶ Plán pro zvládání sucha (připravovaný)
- ▶ Politika ochrany klimatu (2017)
- ▶ Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny (2009)
- ▶ Strategie ochrany biologické rozmanitosti 2016 – 2025

- ▶ Program rozvoje CHKO, aktualizace 2000
- ▶ Národní lesnický program (2013)
- ▶ Národní plány povodí Dunaje, Odry, Labe (2015)
- ▶ Plány pro zvládání povodňových rizik v povodí Dunaje, Odry, Labe (2015)
- ▶ Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020 (2013)
- ▶ Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020
- ▶ Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů (2015)
- ▶ Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016-2020
- ▶ Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)

Příloha 1 Vzorový harmonogram řešení SEA¹⁵

Etapa díla	Práce na SEA	Účast zadavatele Akceptace zadavatele + dopracování, odevzdání příslušnému úřadu	Procesní lhůta příslušného úřadu
Zahájení prací na SEA	KD1 Žádost o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK, jestliže je vyžadováno – § 45h odst. 1 ZOPK	Účast na úvodním KD1	
Oznámení koncepce	cca 4 týdny KD2 případně předjednání s příslušným úřadem před odevzdáním (§ 15 ZOPV)	Připomínky a akceptace oznámení Účast na KD 2	10 dní na zhodnocení úplnosti díla a zveřejnění + 35 dní zjišťovací řízení včetně vydání závěru zjišťovacího řízení.
Koordinace s příslušným úřadem v průběhu zjišťovacího řízení a po vydání ZZŘ Zpracování vyhodnocení SEA včetně naturového posouzení, je-li vyžadováno	8 týdnů, první verze KD3	Připomínky a akceptace ze strany zadavatele Účast na KD3	10 dní na zhodnocení úplnosti díla a zveřejnění návrhu +SEA + nejméně 30 dní od předložení návrhu +SEA do VP, pokud se VP koná
Veřejné projednání	Organizace a účast součinnost s předkladatelem 5 dní na zpracování zápisu	Organizace a účast na VP, součinnost se zpracovatelem SEA Akceptace zápisu	5 dní pro předkladatele na předání zápisu z VP příslušnému úřadu, jestliže se VP koná
Zpracování připomínek, součinnost s příslušným úřadem v průběhu lhůty pro vydání stanoviska SEA	Předání všech obdržených vyjádření od příslušného úřadu průběžně, nejpozději do 5 dní od VP Zpracování a vypořádání průběžně v průběhu lhůty pro zveřejnění návrhu v koordinaci s příslušným úřadem do cca 10 dní od konání VP Případné mezistátní konzultace účast, spolupráce s příslušným úřadem	Součinnost se zpracovatelem při vypořádávání vyjádření	Předání finálního díla včetně vypořádání a zpracování vyjádření z procesu SEA pro účely vydání stanoviska SEA
Mezistátní posouzení, jestliže se koná	Zajištění cizojazyčných jazykových verzí relevantních výstupů dle dohody s MŽP Účast na konzultacích, jestliže jsou požadovány	Účast na konzultačních jednáních s dotčenými státy	Nejsou jasné lhůty ze zákona, záleží na rychlosti administrativy dotčených států – cca 4 měsíce. Délka prodloužení procesu SEA je značně individuální, nezáleží pouze na rychlosti administrativy dotčených států, ale také na jejich lhůtách... cca 4 měsíce
Stanovisko SEA			+ 20 dní ode dne vypořádání všech obdržených vyjádření a jejich předání spolu s upraveným návrhem koncepce příslušnému úřadu
Zpracování výstupů SEA, předání závěrečné zprávy a čístopisu SEA dokumentace včetně doporučení pro předkládací zprávu ke schválení koncepce	Cca 10 – 20 dní od vydání stanoviska SEA		
Schválení koncepce		Předložení schvalujícímu orgánu Zaslání schválené verze příslušnému úřadu Monitoring v průběhu implementace	

POZN. 1.: modře zvýrazněny jsou body, kdy je vyžadována součinnost zadavatele, mimo běžnou akceptaci výstupů zakázky.

¹⁵ Vztahuje se ke koncepcím, u kterých je předpoklad konání VP

KD = kontrolní den nebo koordinační jednání o postupu prací mezi zadavatelem a zpracovatelem SEA

POZN 2: Dle ZOPV trvá pouze vlastní proces SEA nejméně cca 110 dní v případě, že nejsou podána závažná vyjádření nebo mezistátní posuzování (cca 45 dní fáze oznámení, cca 65 dní od odevzdání vyhodnocení SEA do vydání stanoviska), ke kterým je třeba připočíst i čas na zpracování oznámení koncepce a vyhodnocení SEA, tj. cca 6 týdnů (vyhodnocení SEA je z části zpracována v průběhu lhůty pro zjišťovací řízení). Zároveň je součástí plnění zajištění stanovisek příslušných orgánů ochrany přírody dle ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK z hlediska vyloučení či nevyloučení významného vlivu na předmět ochrany či celistvost EVL a PO, která jsou povinnou součástí oznámení, přičemž každý příslušný úřad orgán ochrany přírody má lhůtu 30 dní na vydání tohoto stanoviska. Termínem předání díla se v tomto případě rozumí okamžik předání vyhodnocení SEA ve finálním znění včetně zapracovaných vyjádření podaných v rámci procesu SEA, jako podkladu pro příslušný úřad k vydání stanoviska, nikoliv den vydání vlastního stanoviska SEA – to bude v závislosti na lhůtách vyplývajících ze zákona a práci příslušného úřadu vydáno cca do 20 dní od předložení vypořádání, resp. od obdržení upraveného návrhu koncepce (myšleno tím i vyhodnocení SEA, pakliže je upravováno na základě došlých vyjádření) včetně informace o způsobu vypořádání vyjádření. Při zpracování harmonogramu přípravy koncepce je třeba s tímto časem počítat.

Příloha 2 Seznam OOP pro účely podání žádosti k vydání stanoviska dle § 45i ZOPK a vzor textu žádosti o stanovisko dle § 45i pro účely SEA

Krajské úřady:

- ▶ Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno
- ▶ Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Závodní 353/88, 360 01 Karlovy Vary
- ▶ Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Pivovarské náměstí 1245, 500 02 Hradec Králové
- ▶ Krajský úřad Libereckého kraje, odbor zemědělství a životního prostředí, U jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
- ▶ Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, 28. října 117, 702 18 Ostrava
- ▶ Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
- ▶ Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice
- ▶ Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Škroupova 18, 306 13 Plzeň
- ▶ Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5
- ▶ Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
- ▶ Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
- ▶ Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, tř. Tomáše Bati 3792, 761 90 Zlín
- ▶ Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, lesnictví a zemědělství, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
- ▶ Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí, Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, 110 01

Správy národních parků:

- ▶ Správa Národního parku České Švýcarsko, Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa, IDDS: 8dxaa7n
- ▶ Správa Krkonošského národního parku, Dobrovského 3, 543 03 Vrchlabí, IDDS: ssxrbr7
- ▶ Správa Národního parku Podyjí, Na Vyhliďce 5, 669 02 Znojmo, IDDS: 5qur2qf
- ▶ Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk, IDDS: mmwuufk

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a její regionální pracoviště:

- ▶ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov, IDDS: dkkdkdj
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy, Nádražní 36, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, IDDS: vvedyiy
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Bílé Karpaty, Nádražní 318, 763 26 Luhačovice, IDDS: f53dynz
- ▶ Regionální pracoviště Jižní Čechy, Nám. Přemysla Otakara II. č. 34, 370 01 České Budějovice, IDDS: qxcdynt
- ▶ Regionální pracoviště Jižní Morava, Kotlářská 51, 602 00 Brno, IDDS: ngbdyqr
- ▶ Regionální pracoviště Liberecko, U jezu 10, 460 01 Liberec, IDDS: zqmdynq
- ▶ Regionální pracoviště Olomoucko, Lafayettova 13, 779 00 Olomouc, IDDS: hwzdyhr
- ▶ Regionální pracoviště Střední Čechy, Podbabská 2582/30 (areál Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM), 160 00 Praha 6 Podbaba, IDDS: ffydyjp
- ▶ Regionální pracoviště Ústecko, Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice, IDDS: 6npdyiv
- ▶ Regionální pracoviště Východní Čechy, Jiráskova 1665, 530 02 Pardubice, IDDS: kpddyvy

- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Český les, nám. Republiky 44, 348 06 Přimda, IDDS: p89dyjj
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, Česká 149, 276 01 Mělník, IDDS: ahwdypi
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Poodří, Trocnovská 2, 702 00 Ostrava, IDDS: bv4dyv5
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les, Hlavní 504, 353 01 Mariánské Lázně, IDDS: w9kdyqm
- ▶ Regionální pracoviště Správa CHKO Žďárské vrchy, Brněnská 39, 591 02 Žďár nad Sázavou, IDDS: 3hjdyhg

Újezdní úřady:

- ▶ Újezdní úřad Boletice, Boletice 3, 382 21 KÁJOV, IDDS: m6gb3kh
- ▶ Újezdní úřad Březina, Víta Nejedlého 692, 682 01 Vyškov, IDDS: 7q2b3ka
- ▶ Újezdní úřad Hradiště, 1. Máje 3, 360 06 Karlovy Vary, IDDS: i79bpnz
- ▶ Újezdní úřad Libavá, Náměstí č. 2, 783 07 Město Libavá, IDDS: gibb3m2

Regionální pracoviště Ministerstva životního prostředí:

- ▶ Odbor výkonu státní správy I, Praha, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy II, České Budějovice, Mánesova 3/A, České Budějovice 370 01, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy III, Plzeň, Hřímálého 11, 301 00 Plzeň, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy IV, Chomutov, Školní 5335, 430 01 Chomutov, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy V, Liberec, 1. máje 858/26, 460 07 Liberec, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy VI, Hradec Králové, Resslova 1229/2A, 500 02 Hradec Králové, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy VII, Brno, Mezírka 1, 602 00 Brno, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy VIII Olomouc, Krapkova 3, 779 00 Olomouc, IDDS: 9gsaax4
- ▶ Odbor výkonu státní správy IX, Ostrava, Čs. legií 1719/5, 702 00 Moravská Ostrava, IDDS: 9gsaax4

VZOR žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK

Věc: Žádost o stanovisko z hlediska § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V zastoupení předkladatele (Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice), se na Vás obracíme jako na příslušný orgán ochrany přírody s žádostí o stanovisko, zda může mít koncepce „**Strategie cestovního ruchu Pardubického kraje**“, samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na lokality soustavy Natura 2000, v souladu s ustanovením § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Strategie cestovního ruchu Pardubického kraje bude nástrojem rozvoje cestovního ruchu na území Pardubického kraje, který jasně vymezí role a kapacity veřejné správy v této oblasti a poskytne veřejné správě účinný nástroj pro podporu rozvoje cestovního ruchu v Pardubickém kraji. Strategie bude motivovat ke správně cílenému rozvoji infrastruktury a služeb v cestovním ruchu, povede ke koncentraci marketingových témat, k efektivní organizaci cestovního ruchu na území kraje a vhodné dělbě komunikačních aktivit jednotlivých subjektů a k hospodárnému využití finančních prostředků vkládaných do rozvoje cestovního ruchu a marketingu.

Cílem Strategie je, na základě analýzy stavu infrastruktury, služeb, systému řízení a organizační struktury a marketingu cestovního ruchu, stanovit strategické cíle a priority rozvoje cestovního ruchu na území kraje *od roku 2016 do roku 2020*, v návaznosti na stávající krajskou strategii platnou do roku 2015. Ve Strategii budou zohledněny nové informace, trendy a poptávky na trhu a synergie s dokumenty národní úrovně v oblasti cestovního ruchu. Cílem Strategie je také podpora existujících silných značek území a vytvoření jasné, nezaměnitelné a osobité tváře kraje, a to s co nejlepším využitím jeho potenciálu a jedinečnosti.

Orientační obsah Strategie:

1. Úvod (zadání a cíle Strategie)
2. Analýza
 - a. analýza cílů a míry jejich naplnění původní strategie CR kraje, analýza cílů strategií národní úrovně
 - b. analýza poptávky na trhu (na základě rešerše výsledků existujících národních průzkumů)
 - c. analýza stávající nabídky CR na území kraje (témat a atraktivit)
 - d. rámcová analýza související infrastruktury a služeb CR
 - e. analýza stávající organizace a marketingu CR a lidských zdrojů
 - f. SWOT analýza
3. Vize a strategické cíle v oblasti cestovního ruchu na území kraje do roku 2020
4. Návrh priorit a opatření
 - a. Přehled priorit a opatření
 - b. Specifikace jednotlivých priorit a opatření
5. Návrh implementace – strategie řešení
 - a. způsob práce s koncepcí (kdo, aktualizace, sledování plnění)
 - b. strategické kroky, vč. harmonogramu
6. Závěrečné shrnutí

Přílohy:

1. Návrh prioritních marketingových značek a témat
2. Návrh marketingu značek a témat
3. Návrh organizačního řešení a destinačního řízení

Vaše stanovisko bude přílohou Oznámení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha:

Analytická část Strategie cestovního ruchu Pardubického kraje
Draft návrhové části Strategie cestovního ruchu Pardubického kraje

Příloha 3 Vzor vypořádání požadavků stanovených v závěru zjišťovacího řízení

Vypořádání požadavků Závěru zjišťovacího řízení MŽP pod č.j.:... ze dne ...		
Bod	Text požadavku	Způsob vypořádání v rámci Dokumentace
1.	Vyhodnotit, zda je PRJMK 2018 - 2021, včetně dále navrhovaných priorit, opatření a cílů, v souladu s již schválenými koncepčními dokumenty v ochraně přírody a krajiny národní úrovně - Státní politikou životního prostředí ČR na období 2012 – 2020 (dále také „SPŽP“), Aktualizací Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR - 2009, Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025 a republikovými prioritami v oblasti ochrany přírody a krajiny stanovenými Aktualizací č. 1 Politiky územního rozvoje ČR.	Všechny uvedené koncepce a mnohé další a jejich cíle byly na příslušné úrovni vzaty v úvahu při sestavování referenčního rámce pro hodnocení v podobě sady referenčních cílů, vůči kterým byl návrh koncepce hodnocen, a pro zajištění souladu s referenčním rámcem byla navržena příslušná opatření viz Kapitola 5.1., část národní úroveň a podrobně viz kapitola 5.1.1.
2	Vyhodnotit soulad s aktuálně platnými koncepcemi v oblasti ochrany ovzduší, kterými jsou Program zlepšování kvality ovzduší zóny Jihovýchod a Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Brno. Do seznamu prováděcích krátkodobých dokumentů doporučujeme uvést rovněž Akční plán zlepšování kvality ovzduší města Brna a do podkladových dokumentů doplnit Plán pro zvládání povodňových rizik, Národní plán povodí Dunaje, Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu, Plán dílčího povodí Dyje a Plán rozvoje vodovodů a kanalizací JMK.	Všechny uvedené koncepce a mnohé další a jejich cíle byly na příslušné úrovni vzaty v úvahu při sestavování referenčního rámce pro hodnocení v podobě sady referenčních cílů, vůči kterým byl návrh koncepce hodnocen, a pro zajištění souladu s referenčním rámcem byla navržena příslušná opatření viz Kapitola 5.1., část regionální a národní úroveň a podrobně viz kapitola 5.1.1.
3	Doplnit a zapracovat programy Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské B10infrastruktury, průběžné aktualizace plánu rozvoje vodovodů a kanalizací JMK a podporu budování fungujícího systému ochrany sídel před povodněmi.	Tyto programy byly zahrnuty do vyhodnocení jejich souladu s PRJMK 2018-2021 viz kapitola 5.
4	Doplnit ke strategickým dokumentům na národní úrovni Program předcházení vzniku odpadů ČR a uvést celý platný název Plánu odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2024. Vyhodnotit soulad s těmito dokumenty.	V dokumentaci SEA jsou oba strategické dokumenty uvedeny a zohledněny, včetně vyhodnocení jejich souladu s PRJMK 2018-2021 viz kapitola 5.
5	Dále vyhodnotit, zda a jak PRJMK 2018 – 2021 zohledňuje cíle a opatření Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 a Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století.	V dokumentaci SEA jsou oba strategické dokumenty uvedeny a zohledněny, včetně vyhodnocení jejich souladu s PRJMK 2018-2021 viz kapitola 5 a kapitola 12.
6	Doplnit přijaté cíle v oblasti životního prostředí o cíle vedoucí ke snižování emisí a dále všechny tři cíle SPŽP v oblasti ovzduší a upravit formulaci referenčního cíle 7.1.	Cíle byly doplněny a referenční cíl 7.1 byl formulován v souladu s připomínkou MŽP, odboru odpadů.
7	Aktualizovat, přeformulovat a doplnit údaje tak, aby byla zohledněna skutečnost, že kraj je spolugestorem celé řady opatření uvedených v Programu zlepšování kvality ovzduší zóny Jihovýchod, resp. Programu zlepšování kvality ovzduší aglomerace Brno. Integrovat do PRJMK 2018 – 2021 rovněž Národní program snižování emisí ČR.	V rámci SEA bylo vyhodnoceno v rámci kapitoly 5 a zahrnuto do referenčního rámce viz referenční cíle 1.1. Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek, především suspendovaných částic PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ a benzo(a)pyrenu. V PRJMK 2018-2021 je zohledněno především v rámci aktivit 3.2.5 Zlepšování stavu ovzduší a snižování hlukové zátěže, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně a dále v rámci aktivit spojených s realizací dopravní infrastruktury a rozvoje hromadné a nemotorové dopravy v rámci opatření 1.2. Zlepšení podmínek pro dopravu a posílení provázanosti a 1.1. Podpora příprav a realizace klíčových dopravních staveb.
8	V rámci vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí vyhodnotit vliv koncepce na ZCHÚ, respektive zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ.	Bylo vyhodnoceno mimo jiné vůči referenčnímu rámci 4.1. Při územním rozvoji respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny a 5.2. Chránit krajinný ráz a kulturní i přírodní dědictví.
9	Navrhnout případná opatření k předcházení, snížení, vyloučení či kompenzaci negativních vlivů na ZCHÚ, významné krajinné prvky, přírodní parky, ÚSES, zranitelné biotopy, biodiverzitu, migrační propustnost území kraje, krajinný ráz a fragmentaci přírodních biotopů a krajiny.	Byla navržena opatření pro minimalizaci vlivů viz kapitola 15.

Vypořádání požadavků Závěru zjišťovacího řízení MŽP pod č.j.:... ze dne ...		
10	Vyhodnotit vliv navrhovaných opatření v koncepci na povrchové a zejména podzemní vody, dále na chráněné oblasti přirozené akumulace vod a na ochranná pásma vodních zdrojů spolu s vlivy na retenční schopnost krajiny i na změnu hydrogeologických poměrů.	Bylo zohledněno v rámci SEA dokumentace, mimo jiné ve znění referenčních cílů 3.1. Snižovat spotřebu vody, přispívat k zajištění zásobování pitnou vodou a zlepšovat kvantitativní a kvalitativní charakteristiky vypouštěných odpadních vod a 3.2. Chránit podzemní i povrchové vody před kontaminací, se zvláštním zaměřením na ochranu zdrojů pitných vod a vod pro rekreaci.
11	V souvislosti s realizací opatření posoudit na úrovni zpracované koncepce možné vlivy této koncepce na zemědělský půdní fond, pozemky určené k plnění funkcí lesa včetně jejich ochranných pásem, zejména s ohledem na přirozenou obnovu a zakládání lesních porostů.	Bylo zohledněno v rámci SEA dokumentace, mimo jiné ve znění referenčních cílů 2.1. Realizovat krajinotvorná opatření i způsoby hospodaření v krajině s cílem snížit rizika spojená s následky změny klimatu, 4.1. Při územním rozvoji respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny a 5.1. Omezovat nové zábory ZPF a PUPFL a chránit půdu s důrazem na zabezpečení jejich funkcí.
12	Vyhodnotit koncepci z hlediska vlivů na veřejné zdraví ve smyslu přílohy č. 9 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí se zaměřením zejména na problematiku hluku a kvalitu ovzduší včetně možnosti kumulace a synergie vlivů s jinými koncepcemi, strategiemi, případně záměry, a to včetně navržených cílů, opatření a aktivit.	Požadované posouzení vlivů koncepce na životní prostředí dle metodiky hodnocení vlivů na veřejné zdraví je obsaženo v kapitole 12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví v souladu s přílohou č. 9 ZOPV a požadavky ZZŘ vydaného MŽP. Tato problematika je zároveň zahrnuta do referenčních cílů 1.1 Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek, především suspendovaných částic PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ a B(a)P a do referenčního cíle 1.2. Omezovat negativní vlivy hluku na zdraví, a vůči nim vyhodnocena na úrovni jednotlivých navrhovaných cílů, opatření a aktivit PRJMK 2018-2021 vůči referenčním cílům ochrany životního prostředí a veřejného zdraví viz kapitola 6 (hodnotící tabulky) včetně vyhodnocení potenciálních kumulativních resp. synergických vlivů, včetně doporučení pro návrhu indikátorů pro monitoring koncepce z hlediska veřejného zdraví a návrhu opatření pro předcházení negativním vlivům.
13	Posoudit, zda uplatňování koncepce ve svém důsledku přispěje k odstraňování příčin stávající zátěže obyvatelstva, a to se zaměřením na problematiku hluku a kvality ovzduší; při posuzování stávající zátěže hlukem využít jako jeden z podkladů dokument 3. úplná aktualizace ÚAP Jihomoravského kraje 2015.	ÚAP stejně jako ZÚR a další strategické dokumenty Jihomoravského kraje sloužily jako podklad pro analýzu stavu a vývoje životního prostředí v řešeném území obsaženou v kapitole 3 tohoto dokumentu a při identifikaci současných problémů životního prostředí viz kapitola 4. Zároveň byly využity i pro stanovení referenčního rámce, především v rámci cílů 1.1 Snižovat podíl obyvatel zatížených nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek, především suspendovaných částic PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ a B(a)P, a cíle 1.2. Omezovat negativní vlivy hluku na zdraví, mimo jiné, vůči kterým byly vyhodnoceny navrhované aktivity obsažené v PRJMK 2018-2021, návrh opatření pro zamezení negativním vlivům je potom součástí kapitoly 7.
14	Zaměřit koncepci na priority související s řešením následků změny klimatu, s posílením hromadné dopravy vzhledem k ochraně ovzduší, se zvýšením podílu zeleně v otevřené zemědělské krajině s ohledem na vodní a větrnou erozi půdy, s řešením negativních vlivů nefunkčních melioračních zařízení a s opatřeními vedoucími k tvorbě mozaikovitě struktury krajiny a ekologicky stabilních prvků v krajině.	Uvedené požadavky jsou přímo obsaženy v rámci opatření a aktivit PRJMK 2018-2020 např.: aktivity v rámci opatření 1.3.3 Podpora zadržování a využití dešťové vody, a rovněž aktivit 3.1.1 Inicie a koordinace činností ke zmírnění dopadů změny klimatu, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu a 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně.
15	Při stanovení kritérií pro výběr projektů maximálně zohlednit podporu ochrany přírody a krajiny a ochranu lidského zdraví.	V rámci SEA byla navržena základní sada kritérií pro výběr projektů využitelná především pro jednotlivé aktéry při žádostech o podporu pro zajištění souladu s ochranou přírody a krajiny a veřejného zdraví podrobněji viz kapitola 11 SEA.
16	Požadavky stanovené v závěru zjišťovacího řízení a všechna vyjádření, která MŽP obdrželo v průběhu zjišťovacího řízení, je nezbytné ve vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví vypořádat a akceptovaná vyjádření zapracovat do návrhu koncepce či vyhodnocení SEA.	Vyhodnoceno a vypořádáno viz kapitola 14 a přílohová část SEA.

Příloha 4 Příklad vyjádření vztahu předkládaného dokumentu vůči cílům a závazkům ČR v oblasti ochrany životního prostředí na příkladu regionální rozvojové koncepce a jejich zohlednění v posuzovaném dokumentu dle přílohy č. 9 ZOPV

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
Změna klimatu	- dopady změny klimatu – extrémní klimatické situace; - rostoucí tranzitní a letecká doprava.	Rámec politiky EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 - pokles agregovaných emisí skleníkových plynů v EU o 40 % do roku 2030 vůči roku 1990, - pokles emisí CO₂ v EU v odvětvích spadajících do EU ETS o 43 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 2005, - pokles emisí CO₂ v odvětvích mimo EU ETS o 30 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 2005. Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu ČR - pokles měrných emisí CO₂ na obyvatele v ČR o 30 % do roku 2020 v porovnání s rokem 2000, - pokles celkových agregovaných emisí skleníkových plynů o 25 % do roku 2020 v porovnání s rokem 2000. SPŽP ČR 2012–2020 - zvýšení schopnosti (národního hospodářství, obyvatelstva a krajiny) přizpůsobit se změnám klimatu, - snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a nezvýšení emisí mimo EU ETS o více než 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005 (cíle pro ČR vyplývající z klimaticko-energetického balíčku EU). Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015), Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2016), Materiál k boji proti suchu (2015), Plán pro zvládání sucha (připravovaný)	Rizika: Zvýšení letecké dopravy na mezinárodním letišti Příležitosti: Krajinnotvorná a agrotechnická opatření pro zmírnění změny klimatu	Zohlednění výše uvedených cílů je zahrnuto především v rámci cíle SPŽP zvýšení schopnosti přizpůsobit se změnám klimatu v rámci naplňování Opatření 3.1: Zmírnění dopadů klimatických změn prostřednictvím navrhovaných aktivit: 3.1.1 Inicie a koordinace činností ke zmírnění dopadů změny klimatu, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu, 3.1.4 Zapojení vzdělávacích institucí do vzdělávacích aktivit spojených se změnou klimatu a dále aktivity 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně a 1.3.3 Podpora zadržování a využití dešťové vody. Zvýšení kapacity využití brněnského letiště spočívá v podpoře zvýšení nabídky cílových destinací letecké dopravy, která se v poslední době snížila. Cílem je zavedení alespoň jedné nové pravidelné linky osobní dopravy. Z hlediska změny klimatu má tento cíl bezesporu negativní vliv, který bude částečně kompenzován realizací výše uvedených opatření a aktivit.
Kvalita ovzduší	- překračování IL pro suspendované částice velikostní frakce PM₁₀ v letech s nepříznivým vývojem počasí, - rozsáhlé plošné překračování	Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2016/2284/ES o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší závazek snížení úrovně národních emisí oproti roku 2005 o 45% u SO₂, o 35 % u NO_x, o 18% u NMVOC, o 7% u NH₃ a o 17% u PM_{2,5}	Rizika: Překračování imisních limitů Příležitosti: Realizace řady dopravních opatření i opatření ve vztahu k vytápění domácností s pozitivním dopadem na kvalitu	Je zohledněno v rámci naplňování cílů Programů zlepšování kvality ovzduší zóny Jihovýchod a aglomerace Brno (resp. plnění hodnot imisních limitů tam, kde jsou v rámci kraje překračovány a udržení či další zlepšení kvality ovzduší tam, kde jsou koncentrace znečišťujících

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
	hodnot cílových imisních limitů pro ozón a PAU, vyjádřené jako benzo(a)pyren; ▶ vysoké množství emisí TZL z lokálních topenišť na tuhá paliva a z mobilních zdrojů; ▶ zvyšování podílu sekundární prašnosti re-emisí prachových částic z povrchu vozovek (především nekvalitní povrchy regionálních silnic), ze zemědělských ploch v době zemědělských prací.	v roce 2029. SPŽP ČR 2012–2020 ▶ Zlepšení kvality ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity. ▶ Plnění národních emisních stropů pro emise oxidu siřičitého (SO₂), oxidu dusíku (NO_x), těkavých organických látek (VOC), amoniaku (NH₃) a jemných suspendovaných částic (PM_{2,5}). ▶ Snížení emisí těžkých kovů a persistentních organických látek. Národní program snižování emisí ČR Program zlepšování kvality ovzduší zóny Jihovýchod a aglomerace Brno ▶ Prioritními znečišťujícími látkami jsou suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5}, NO₂ a benzo(a)pyren ▶ Prioritními kategoriemi zdrojů je domácí vytápění (resp. spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu do 300 kW), mobilní zdroje, dále pak bodové stacionární zdroje a nevyjmenované zdroje (oboje jako zdroje primárních a fugitivních emisí PM₁₀ a PM_{2,5}).	ovzduší Podpora budování dopravní infrastruktury – absolutní navýšení km dopravních staveb, cílem je snížit znečištění ovzduší v dnes nejvíce exponovaných částech území, která jsou hustě obydlená a převést dopravní zátěž, a s tím spojené externality mimo nejhustěji osídlené části území. Příležitosti: přerozdelení dopravních zátěží a snížení zatížení obyvatelstva, výsadba zeleně podél komunikací, organizační a technologická opatření ve veřejné dopravě, ekologizace hromadné dopravy	látek pod hodnotami imisních limitů). Konkrétně je zohledněno především v rámci aktivit 3.2.5 Zlepšování stavu ovzduší a snižování hlukové zátěže, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně a dále v rámci aktivit spojených s realizací dopravní infrastruktury a rozvoje hromadné a nemotorové dopravy v rámci opatření 1.2. Zlepšení podmínek pro dopravu a posílení provázanosti a 1.1. Podpora příprav a realizace klíčových dopravních staveb
Hydrologické poměry, zásobování vodou	▶ přetrvávající vysoký podíl toků s IV. a V. stupněm znečištění z bodových zdrojů; ▶ nevyrovnané zásoby podzemních vod, zásoby vody závislé na atmosférických srážkách; ▶ variabilita srážek, extrémní situace (sucha, povodně) jako důsledek změny klimatu; ▶ intenzifikace využívání zemědělské půdy pro zajištění obnovitelných zdrojů; ▶ plošné znečištění povrchových vod způsobené zejména splachy dešťovou vodou ze zemědělsky obdělávaných	Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky ▶ podpora trvale udržitelného užívání vod, ▶ opatření pro cílené snižování vypouštění, emisí a úniků prioritních látek. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/11/ES o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství ▶ snížení či zamezení znečišťování vod nebezpečnými látkami uvedenými v příloze směrnice. Plán hlavních povodí ▶ zabezpečení bezproblémového zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní vodou, ▶ zavádění nejlepších dostupných technik (BAT) do výrobních procesů a nejlepších dostupných technologií do oblasti odstraňování odpadních vod. Koncepce vodohospodářské	Hrozby: intenzivní pěstování erozně rizikových plodin – eroze půdy a riziko přívalových záplav Příležitosti: Zvýšení retenční schopnosti krajiny prostřednictvím krajinnotvorných opatření a opatření při zemědělské praxi. Ochrana vodních zdrojů Sanace starých ekologických zátěží Zvýšení podílu zeleně.	V rámci posuzované koncepce řešeno v aktivitách 1.3.1 Podpora dobudování kanalizací a ČOV v obcích, 1.3.2 Řešení zásobování pitnou vodou, 1.3.3 Podpora zadržování a využití dešťové vody, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním v oblasti osvěty, komunikace a spolupráce s obcemi, městy a Povodím Moravy v oblasti přípravy nových vodních děl, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně, 3.2.4 Podpora sanace starých ekologických zátěží, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu. Očekáváme pozitivní vliv na kvalitu a stabilitu vodních zdrojů a stav vodních útvarů v řešeném území, a ekologizaci zemědělské a lesnické praxe, které by měly eliminovat identifikované hrozby.

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
	pozemků, eutrofizace vodních nádrží; ▶ bodové znečištění vod kanalizačními výústěmi, a to zejména z obcí bez čistíren odpadních vod (ČOV) nebo s nedostatečně čistěnými průmyslovými odpadními vodami.	politiky Ministerstva zemědělství ▶ zabezpečení rozvoje v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou a řešení dostatečnosti vodních zdrojů pro vodárenství Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020 ▶ dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod		
Využití území, retenční schopnost krajiny	▶ vysoký podíl orné půdy; ▶ nízká průchodnost krajiny v důsledku realizace liniových staveb a scelování zemědělských pozemků; ▶ nízká retenční schopnost krajiny; ▶ dále rostoucí vlivy lidské činnosti na krajinu (urbanizace, intenzivní zemědělství, rekreace atd.); ▶ silící tlaky na využívání OZE (biomasa); ▶ kontaminace půd, povrchových a podzemních vod zemědělskými hnojivy v důsledku intenzivní zemědělské praxe i v rámci starých ekologických zátěží ▶ vodní a větrná eroze půdy; ▶ rozšiřování zástavby do volné krajiny - ohrožení přírodních stanovišť, snižování biodiverzity, zvýšení neprostupnosti krajiny, fragmentace	Evropská úmluva o krajině ▶ podpora ochrany, správy a plánování krajiny a organizace evropské spolupráce v této oblasti. Územní agenda EU 2020 ▶ podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje, ▶ správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů. Politika územního rozvoje ČR ▶ hospodárné využití zastavěného území a zajištění ochrany nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně. Státní program ochrany přírody a krajiny ČR ▶ zabezpečení ochrany půdy jako nezastupitelného a neobnovitelného přírodního zdroje, ▶ zastavení negativního trendu snižování rozlohy zemědělské půdy, ▶ zachování, případně obnova travních porostů. SPŽP ČR 2012–2020 ▶ omezení trvalého záboru zemědělské půdy a podloží hornin, ▶ omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny a zvýšení ekologické stability krajiny, ▶ omezování a regulování kontaminace a ostatní degradace půdy a hornin způsobené lidskou činností, ▶ sanace kontaminovaných míst, včetně starých ekologických zátěží a lokalit zatížených municí. Operační program Životní prostředí 2014–2020 ▶ dokončení inventarizace starých ekologických zátěží	Hrozby: zvyšování podílu zastavěných povrchů v důsledku výstavby dopravní infrastruktury a komerčních zařízení, pokračující suburbanizací. Negativní vliv z hlediska záborů půdy. Příležitosti: Zvýšení retenční schopnosti krajiny prostřednictvím krajinnotvorných opatření a opatření při zemědělské praxi. Zvýšení podílu zeleně. Realizace šetrných protipovodňových opatření	V rámci posuzované koncepce je řešeno v aktivitách 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním v oblasti osvěty, komunikace a spolupráce s obcemi, městy a Povodím Moravy v oblasti přípravy nových vodních děl, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně, 3.1.1 Inicie a koordinace činností ke zmírnění dopadů změny klimatu, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu, 3.1.4 Zapojení vzdělávacích institucí do vzdělávacích aktivit spojených se změnou klimatu. Očekáváme pozitivní vliv na zvýšení retenční schopnosti krajiny a zlepšení stavu hydrogeologických a hydrogeologických útvarů a snížení rizika přívalových záplav. Očekáváme pozitivní vliv na udržitelnost hospodaření v krajině. Pozitivní vliv krajinnotvorných opatření a zvyšování retenční schopnosti krajiny na krajinný ráz i využití krajiny pro rekreační funkce. Pozitivní vliv na ochranu půdy před vodní a větrnou erózí. Eliminovat rizika zvyšování podílu zpevněných povrchů a záborů půdy zcela nejde, je však možné pomocí technických a organizačních opatření zmírnit resp. částečně kompenzovat důsledky v podobě vhodného způsobu hospodaření s vodou v rámci staveb i hospodaření v krajině

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
	krajiny; zvyšování záboru ZPF - zastavování pozemků na mnohdy produkčně nej kvalitnějších půdách.	(pro rok 2023 cílová hodnota 10 000 evidovaných kontaminovaných míst), na základě výsledků analýz rizik provedení sanace kontaminace u nejvážněji kontaminovaných lokalit (pro rok 2023 cílová hodnota 1 500 000 m³ vytěženého, odčerpaného kontaminovaného materiálu a 500 000 m² celková rozloha sanovaných lokalit v ČR).		prostřednictvím realizace výše uvedených aktivit.
Ochrana biologické rozmanitosti	- celkově nízká biodiverzita a ekologická stabilita zemědělsky využívané krajiny; - mizení vhodných biotopů a ekosystémů v důsledku nevhodného využívání krajiny; - šíření nepůvodních, invazních druhů rostlin a živočichů; - intenzifikace lidské činnosti v chráněných oblastech (cestovní ruch).	Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (tzv. směrnice o stanovištích) - zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na území členských států, - zachování nebo obnova příznivého stavu z hlediska ochrany přírodních stanovišť a druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, - vyhlášení EVL, které spolu s PO vytvářejí evropskou soustavu Natura 2000. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 209/147/ES o ochraně volně žijících ptáků - vyhlášení PO, které spolu s EVL vytvářejí evropskou soustavu Natura 2000. Evropská strategie biologické rozmanitosti do roku 2020 - ochrana všech volně žijících ptáků evropského území - zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb v EU do roku 2020, - stanovení podílu biotopů a druhů, u nichž je třeba dosáhnout příznivého, popř. zlepšujícího se stavu. SPŽP ČR 2012–2020 - zajištění ochrany a péče o nej cennější části přírody a krajiny, zamezení úbytku původních druhů a omezení negativních vlivů nepůvodních invazivních druhů na biodiverzitu. Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR - Dlouhodobě prosperující biodiverzita a ochrana přírodních procesů - Šetrné využívání přírodních zdrojů Státní program ochrany přírody	Rizika: místní střety dopravních staveb a staveb technické a veřejné infrastruktury a infrastruktury cestovního ruchu s ohnisky biodiverzity Příležitosti: Zvýšení retenční schopnosti krajiny prostřednictvím krajinných opatření a opatření při zemědělské praxi. Zvýšení podílu zeleně.	V koncepci přímo řešeno prostřednictvím aktivity: 3.2.1 Podpora ochrany a zlepšování stavu chráněných přírodních lokalit. Nepřímo pozitivně se potom projevuje realizace opatření pro zvýšení retenční schopnosti krajiny a zvyšování podílu zeleně viz výše. Očekáván pozitivní vliv krajinných opatření na biodiverzitu. Místní střety s ekologicky významnými segmenty území v důsledku budování infrastruktury. Tyto střety je třeba řešit na projektové úrovni konkrétních staveb se znalostí lokalizace a technického řešení jednotlivých projektů v rámci EIA. Formulace podmínek a opatření k zamezení významných negativních vlivů uplatňování koncepce na biotickou složku krajiny je obsažena v kapitole 10. a 15. SEA.

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
		a krajiny ČR zachování dostatečně početné populace původních planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a minimalizace rizik při zavádění nových invazních a nepůvodních druhů.		
Materiálové toky a využití přírodních zdrojů	- nárůst zastavěného území spojený se zvyšováním měrné spotřeby na jednotku plochy, vyšší logistickou náročností; - přetrvávající konzumní způsob života (s vysokou ekologickou stopou); - pomalé uplatňování nejlepších technik energetické efektivity ve stavebnictví a v průmyslu; - riziko pěstování monokultur, například kukuřice, na erozních svazích a ničení orné půdy.	Strategie konkurenceschopnosti Evropa 2020 – iniciativa Evropa účinněji využívající zdroje - efektivní využívání přírodních zdrojů, - vytvoření oběhového hospodářství založeného na využívání druhotných surovin jako zdrojů. Strategie udržitelného rozvoje EU - přechod k nízkouhlíkovému hospodářství a hospodářství s nízkými materiálovými vstupy, a to na základě technologií účinně využívajících zdroje. 7. akční program pro životní prostředí do roku 2020 - přechod k zelené, konkurenceschopné a nízkouhlíkové ekonomice efektivně využívající zdroje. Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR - podpora udržitelného materiálového hospodářství ČR, - snižování dopadu materiálových toků na životní prostředí. Národní program reforem - efektivní využívání druhotných surovin, přeměna odpadů na zdroje a podpora recyklace. Politika druhotných surovin ČR - zvýšení soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích využíváním druhotných zdrojů. - zahrnutí druhotných surovin do statistického zjišťování v oblasti materiálových účtů. Program předcházení vzniku odpadů ČR - vytvoření podmínek k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů. Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR - zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství. Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR - Šetrné využívání přírodních	Hrozby: intenzivní pěstování erozně rizikových plodin – eroze půdy a riziko přívalových záplav Příležitosti: Úspory materiálových a energetických toků v důsledku aplikace opatření dle Plánu odpadového hospodářství JMK a ekologizace veřejné dopravy a provozu veřejné správy. Zvýšení retenční schopnosti krajiny prostřednictvím krajinných opatření a opatření při zemědělské praxi. Zvýšení podílu zeleně.	V Programu přímo řešeno prostřednictvím aktivit 3.2.2 Realizace Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016–2025, 1.2.9 Podpora rozvoje ekologických způsobů automobilové dopravy a elektromobility a 2.6.6 Uplatnění Smart řešení v provozu krajského úřadu a organizací kraje. Nepřímo pozitivně se potom projeví realizace opatření pro zvýšení retenční schopnosti krajiny a ekologizace hospodaření v krajině viz opatření 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně, 3.1.1 Inicie a koordinace činností ke zmírnění dopadů změny klimatu, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu, 3.1.4 Zapojení vzdělávacích institucí do vzdělávacích aktivit spojených se změnou klimatu. Očekáváme pozitivní vliv na kvalitu a stabilitu vodních zdrojů a stav vodních útvarů v řešeném území, a ekologizaci zemědělské a lesnické praxe, které by měly eliminovat identifikované hrozby.

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
		zdrojů Plán odpadového hospodářství ČR a Plán odpadového hospodářství JMK ▶ předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů ▶ minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí ▶ udržitelný rozvoj spol. a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“ ▶ 4. maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství		
Obyvatelstvo a veřejné zdraví,	▶ nadlimitní koncentrace suspendovaných částic a B(a)P ▶ vysoký podíl obyvatel vystavených nadlimitní hlukové zátěži; ▶ bezpečnostní riziko v důsledku extrémních klimatických událostí; ▶ riziko ohrožení vodních zdrojů v důsledku sucha ▶ dostupnost zdravotní péče ve venkovských oblastech ▶ zdravý životní styl a environmentální vzdělávání	7. akční program pro životní prostředí do roku 2020 ▶ ochrana občanů EU před environmentálními tlaky a riziky ovlivňujícími jejich zdraví a dobré životní podmínky, ▶ podpora vysoké úrovně ochrany životního prostředí a vyšší kvality života a sociálního blahobytu občanů, ▶ dosáhnout úrovně kvality ovzduší, která nemá výrazné nepříznivé dopady ani nepředstavuje riziko pro lidské zdraví a životní prostředí. Akční plán pro zdraví a životní prostředí – NEHAP ▶ Stanovovat priority ve zlepšování kvality ovzduší ze zdravotního hlediska prostřednictvím hodnocení rizik; ▶ Dále zvyšovat kvalitu ovzduší cestou snižování emisí škodlivin, včetně tzv. skleníkových plynů; ▶ Předcházet poškození zdraví z používání a užívání vod; ▶ Chránit podzemní i povrchové vody před kontaminací, se zvláštním zaměřením na ochranu zdrojů pitných vod a vod pro rekreaci; ▶ Zlepšovat kvalitu a zdravotní nezávadnost pitné vody veřejného zásobování a zabezpečit její stálou jakost; ▶ Chránit půdu jako základní složku životního prostředí s důrazem na zabezpečení jejích funkcí; ▶ Uplatňovat princip prevence poškozování půdy; ▶ Vhodným využíváním půdy zajistit ochranu dalších složek životního prostředí, zejména vody;	Hrozby: riziko sucha a nedostatku vodních zdrojů v důsledku změny klimatu, ohrožení v důsledku extrémních klimatických událostí a povodní. Místně zhoršení znečištění ovzduší a hlukové zátěže v důsledku budování dopravní a volnočasové infrastruktury. Příležitosti: Zlepšení stavu ovzduší a hlukové zátěže v důsledku přerozdělení dopravních zátěží na nově budovanou dopravní infrastrukturu, budování protihlukových opatření, zlepšení dostupnosti zdravotní a sociální péče, vzdělanosti a bezpečnosti obyvatel kraje. Podpora vědy a výzkumu., rozvoj vzdělávacího systému. Rozvoj podmínek pro kulturu, sport a volnočasové aktivity.	Z hlediska imisní a hlukové zátěže je konkrétně zohledněno především v rámci aktivit 3.2.5 Zlepšování stavu ovzduší a snižování hlukové zátěže, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně a dále v rámci aktivit spojených s realizací dopravní infrastruktury a rozvoje hromadné a nemotorové dopravy v rámci opatření 1.2. Zlepšení podmínek pro dopravu a posílení provázanosti a 1.1. Podpora příprav a realizace klíčových dopravních staveb a 3.2.4 Podpora sanace starých ekologických zátěží Zásobování vodou a ochrana obyvatel proti důsledkům extrémních klimatických událostí se odráží v aktivitách 1.3.1 Podpora dobudování kanalizací a ČOV v obcích, 1.3.2 Řešení zásobování pitnou vodou, 1.3.3 Podpora zadržování a využití dešťové vody 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním v oblasti osvěty, komunikace a spolupráce s obcemi, městy a Povodím Moravy v oblasti přípravy nových vodních děl, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně, 3.1.2 Podpora testování účinných postupů pro šetrné hospodaření v krajině, 3.1.3 Zvyšování ochrany proti povodním a posílení schopnosti krajiny zadržet vodu. Problematiku dostupnosti zdravotní a sociální péče řeší aktivity v rámci opatření 2.2: Zkvalitňování sociálního prostředí kraje, Opatření 2.3: Zajištění dostupnosti zdravotnické péče.

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
		▶ Omezovat negativní působení hluku na zdraví; ▶ Zastavit nárůst hluku, zejména dopravního, a rozšiřovat chráněné zóny; ▶ Snižovat expozici hluku prostředky územního plánování; ▶ Zabezpečovat prevenci a omezování důsledků velkých průmyslových a jaderných havárií a přírodních katastrof; ▶ Soustavně sledovat parametry životního prostředí a ukazatelů zdravotního stavu populace. Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 ▶ Realizovat celoživotní investice do zdraví a prevence nemocí, posilovat roli občanů a vytvářet podmínky pro růst a naplnění jejich zdravotního potenciálu; ▶ Čelit závažným zdravotním problémům v oblasti neinfekčních i infekčních nemocí a průběžně monitorovat zdravotní stav obyvatel; ▶ Posilovat zdravotnické systémy zaměřené na lidi, zajistit použitelnost a dostupnost zdravotních služeb z hlediska příjemců, soustředit se na ochranu a podporu zdraví a na prevenci nemocí, rozvíjet kapacity veřejného zdravotnictví, zajistit krizovou připravenost, průběžně monitorovat zdravotní situaci a zajistit vhodnou reakci při mimořádných situacích; ▶ Podílet se na vytváření podmínek pro rozvoj odolných sociálních skupin, tedy komunit žijících v prostředí, které je příznivé pro jejich zdraví. Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století ▶ snížení expozice obyvatelstva zdravotním rizikům souvisejícím se znečištěním vody, vzduchu a půdy a dále soustavný monitoring a hodnocení ukazatelů kvality a sociální péče, ovzduší a ukazatelů zdravotního stavu (plnění programu je sledováno v ročních intervalech). SPŽP ČR 2012–2020 ▶ zlepšení kvality ovzduší v		Problematika vzdělanosti, životního stylu a zdravého trávení volného času je řešena aktivitami navrženými v opatření 2.1: Rozvoj vzdělávacího systému, Opatření 2.4: Rozvoj podmínek pro kulturu, sport a volnočasové aktivity, Opatření 2.5: Udržení služeb na venkově Očekávány jsou převážně pozitivní vlivy na determinanty veřejného zdraví, a to jak z hlediska zlepšení fyzikálního stavu životního prostředí prostřednictvím snížení hlukové a imisní zátěže obyvatel, tak i zlepšení bezpečnosti dopravy, zásobování vodou, a řešení extrémních klimatických událostí. Dále je očekáváno zvýšení kvality života obyvatel z hlediska sociálních determinant veřejného zdraví díky zlepšení dostupnosti sociálních a zdravotních služeb a zlepšení možnosti zdravého trávení volného času. Zlepšení kvality bydlení na venkově. Jedná se především o zlepšení sociálně ekonomických jistot obyvatel kraje a zlepšení dostupnosti zdravotní péče. Lokální rizika v důsledku budování nové dopravní infrastruktury v uzlových bodech kraje často se synergickým působením více dopravních staveb v jednom prostoru je třeba řešit na projektové úrovni konkrétních staveb se znalostí lokalizace a technického řešení jednotlivých projektů v rámci procesu posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA) se zahrnutím kumulativních a synergických vlivů souvisejících záměrů. V tomto kontextu je třeba upozornit, že z hlediska platné legislativy i rozhodnutí soudních orgánů nelze do již nadlimitně zatíženého území umísťovat záměry, které zvýší imisní resp. hlukové zatížení v území, prakticky tedy nebude k umístění takových záměrů do nadlimitně zatížených území docházet. Součástí opatření je rovněž

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
		místech, kde jsou překračovány imisní limity, a zároveň udržení kvality v územích, kde imisní limity nejsou překračovány. Akční hlukové plány Strategické hlukové mapy JMK a aglomerace Brno		výsadba doprovodné zeleně podél stávajících i nových komunikací a budování protihlukových opatření.
Doprava	▶ nedokončený páteřní komunikační systém; ▶ intenzifikace dopravy, nárůst imisního zatížení území mobilními zdroji znečišťování ovzduší a zvyšující se hluková zátěž území; ▶ zvyšování podílu tuhých znečišťujících látek na celkových emisích (nárůst osobní a nákladní automobilové dopravy); ▶ zvyšování podílu sekundární prašnosti re-emisí prachových částic z povrchu vozovek (především nekvalitní povrchy regionálních silnic), ze zemědělských ploch v době zemědělských prací.	Politika transevropské dopravní sítě (TEN-T). ▶ výstavba chybějících úseků na hlavní síti TEN-T do roku 2030. Dopravní politika ČR 2014-2020 s výhledem do roku 2050 ▶ snižovat negativní dopady suburbanizace na krajinu zaváděním atraktivní a spolehlivé příměstské veřejné hromadné dopravy jako alternativy individuální automobilové dopravy přetěžující silniční síť s cílem maximalizovat dělbu přepravní práce ve prospěch hromadné dopravy včetně její vnitřní diferenciace dle kapacitních potřeb včetně jejího výhledu, ▶ řešení průtahů obcí na tazích s vysokými intenzitami provozu zejména výstavbou obchvatů, ▶ rozvoj regionálních letišť řešit tak, aby se zabránilo vytváření nevyužívaných nebo neúčinně využívaných stávajících letištních infrastruktur. Zásady územního rozvoje JMK, Plán udržitelné mobility města Brna (projednávány), Plán dopravní obslužnosti JMK pro období let 2017–2021 Koncepce rozvoje cyklistiky v JMK na období 2016–2023	Riziko střetů s environmentálně cennými částmi území. Riziko: Místně zhoršení znečištění ovzduší a hlukové zátěže v důsledku budování dopravní infrastruktury Rizika: Zvýšení letecké dopravy na brněnském letišti Příležitosti: přerozdělení dopravních zátěží a snížení zatížení obyvatelstva, výsadba zeleně podél komunikací, organizační a technologická opatření ve veřejné dopravě, ekologizace hromadné dopravy Příležitosti: odstranění dopravních kongescí zvýšení bezpečnosti dopravy Příležitosti: budování protihlukových opatření na stávajících i nových dopravních stavbách	Konkrétně je zohledněno především v rámci aktivit 3.2.5 Zlepšování stavu ovzduší a snižování hlukové zátěže, 3.2.3 Podpora výsadby a zkvalitňování zeleně a dále v rámci aktivit spojených s realizací dopravní infrastruktury a rozvoje hromadné a nemotorové dopravy v rámci opatření 1.2. Zlepšení podmínek pro dopravu a posílení provázanosti a 1.1. Podpora příprav a realizace klíčových dopravních staveb Očekávaný Negativní vliv budování dopravní infrastruktury z hlediska záborů půdy a zásahů do environmentálně cenných segmentů krajiny, negativní vliv na krajinný ráz, na druhou stranu pozitivní vliv z hlediska zlepšení dopravních kongescí a odvedení tranzitní a nákladní dopravy z center města a obcí. Lokální rizika v důsledku budování nové dopravní infrastruktury v uzlových bodech kraje často se synergickým působením více dopravních staveb v jednom prostoru je třeba řešit na projektové úrovni konkrétních staveb se znalostí lokalizace a technického řešení jednotlivých projektů v rámci procesu EIA se zahrnutím kumulativních a synergických vlivů souvisejících záměrů. V tomto kontextu je třeba upozornit, že z hlediska platné legislativy i rozhodnutí soudních orgánů nelze do již nadlimitně zatíženého území umísťovat záměry, které zvýší imisní resp. hlukové zatížení v území, prakticky tedy nebude k umístění takových záměrů do nadlimitně zatížených území docházet. Součástí opatření je rovněž výsadba doprovodné zeleně podél stávajících i nových komunikací a budování protihlukových opatření. Místní střety s ekologicky významnými segmenty území

Problémový okruh životního prostředí ve vztahu ke koncepci	Specifické problémy ŽP	Přijaté cíle ochrany ŽP	Rizika a příležitosti obsažené v Programu	Zohlednění v rámci Programu
				v důsledku budování infrastruktury. Tyto střety je třeba řešit na projektové úrovni konkrétních staveb se znalostí lokalizace a technického řešení jednotlivých projektů v rámci procesu posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA).

Příloha 5 Vzor vypořádání obdržených vyjádření uplatněných v rámci procesu SEA

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA ¹⁶				
č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
4	31.1.2017	MŽP, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny	1) S ohledem na skutečnost uvedenou v SURPOL, že nepočítá v návrhovém období s otvirkou nových ložisek černého uhlí (str. 69 vyhodnocení), nepovažujeme za vhodné uvádět v návrhu stanoviska opatření: „Efektivně využít dostupnou surovinu“ (podmínka č. 15). Tato stejně formulovaná podmínka je uvedena i u dalších surovin (uran, rudy) a u některých naopak chybí (hnědé uhlí, nerudy, stavební suroviny). Doporučujeme tuto podmínku formulovat spíše obecně pro všechny typy surovin, neboť všechny suroviny by měly být využívány efektivním způsobem.	V tomto konkrétním případě se jedná o environmentálně šetrné efektivní využití stávajících těžných ložisek černého uhlí s přednostním využitím v chemickém průmyslu a koksárenství, tak aby již dobývané černé uhlí nebylo zbytečně vyváženo nebo spalováno s nízkou účinností. V žádném případě se zde nehovoří o dosud netěžených ložiscích. U ostatních surovin se toto opatření vyskytuje také, byť jinak formulované, např. v případě HU - upřednostnit využití pro teplárenství atp. V případě stavebních surovin, nedochází k velké produkci odpadů, surovina se využije celá, včetně drti apod. Problematikou recyklace demoličních odpadů se zabývá PDS. Bylo upřesněno ve smyslu připomínky.
			2) Doporučujeme vypustit podmínku č. 21.: „Nezumožnit využití doprovodných nerostů v budoucnu“. Její znění není podmínkou, jelikož jejím dodržením nedojde k vyloučení či snížení negativního vlivu koncepce na životní prostředí.	Bylo upraveno
			3) Ve vyhodnocení koncepce je několikrát uvedeno (např. na str. 46 či 51), že potenciálně významně negativní vlivy koncepce SURPOL budou spojeny především s případnou otvirkou nových dobývacích prostorů v dosud nedotčených či zvláště chráněných oblastech. I vzhledem k jednomu z uvedených směrů SURPOL: „Pokračování v trendu postupného omezování těžby v chráněných územích přírody“ požadujeme do stanoviska SEA doplnit následující podmínku: „Priority a cíle, jež implikují otírky nových ložisek nerostných surovin, výstavbu nové technické infrastruktury v oblasti transportu a zpracování surovin je potřeba v následných fázích projektové přípravy koncipovat tak, aby byly primárně trasovány či umísťovány mimo soustavu zvláště chráněných území.	Významově se překrývá s opatřením č. 6. "Umísťovat nové antropogenní útvary a provozy s respektováním environmentálně cenných partií a předmětů jejich ochrany, především ZCHÚ, lokalit soustavy Natura 2000 a VKP. Zařízení umísťovat v krajině tak, aby bylo minimalizováno narušení krajinného rázu." Bylo upřesněno ve smyslu připomínky
			Dále upozorňujeme na to, že na str. 47 vyhodnocení je nesprávně uveden počet CHKO v ČR. Od 1. 1. 2016, kdy byla vyhlášena nová CHKO Brdy, je jejich počet na území ČR 26.	Bylo opraveno
5.	30.1.2017	Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí	2. Z hlediska zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů: Krajský úřad Jihomoravského kraje se jako příslušný orgán ochrany ovzduší obecně ztotožňuje s návrhy koncepce „Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“. Koncepce obsahuje obecné priority surovinové politiky, které mohou	Do opatření pro přecházení vlivům bylo zahrnuto navrhované opatření: "Při povolování nových těžeb, především stavebních surovin, přihlídnout k dlouhodobé kvalitě ovzduší v dané lokalitě a preferovat opatření k účinnému předcházení a snižování emisí do ovzduší. Ostatní dvě navrhovaná opatření svojí konkrétností a podrobností neodpovídají strategické úrovni SEA a

¹⁶ Upraveno a zkráceno pro účely metodiky

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			mít potenciálně synergicky pozitivní vliv na snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší a mohou mít potenciál zlepšit kvalitu ovzduší při snižování emisí z dobývání nerostů. V rámci návrhu podmínek souhlasného stanoviska postrádáme specifické podmínky týkající se nutnosti účinně předcházet a snižovat množství emisí prachových částic do vnějšího ovzduší, a to ve všech fázích těžby, tedy včetně přípravy, vlastní těžby i konečné rekultivace těžebního prostoru: - Při povolování nových těžeb, především stavebních surovin, přihlídnout k dlouhodobé kvalitě ovzduší v dané lokalitě a preferovat opatření k účinnému předcházení a snižování emisí do ovzduší. - Deponie skrývek budou umístovány na závětrnou stranu, skrývka ornice bude prováděna postupně po jednotlivých celcích. Skrývka následujících celků bude provedena až po dokončení těžby v předchozím celku. - Plocha roztěženosti (zahrnující plochy s provedenými skrývkami, plochy vlastního dobývání, manipulační a obslužné plochy i plochy s prováděnou sanací a rekultivací) bude co nejvíce minimalizována s ohledem na snížení rizika vzhledu prachových částic do vnějšího ovzduší. Obecně je nutno upozornit na nutnost navazující dokumenty a vybrané záměry podrobit procesu EIA, stejně jako na nutnost upřednostňovat řešení, která kolizi se zájmy ochrany ovzduší minimalizují. Stejně tak by měly být zohledněny závěry ze Střednědobé strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR, v jejímž rámci byl zpracováván Program zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) zóny Jihovýchod a Aglomerace Brno. Tyto PZKO obsahují detailní opatření ke snižování emisí prachu ze stávajících i nových těžeb (kamenolomy, povrchové doly). Z hlediska ostatní složkových zákonů v oblasti ochrany životního prostředí je vyjádření bez připomínek.	je třeba je uplatnit v rámci posouzení vlivů konkrétních záměrů těžby na úrovni procesu EIA. Detailní opatření ke snižování emisí prachu ze stávajících i nových těžeb by měly být promítnuty do regionální surovinové politiky JMK.
10	7.2.217	Město Přibyslav, Martin Kamarád, starosta	Město Přibyslav zcela zásadně nesouhlasí s konstatováním uvedených v kapitole 3.1.1.1. Energetické suroviny - Uran a v kapitole 3.2.4. Záměry v oblasti těžby a úpravy uranu. Žádáme, aby byla odstraněna konstatování, která souvisí s rozhodnutím vlády č. 1086 ze dne 22.12.2014 a požadujeme, aby bylo konstatováno, že se neplánují další kroky k exploataci ložiska Brzkov - Horní Věžnice.	Z textu SURPOL byly zmínky o exploataci ložiska Brzkov - Horní Věžnice vypuštěny.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			Ministerstvo životního prostředí ve svém závěru zjišťovací řízení z 16. 11. 2016 požádalo zpracovatele, aby vedle návrhu Surovinové politiky s těžbou uranu porovnal a vyhodnotil i variantu bez těžby v ČR. Rovněž požádalo, aby byly „posouzeny vlivy možné nové těžby ložisek uranu Brzkov – Horní Věžnice na životní prostředí a veřejné zdraví a to včetně posouzení synergických a kumulativních vlivů“. Nic takového se nestalo, zpracovatel tyto požadavky ignoroval s odůvodněním: „se zahájením těžby v návrhovém období surovinové politiky se neuvažuje z důvodů ekonomické nevýhodnosti těžby a nepřipravenosti nové lokality. V návrhovém období dojde pouze k prověření reálnosti těžby uranu na nové lokalitě.“ Ve skutečnosti podle usnesení vlády z 22. 12. 2014 probíhají přípravné kroky směřující k budoucí těžbě s tím, že v lednu 2018 má dojít k rozhodnutí vlády o formě financování výstavby dolu, k níž má dojít v dalších letech. Tedy v návrhovém období Surovinové politiky, která je zpracována na období 15 let.	V posouzení vlivů SURPOL na životní prostředí, kapitola 6.2.3 v rámci vyhodnocení perspektiv těžby uranu v ČR na straně 100, je uvedeno podrobné vyhodnocení vlivů týkající se eventuality zahájení těžby na ložisku Brzkov-Horní Věžnice, kde jsou v hodnotící tabulce v rámci metodiky a hodnotící stupnice identifikovány možné vlivy jak pro možnost případného zahájení těžby v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice, tak pro provádění průzkumů v návrhovém období SURPOL dle usnesení vlády, tak i pro ukončení stávající těžby a zahlazování následků těžby uranu. Odkazy na toto vyhodnocení lze dohledat rovněž ve vypořádání ZZŘ, které je obsahem přílohy číslo 3 tohoto vyhodnocení, kde u příslušného bodu, který výše uvedené ukládá (bod 6), jsou uvedeny odkazy, kde a jak s tím bylo v rámci vyhodnocení nakládáno. Identifikované potenciálně negativní vlivy se potom odrážejí v návrhu opatření pro zamezení negativním vlivům viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení. Synergické, resp. kumulativní vlivy jsou dle hodnotící stupnice a použité metodiky hodnoceny rovněž, ovšem v tomto konkrétním případě nebyly identifikovány.
			Na veřejném projednání dne 6.2.2017 zazněl z úst zástupců MPO příslib, že dojde k přehodnocení těchto kapitol do konce února 2017. Žádáme Vás, aby nám bylo doručeno k připomínkování konečné znění textu SURPOL.	Žadatel obdrží konečný text SURPOL upravený dle připomínek z VP.
12	6.2.2017	MŽP, odbor ochrany ovzduší	- v materiálu je uveden odkaz na již zrušenou směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2001/81/ES o národních emisních stropech pro některé látky znečišťující ovzduší (NECD). Tato směrnice byla nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES.	Bylo opraveno
15	30.1.2017	Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Odbor životního prostředí a zemědělství krajského úřadu (dále jen OŽPZ) částečně akceptuje vypořádání svých připomínek k oznámení koncepce, především z důvodu obtížného porovnání dopadů těžby nerostných surovin na životní prostředí při jejich těžbě v tuzemsku oproti jejich získávání ze zahraničí. V kapitole 5.1.3 koncepce OŽPZ dále navrhuje namísto opatření „definovat konkrétní opatření pro zvýšení využití recyklovaných surovin ve stavebnictví“ formulovat dané opatření takto: „stanovit jasná legislativní pravidla pro využívání výrobků a materiálů z odpadů, které nahrazují přírodní zdroje, zejména ve stavebnictví“.	Připomínka akceptovaná, text SURPOL byl upraven.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			Odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen OÚPSŘ), jako pořizovatel „Zásad územního rozvoje Libereckého kraje“ (dále jen ZÚR LK) a „Územně analytických podkladů Libereckého kraje“, nemá k návrhu koncepce „Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“ ani k vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí zásadních připomínek. OÚPSŘ upozorňuje, že text k zajištění úkolu „Aktualizace Politiky územního rozvoje a ÚPD krajů ve vazbě na státní surovinovou politiku“ v kapitole 5.2.3 Surovinová politika a Politika územního rozvoje návrhu koncepce, který jeho zajištěním pověřuje „MMR v součinnosti s MPO a kraji“ je nepřesný. Aktualizace krajských ÚPD „zajišťují“ kraje, a proto by u tohoto úkolu mělo být spíše uvedeno „Zajistí: MMR a kraje v součinnosti s MPO“. Případně lze zvážit i text „Zajistí: MMR a kraje v součinnosti s MPO a MŽP“, neboť i MŽP se vyjadřuje jako dotčený orgán k problematice surovin v ZÚR. Ostatní odbory KÚ neměly k návrhu koncepce, ani k vyhodnocení jejích vlivů připomínky.	Připomínka akceptovaná. Text SURPOL byl upraven ve smyslu „Zajistí: MMR a kraje v součinnosti s MPO a MŽP“
17	1.2.2017	RNDr. Miroslav Kubásek, Ph.D., člen Rady Jihomoravského kraje	Jihomoravský kraj posoudil předložený návrh koncepce "Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů" a požaduje, aby mezi spolupracujícími subjekty, které budou vytvářet metodiku a standardy pro tvorbu a periodickou aktualizaci regionálních surovinových koncepcí, byly zařazeny i kraje, případně Asociace krajů ČR. Důvodem je zajištění souladu regionálních surovinových koncepcí s ostatními strategickými dokumenty krajů.	V rámci přípravy metodiky a standardů pro tvorbu a periodickou aktualizaci regionálních surovinových koncepcí bude uspořádán kulatý stůl.
18	8.2.2017	MVDr. Milan Rygl	Nesouhlasím, aby Surovinová politika umožňovala stavbu nových uranových dolů v České republice v minulosti již dosti postižené uranovým průmyslem. Zejména pak nesouhlasím, aby se uvažovalo o těžbě uranu na ložiscích Brzkov a Horní Věžnice. Problémem jsou budoucí citelné dopady do života obyvatel obcí okolo nového uranového dolu, které již zkušenosti s těžbou mají. Záměr přináší rizika v oblasti ztráty a znečištění podzemních vod, prašnosti, hluku, radonu, poškození krajinného rázu či podstatného navýšení těžké nákladní dopravy.	Zmínky o možné exploataci ložiska uranu Brzkov - Horní Věžnice byly z návrhu SURPOL vypuštěny.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			Ministerstvo životního prostředí ve svém závěru zjišťovací řízení z 16. 11. 2016 požádalo zpracovatele, aby vedle návrhu Surovinové politiky s těžbou uranu porovnal a vyhodnotil i variantu bez těžby v ČR. Rovněž požádalo, aby byly „posouzeny vlivy možné nové těžby ložisek uranu Brzkov – Horní Věžnice na životní prostředí a veřejné zdraví a to včetně posouzení synergických a kumulativních vlivů“. Nic takového se nestalo, zpracovatel tyto požadavky ignoroval s odůvodněním: „se zahájením těžby v návrhovém období surovinové politiky se neuvažuje z důvodů ekonomické nevýhodnosti těžby a nepřipravenosti nové lokality. V návrhovém období dojde pouze k prověření reálnosti těžby uranu na nové lokalitě.“ Ve skutečnosti podle usnesení vlády z 22. 12. 2014 probíhají přípravné kroky směřující k budoucí těžbě s tím, že v lednu 2018 má dojít k rozhodnutí vlády o formě financování výstavby dolu, k níž má dojít v dalších letech. Tedy v návrhovém období Surovinové politiky, která je zpracována na období 15 let. Vzhledem k chybějícím faktům o vlivech nové těžby uranu, kterou preferuje návrh koncepce, požadují, aby Ministerstvo životního prostředí vydalo nesouhlasné stanovisko s návrhem Surovinové politiky České republiky. Nebo případně souhlasné stanovisko podmínilo vyškrtnutím těch částí Surovinové politiky, které mají umožnit novou těžbu uranu v České republice.	Tvrzení o vynechání požadavků závěru zjišťovacího řízení se nezakládá na pravdě. V posouzení vlivů SURPOL na životní prostředí, kapitola 6.2.3 v rámci vyhodnocení perspektiv těžby uranu v ČR na straně 100, je uvedeno podrobné vyhodnocení vlivů týkající se eventuality zahájení těžby na ložisku Brzkov-Horní Věžnice, kde jsou v hodnotící tabulce v rámci metodiky a hodnotící stupnice identifikovány možné vlivy jak pro možnost případného zahájení těžby v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice, tak pro provádění průzkumů v návrhovém období SURPOL dle usnesení vlády, tak i pro ukončení stávající těžby a zahlazování následků těžby uranu. Odkazy na toto vyhodnocení lze dohledat rovněž ve vypořádání ZZŘ, které je obsahem přílohy číslo 3 toho vyhodnocení, kde u příslušného bodu, který výše uvedené ukládá (bod 6), jsou uvedeny odkazy, kde a jak s tím bylo v rámci vyhodnocení nakládáno. Identifikované potenciálně negativní vlivy se potom odrážejí v návrhu opatření pro zamezení negativním vlivům viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení.
25	9.2.2017	Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství	Kraj Vysočina a jednotlivé odbory Krajského úřadu Kraje Vysočina se vyjádřili k posouzení Studie proveditelnosti otvírky ložiska Brzkov z hlediska svých zájmů usnesením Rady Kraje Vysočina RK 11/2015/51 ze dne 31. 3. 2015. Jednotlivé odbory Krajského úřadu Kraje Vysočina analyzovaly, co případné otevření ložiska Brzkov přinese z pohledu jejich kompetencí a upozornili na různé vazby a vlivy v území. Je přitom nutno upozornit na skutečnost, že akceptací ochrany ložiska rudy obsahující uran není vyslovena podpora zahájení těžby ani příprav na otevření ložiska, neboť rozhodování o zahájení těžby by muselo předcházet vyřešení celé řady velmi závažných problémů a otázek (např. týkajících se ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, nákladní i osobní dopravy, vlivů těžby na lidské zdroje a sociální situaci, na hospodářství regionu, na sídelní infrastrukturu). Dále je uvedena citace usnesení Rady Kraje Vysočina, ve kterém rada kraje: „...považuje ochranu ložiska rudy obsahující uran za přirozený a odůvodněný příspěvek strategického významu k zajištění budoucí energetické soběstačnosti a bezpečnosti České republiky a k udržení jaderné energetiky v zemi; upozorňuje, že akceptací ochrany ložiska rudy obsahující uran není vyslovena podpora zahájení těžby ani příprav na otevření ložiska, neboť rozhodování o zahájení těžby by muselo předcházet vyřešení celé řady velmi závažných problémů a otázek (např. týkajících se ochrany životního prostředí a	Toto usnesení je v částech upozorňujících na možná rizika v rámci jednotlivých zájmů ochrany životního prostředí hájených ze strany krajského úřadu, v souladu se zjištěními zpracovatele SEA v rámci Vyhodnocení vlivů SURPOL na životní prostředí, které vyústilo do návrhu opatření pro oblast těžby uranu viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení SEA.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA ¹⁶				
č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			veřejného zdraví, nákladní i osobní dopravy, vlivů těžby na lidské zdroje a sociální situaci, na hospodářství regionu, na sídelní infrastrukturu); · že je třeba vést ze strany příslušných státních orgánů (zejména Ministerstva průmyslu a obchodu) ve věci ochrany ložiska uranové rudy v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice průběžný a vstřícný dialog s dotčenými obcemi a s orgány Kraje Vysočina;...”	
26	9.2.2017	Hnutí DUHA	1. Zpracovatel hodnotí záměry koncepce v oblasti těžby hnědého uhlí (včetně prolomení územních limitů na velkolomu Bílina) jako mírně pozitivní až mírně negativní. Vychází ovšem z předpokladu potenciální náhrady uhlí těženého ve velkolomu Bílina dováženým německým uhlím. Hodnocena by měla být i varianta těžby na dole Bílina v hranicích původních limitů s předpokladem, že výpadky dodávek budou primárně řešeny omezením výroby hnědouhelných elektráren určené pro vývoz.	Tato varianta není obsažena v předložené koncepci, zároveň je v souvislosti s ASEK počítáno s přednostním využitím uhlí v teplárenství a postupným odstavováním dosluhujících paroplynových elektráren. Jedná se tedy v zásadě o stávající stav, resp. trend vývoje. Vývoz elektrické energie není primárním cílem energetiky ČR. Výrobní bilance je predikována primárně s ohledem na potřebu pokrýt tuzemskou spotřebu, nikoliv pro export (tj. parametry výrobní přiměřenosti co do instalovaného výkonu). K přebytkům dochází zejména z důvodů zajištění energetické bezpečnosti, kdy energetická soustava každého velkého celku vyžaduje určitou přiměřenou výkonovou rezervu právě pro zajištění její spolehlivosti, mimo jiné v kontextu vývoje v okolních zemích, a především to platí pro země s vysokým podílem průmyslu na tvorbě HDP, které jsou přirozeně citlivější na kvalitu dodávek energie, jako je i ČR. Dosáhnout zcela vyrovnané bilance výroby/spotřeby energie je z tohoto hlediska nereálné. Reálná výše výroby se bude řídit přirozeně tržními rozhodnutími soukromých subjektů, včetně kalkulace který zdroj je v danou chvíli ekonomické odstatit. Pokud by docházelo k jistému nadbytku výrobního výkonu, je nutno na elektrickou energii pohlížet jako na jakékoliv jiné zboží pohybující se na volném trhu.
			2. Zpracovatel logicky podmiňuje souhlasné stanovisko zachováním územních limitů na dole ČSA. V textu vyhodnocení se ovšem stejně jako v textu surovinové politiky za určitých podmínek nevylučuje varianta budoucí těžby na dole ČSA za hranicí územních limitů a rezervních lokalitách. Není-li tato varianta vyloučena, měla by být také hodnocena z hlediska dopadů na životní prostředí a zdraví.	Nejedná se o samostatnou variantu, protože předkládaný dokument s takovou variantou nepracuje, nicméně vyhodnocení eventuality prolomení ÚEL na dole ČSA je v rámci principu předběžné opatření v hodnocení SEA uvedeno. Viz. Kapitola 6.2.3. a to jak v rámci vyhodnocení záměrů v oblasti energetických surovin obecně, tak i v rámci vyhodnocení záměrů v oblasti těžby hnědého uhlí - str. 92-99 se nachází podrobné vyhodnocení vlivů týkající se eventuality prolomení ÚEL na dole ČSA, identifikované vlivy jsou v komentářích v pravém sloupci hodnotící tabulky diferencovány na stávající návrh tj. prolomení limitů na dole Bílina dle rozhodnutí vlády a diskutována je i možnost prolomení ÚEL na ČSA, kdy jsou v hodnotící tabulce v rámci metodiky a hodnotící stupnice identifikovány možné vlivy pro tyto eventuality. Identifikované potenciálně negativní vlivy se potom odrážejí v návrhu opatření pro zamezení negativním vlivům viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			3. Zpracovatel podrobně nehodnotí dopady navrhované varianty pokračování těžby uranu v České republice (otevření uranového dolu na ložiscích Brzkov – Horní Věžnice) s odůvodněním, že zahájení těžby nespadá do období platnosti surovinové politiky. Vzhledem k navrhovanému harmonogramu výstavby dolu nelze toto odůvodnění akceptovat. Podrobné hodnocení dopadů pokračování těžby uranu v České republice by mělo být doplněno a porovnáno s variantou ukončení těžby po uzavření dolu Rožná.	V posouzení vlivů SURPOL na životní prostředí, kapitola 6.2.3 v rámci vyhodnocení perspektiv těžby uranu v ČR na straně 100, je uvedeno podrobné vyhodnocení vlivů týkajících se eventuality zahájení těžby na ložisku Brzkov-Horní Věžnice, kde jsou v hodnotící tabulce v rámci metodiky a hodnotící stupnice identifikovány možné vlivy jak pro možnost případného zahájení těžby v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice, tak pro provádění průzkumů v návrhovém období SURPOL dle usnesení vlády, tak i pro ukončení stávající těžby a zahlazování následků těžby uranu. Odkazy na toto vyhodnocení lze dohledat rovněž ve vypořádání ZZŘ, které je obsahem přílohy číslo 3 tohoto vyhodnocení, kde u příslušného bodu, který výše uvedené ukládá (bod 6), jsou uvedeny odkazy, kde a jak s tím bylo v rámci vyhodnocení nakládáno. Identifikované potenciálně negativní vlivy se potom odrážejí v návrhu opatření pro zamezení negativním vlivům viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení.
27	8.2.2017	Šumava nad zlato, z.s.	V předložené koncepci chybí hlavní cíle surovinové politiky, kterými bezesporu jsou: Snižování spotřeby nerostných surovin, snižování čerpání neobnovitelných zdrojů nerostných surovin, zvyšování využití druhotných surovin a recyklace, respektování principů trvale udržitelného rozvoje a environmentálních limitů těžby. Když jsou uvedeny v dosud platné Surovinové politice z roku 1999, lze si jen těžko představit jediný logický důvod, proč by neměly být i v novém návrhu. Tím, že v novém návrhu výše uvedené není, ztrácí tato verze Surovinové politiky ČR na razantnosti a prakticky i na směřování. Požadujeme zachovat a převzít ze současné Surovinové politiky formulaci „zabezpečit ochranu zásob ložisek zlata a ponechat je jako rezervu pro případné ekologicky příznivé využití budoucími generacemi“. Za uplynulých 18 let (počítáno od schválení Surovinové politiky 1999) nedošlo v této oblasti k žádnému posunu, který by zakládal změnu oficiální státní politiky. Pro zpracovatele návrhu koncepce musí být prvořadé hledisko dostupnosti technologií ekologicky šetrné těžby a upravování, musí abstrahovat od pohybu světových cen zlata (růstu). Jakou cenu by mělo dnes zlato, které bylo před několika lety zbůhdarma státem prodáno?	V předkládaném návrhu SURPOL jsou převzaty všechny strategické cíle z dosud platné surovinové politiky ČR z roku 1999 a tyto tak zůstávají nadále v platnosti, a to včetně udržitelného rozvoje jako jednoho ze tří strategických cílů koncepce. V návrhu SURPOL je tak mimo jiné sledována Náhrada primárních nerostných surovin včetně využití druhotných surovin a recyklace (viz např. kapitola 3.1.3), dále je v celém dokumentu akcentována potřeba efektivního a udržitelného využití nerostných surovin, podpory vědy a výzkumu směřujících k rozvoji environmentálně šetrných technologií těžby. Stanovisko k využívání ložisek zlata uvedené v SURPOL je výsledkem připomínkového řízení a projednávání SURPOL v odborných platformách, meziresortním připomínkovém řízení i projednání vládou ČR. Výsledkem je formulace: „Limity možného budoucího využití některého z ložisek zlata jsou: soulad s programovým prohlášením vlády, vývoj světových cen zlata, dostupnost ekologicky šetrných těžebních a úpravárenských technologií (kyanizace je v ČR zakázána) a akceptace projektu místními samosprávami.“ Tato formulace tak obsahuje všechny požadované aspekty a zároveň je vzhledem k podmínce akceptace projektu místními samosprávami výrazným posunem směrem možnosti ovlivnění těžby zlata ze strany místních samospráv.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA ¹⁶				
č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
28	9.2.2017	Obecní úřad Brzkov	Některá z navržených opatření jsou formulována někdy bez bližšího konkrétního obsahu (např. opatření č.1- „respektovat výskyt nerostných surovin“, „oba aspekty vyhodnotit a zvážit i v širších souvislostech“) nebo se naprosto nelogicky soustředí pouze na ovlivnění vybrané složky životního prostředí (např. opatření č. 7 se omezuje pouze na emise do vodního hospodářství, případný negativní vliv emise do ovzduší již neřeší. Opatření č. 8 pak zcela pomíjí ochranu lesních pozemků určených k plnění funkcí lesa. Pouze „naťukne“ velmi složitou problematiku, ale nekonkretizuje jak ji řešit. Snížení počtu těchto „opatření“ a jejich formulování tak, aby byla konkrétní, kontrolovatelná, realizovatelná a smysluplná prospěje vyšší úrovni předložené koncepce.	Navržená opatření odpovídají svojí podrobností posuzovanému dokumentu a v něm obsaženým možnostem realizace. Zároveň jsou formulována na základě identifikovaných potenciálně negativních vlivů jednotlivých navrhovaných priorit a strategických cílů (a jednotlivých oblastí těžby resp. nakládání s nerostnými surovinami) koncepce vůči referenčnímu rámci, tedy jednotlivým referenčním cílům resp. složkám a problematickým okruhům životního prostředí, tomu tedy odpovídá i jejich formulace cílená dle těchto jednotlivých složek, opatření č. 7 tak je cíleno na vlivy vůči hydrologickým poměrům. Na druhé straně opatření č. 8 resp. celá řada opatření u jednotlivých oblastí těžby je cílena na emise spojené s těžbou do ovzduší. Opatření č. 1 se zaměřuje na nutnost podrobit úvahy o lokalizaci budoucí těžby v rámci její přípravy vyhodnocení zda veřejný zájem na využití nerostných surovin převáží veřejný zájem ochrany přírody a krajiny, což je třeba učinit na úrovni jednotlivých konkrétních záměrů. Obdobně je třeba rozumět i ostatním opatřením. Všechna jsou vzhledem k omezeným realizačním možnostem SURPOL, a tedy i omezené možnosti, kontrolovatelnosti formulována jako návodné teze pro fázi scopingu konkrétních záměrů v jejich přípravné fázi.
			Takto zformulované souhlasné stanovisko nelze vydat, ale v souladu s ust. § 10 g odst. 2 ZOPV navrhnout jeho doplnění ve smyslu shora uplatněných připomínek.	Konkrétní formulace stanoviska je v kompetenci příslušného úřadu, odboru posuzování vlivů na životní prostředí MŽP. Jeho návrh obsažený v kapitole 14 SEA dokumentace je pouze odborným názorem zpracovatele SEA.
			1/ ČR nemá technologii obohacování uranu a výroby jaderného paliva, proto uran vytěžený v ČR nebude použit pro české jaderné elektrárny. Místo jeho využití pro energetické účely České republiky bude prodán např. do Ruska nebo do Číny. V tomto směru je to návrat k praxi před rokem 1989.	V ČR je vytěžený uran zpracován do podoby tzv. yellow cake, což je polotovár pro výrobu palivových článků pro jaderné elektrárny a dále odeslán ke zpracování do zahraničí, odkud je potom dováženo palivo pro tuzemské JE. Tato praxe funguje i v současnosti a případná těžba v nové lokalitě by na ní nic nezměnila, nejedná se tedy o návrat k praxi před rokem 1989.
			2/ Těžba uranu a jeho následné chemické zpracování provedené na území ČR bude mít za následek obrovské ekologické zátěže, přičemž náklady na jejich odstranění několikanásobně převýší zisk z prodeje českého uranu do třetích zemí. Tyto náklady ve svém důsledku uhradí český daňový poplatník. Bez významu není ani to, že náklady odstranění již existujících ekologických zátěží vyvolaných těžbou a zpracováním uranu v minulosti dosáhnou stovek miliard korun, a jediným kdo toto bude hradit je opět český daňový poplatník.	Vzhledem k tomu, že SURPOL s další těžbou a zpracováním uranu nepočítá, nebudou vznikat ani další náklady s tímto spojené.
			3/ Případná těžba uranu v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice sebou přinese i budoucí náklady ukončení těžby, za příklad lze uvést situaci v OKD, kdy stát je nucen vynakládat nemalé finanční prostředky na sociální výdaje spojené s ukončením těžby. Náklady na tyto budoucí sociální výdaje budou vystaveny českému daňovému poplatníkovi.	Vzhledem k tomu, že SURPOL se zahájením těžby v lokalitě Brzkov - Horní Věžnice nepočítá, nebudou vznikat ani náklady na ukončení těžby.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA¹⁶

č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			4/ Hlavním důvodem pro zvažování těžby uranu v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice bylo zajištění zaměstnání pro horníky z dolu Rožná. Naštěstí v nedaleké Bystřici nad Pernštejnem nadané lokalitě zahraniční investor zrealizoval investici, která zajistí práci pro obyvatele daného regionu včetně propuštěných zaměstnanců z dolu Rožná. Tento důvod tedy zcela odpadá.	Důvodem pro úvahy o možném využití ložiska Brzkov - Horní Věžnice bylo mimo jiné zachování "know how" a zajištění surovinové a energetické bezpečnosti státu. Se zahájením těžby v této lokalitě se však v současnosti nepočítá.
			5/ Záměr přináší rizika v oblasti ztráty a znečištění podzemních vod, prašnosti, hluku, radonu, poškození krajinného rázu či podstatného navýšení těžké nákladní dopravy.	Potenciální rizika případného zahájení těžby v lokalitě Brzkov - Horní Věžnice jsou identifikována v SEA viz kapitola 6.2.3 vyhodnocení záměrů v oblasti těžby uranu, a doporučení opatření pro minimalizaci negativních vlivů viz kapitola 7 a 14. Se zahájením těžby v této lokalitě se však v současnosti nepočítá.
			6/ Zpracovatel předložil návrh v rozporu s předcházejícími stanovisky Ministerstva životního prostředí, navíc je předložený návrh neúplný. MŽP ve svém závěru zjišťovacího řízení z 16. 11. 2016 požádalo zpracovatele, aby vedle návrhu Surovinové politiky s těžbou uranu porovnal a vyhodnotil i variantu bez těžby v ČR. Rovněž požádalo, aby byly „posouzeny vlivy možné nové těžby ložisek uranu Brzkov – Horní Věžnice na životní prostředí a veřejné zdraví, a to včetně posouzení synergických a kumulativních vlivů“. Nic takového se nestalo, zpracovatel tyto požadavky ignoroval s odůvodněním: „se zahájením těžby v návrhovém období surovinové politiky se neuvažuje z důvodů ekonomické nevýhodnosti těžby a nepřipravenosti nové lokality. V návrhovém období dojde pouze k prověření reálnosti těžby uranu na nové lokalitě.“ Ve skutečnosti podle usnesení vlády z 22. 12. 2014 probíhají přípravné kroky směřující k budoucí těžbě s tím, že v lednu 2018 má dojít k rozhodnutí vlády o formě financování výstavby dolu, k níž má dojít v dalších letech. Tedy v návrhovém období Surovinové politiky, která je zpracována na období 15 let.	Stanovisko SEA ze strany MŽP dosud nebylo vydáno. Tvrzení o ignorování požadavků závěru zjišťovacího řízení se nezakládá na pravdě. V posouzení vlivů SURPOL na životní prostředí, kapitola 6.2.3 v rámci vyhodnocení perspektiv těžby uranu v ČR na straně 100, je uvedeno podrobné vyhodnocení vlivů týkající se eventuality zahájení těžby na ložisku Brzkov-Horní Věžnice, kde jsou v hodnotící tabulce v rámci metodiky a hodnotící stupnice identifikovány možné vlivy jak pro možnost případného zahájení těžby v lokalitě Brzkov – Horní Věžnice, tak pro provádění průzkumů v návrhovém období SURPOL dle usnesení vlády, tak i pro ukončení stávající těžby a zahazování následků těžby uranu. Odkazy na toto vyhodnocení lze dohledat rovněž ve vypořádání ZZŘ, které je obsahem přílohy číslo 3 toho vyhodnocení, kde u příslušného bodu, který výše uvedené ukládá (bod 6), jsou uvedeny odkazy, kde a jak s tím bylo v rámci vyhodnocení nakládáno. Identifikované potenciálně negativní vlivy se potom odrážejí v návrhu opatření pro zamezení negativním vlivům viz kapitola 7 a 14 vyhodnocení.
			7/ Nebyl předložen nový návrh nové surovinové politiky při veřejném projednání ze dne 6.2.2017, kterého se Obec Brzkov účastnila v zastoupení starosty Aleše Bořila bylo hned v úvodu řečeno že bude text upraven Brzkov vypuštěn z návrhu surovinové politiky tudíž nevíme co bude nový návrh obsahovat tímto žádám i o předložení nového návrhu a možnosti k jeho připomínkování.	Žadatel obdrží konečný text SURPOL upravený dle připomínek z VP.

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA ¹⁶				
č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			8/ Nadále požadují po MŽP za velmi důležité informování o celém nestandardním postupu vládu ČR při projednávání surovinové politiky. Závěrem vzhledem k uvedeným skutečnostem a chybějícím faktům o vlivech nové těžby uranu, kterou preferuje návrh koncepce, požadují, aby Ministerstvo životního prostředí vydalo nesouhlasné stanovisko s návrhem Surovinové politiky České republiky. Nebo případně souhlasné stanovisko podmínilo výskrtnutím těch částí Surovinové politiky, které mají umožnit novou těžbu uranu v České republice.	V upraveném návrhu SURPOL vzešlém z procesu SEA nejsou obsaženy ustanovení umožňující novou těžbu uranu. SEA je dynamický proces, který ze samotné svojí podstaty počítá s úpravami posuzovaného dokumentu v průběhu posuzování, a to jak na základě vývoje vlastního dokumentu, tak na základě připomínkového řízení a výsledků jeho posouzení na životní prostředí. Cílem je optimalizace posuzovaného dokumentu z environmentálního hlediska. V důsledku vyjmutí zmínek o ložisku Brzkov - Horní Věžnice ze SURPOL tedy nedošlo k žádným nestandardním krokům v jeho projednávání.
29	9.2.2017	ČiŽP	Vyjádření Oddělení ochrany přírody ČiŽP (OOP): Zcela konkrétně se v koncepci hovoří o "stanovení konkrétních opatření, legislativních změn a návrzích úprav zákona o zemědělském půdním fondu a lesního zákona tak, aby bylo zajištěno legální využívání přirozené rekultivace včetně její podpory" respektive o "legislativním zakotvení možnosti změny plánu sanace a rekultivace v jejich průběhu, pokud daná změna bude znamenat zkvalitnění stavu životního prostředí, nedojde ke zhoršení požadavků na bezpečnost provozu a použitých technologií a nebude pouze znamenat snížení nákladů na sanaci a rekultivaci" Tato opatření působí navenek pozitivně, pouze pojem "přirozená rekultivace" se jeví jako poněkud matoucí či neustálený, resp. není zcela zřejmé, zda si pod tímto pojmem autor představoval opravdu to, co je žádoucí, tj. legalizaci, podporu a v konečném důsledku větší uplatnění přirozených sukcesních pochodů při obnově těžbou postižených ploch. Navrhujeme tento pojem nahradit souslovím "přírodě blízká rekultivace" nebo "přirozená obnova", případně tento bod ještě více rozvést, aby bylo zřejmé, o co se jedná. Ideálně též specifikovat, jaká konkrétní opatření a legislativní změny ve zmiňovaných zákonech by tento úkol mohla naplnit, případně analyzovat, zda tomu nebrání nějaké další právní předpisy. Podrobněji o tomto tématu pojednává vyhodnocení koncepce a posouzení jejího vlivu dle § 45i ZOPK, kde jsou dosti racionálně vyhodnoceny dopady jednotlivých cílů, nakolik je to v daném případě možné. V rámci takto obecně pojatého materiálu lze s formulovanými závěry a souborem navržených opatření souhlasit. Obzvláště důležité je budoucí dodržení zákonného postupu v rámci posuzování konkrétních záměrů a jejich vlivu na životní prostředí, včetně ochrany biodiverzity, na kterou se výše popisovaná opatření zaměřují. Kromě výše uvedeného nemáme za OOP ČiŽP další připomínky k předloženým materiálům. Za zásadní považujeme spíše budoucí naplňování cílů a opatření popisovaných SURPOL. Oddělení ochrany vod ředitelství ČiŽP nemá žádné zásadní připomínky k předložené koncepci s tím, že konkrétní projekty budou posouzeny z hlediska možného vlivu na kvalitu vod.	Připomínka akceptovaná. V textu SURPOL byl pojem "přirozená rekultivace" (dva výskyty na str. 55 a jeden výskyt na str. 59, 63, 68) nahrazen souslovím "přírodě blízká rekultivace".

Vypořádání vyjádření k návrhu celostátní koncepce a k vyhodnocení SEA ¹⁶				
č.	Datum	Oponent	Text vyjádření	Způsob vypořádání v rámci Vyhodnocení SEA
			Závěr: ČIŽP neuplatňuje z hlediska své působnosti, žádné zásadní připomínky	

Příloha 6 Příklad Prohlášení o změnách provedených v koncepci vyplývajících z jejího projednání v rámci SEA

V rámci procesu SEA pro Surovinovou politiku ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů byly provedeny úpravy vyplývající z průběhu procesu SEA a z vypořádání a zapracování vyjádření, která příslušný úřad obdržel v rámci procesu SEA.

Jedná se o následující úpravy:

1) Vypuštění textu o uvažované exploataci ložiska uranu Brzkov – Horní Věžnice

Z hlediska posouzení vlivů na životní prostředí a jeho závěrů je provedená úprava pozitivní avšak bez významného vlivu na dosavadní závěry SEA, které zůstávají nadále v platnosti v plném rozsahu.

2) Aktualizace odkazů na východiska koncepce, zejména aktualizace platných strategických dokumentů na mezinárodní úrovni

Změna byla provedena z důvodů zastarání některých odkazů v původním textu díky času, který uplynul od formulace textu. Z pohledu SEA se jedná o nevýznamné úpravy bez vlivu na životní prostředí a dosavadní závěry SEA, které tak zůstávají nadále v platnosti v plném rozsahu.

3) Aktualizace časového rámce pro plnění stanovených úkolů

Změna byla provedena z důvodů již naplněných lhůt v původním textu SURPOL v průběhu času, který uplynul od formulace textu. Z pohledu SEA se jedná o nevýznamné úpravy bez vlivu na životní prostředí a dosavadní závěry SEA, které tak zůstávají nadále v platnosti v plném rozsahu.

4) Drobné formulační úpravy vyplývající ze zapracování připomínek veřejnosti a dotčených orgánů státní správy v průběhu procesu SEA

Jedná se o drobné formulační úpravy, které nemají žádný dopad na životní prostředí a z pohledu SEA a jeho závěrů tak jsou irelevantní. Rovněž v tomto případě tak dosavadní závěry SEA zůstávají nadále v platnosti v plném rozsahu. Podrobný přehled změn je uveden ve vypořádání připomínek z procesu SEA viz příloha tohoto dokumentu.

Z výše uvedeného vyplývá konstatování zpracovatele SEA, že úpravy v textu SURPOL po vyhodnocení vlivů na životní prostředí a vypořádání a zapracování vyjádření vyplývajících z procesu SEA nemá žádný vliv na dosavadní závěry SEA, které tak zůstávají v platnosti v plném rozsahu.

Výsledný text Surovinové politiky České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů po procesu SEA a Vypořádání vyjádření k návrhu koncepce a vyhodnocení vlivů na životní prostředí naleznete v příloze tohoto dokumentu.

Příloha 7 Příklad návrhu vypořádání stanoviska SEA, resp. jeho požadavků v rámci tzv. prohlášení

A) Informace, jak byly ve schválené koncepci zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci

Požadavek/podmínka	Způsob zohlednění
Část A. Požadavky z hlediska vlivů na ŽP a veřejné zdraví:	
1) U cyklotrasy Moravská stezka v úseku č. 7 v Branné je nezbytné tento úsek vést po stávající komunikaci, důkladně projednat se Správou chráněné krajinné oblasti Jeseníky (dále jen „CHKO“) a případně vést tento úsek mimo I. zónu CHKO Jeseníky.	Akceptováno. Tento úsek se plánuje vést po stávající užívané účelové komunikaci ve směru na Ostružnou. Stavební záměr bude důkladně projednán se Správou chráněné krajinné oblasti Jeseníky (dále jen „CHKO“). Spolupráce s orgány ochrany přírody je rovněž zahrnuta do samotné koncepce, např. u opatření 2.2.2 v návrhové části apod.
2) U cyklostezky Bystřice, s ohledem na vedení návrhu trasy přes přírodní rezervaci Hrubovodské sutě, je možné pouze využití stávající komunikace nebo vedení trasy mimo území přírodní rezervace (dále také „PR“), a to s ohledem na zákaz umísťovat nové stavby v PR.	Akceptováno. U cyklostezky Bystřice, s ohledem na vedení návrhu trasy přes přírodní rezervaci Hrubovodské sutě, bude pouze využita stávající účelová komunikace (lesní cesta). Požadavek je rovněž obsažen v koncepci, např. v AČ v kap. 2 v části týkající se vazeb cyklodopravy a životního prostředí.
3) Nepovolovat a neumísťovat nové záměry pro cyklodopravu v 1. zóně CHKO, národních přírodních rezervacích a PR, v případě CHKO Jeseníky mimo všechna maloplošná zvláště chráněná území.	Akceptováno. Nové záměry pro cyklodopravu v 1. zóně CHKO atd. nebudou povolovány. Požadavek je rovněž obsažen v koncepci, např. v AČ v kap. 2 v části týkající se cyklodopravy a životního prostředí.
4) Při vymezování nových úseků cyklostezek či úprav stávajících cyklotras lokalizovaných v ZCHÚ důkladně spolupracovat s orgány ochrany přírody a po dohodě s nimi zvážit potřebnost provedení biologického průzkumu.	Akceptováno. Při vymezování nových úseků cyklostezek či úprav stávajících cyklotras lokalizovaných v ZCHÚ se bude důkladně spolupracovat s orgány ochrany přírody a po dohodě s nimi bude zvážena potřebnost provedení biologického průzkumu. Spolupráce s orgány ochrany přírody je rovněž zahrnuta do samotné koncepce, např. u opatření 1.2.3, 2.2.1, 2.2.2, 2.3.2, v návrhové části apod.
5) Při realizaci cyklostezek, cyklotras a doprovodné infrastruktury vyloučit, případně minimalizovat zásah do biocenter ÚSES. Křížení s biokoridory ÚSES řešit tak, aby byla co možná nejméně ovlivněna funkčnost biokoridoru.	Akceptováno. Při plánování a realizaci cyklostezek, cyklotras a doprovodné infrastruktury budou již na úrovni územního plánování a při přípravě konkrétních projektů minimalizovány zásahy do biocenter ÚSES.
6) Při vymezování nových komunikací pro cyklodopravu (kromě technického, dopravního a ekonomického řešení) minimalizovat zábory půdního fondu v I. a II. třídě ochrany a přednostně využívat stávajících komunikací. Dále minimalizovat zábor a zásah do pozemků určených k plnění funkcí lesa, především do lesů zvláštního určení a lesů ochranných.	Akceptováno. Při vymezování nových komunikací pro cyklodopravu (kromě technického, dopravního a ekonomického řešení) budou minimalizovány zábory půdního fondu v I. a II. třídě ochrany a přednostně budou využívány stávajících komunikací. Dále bude minimalizován zábor a zásah do pozemků určených k plnění funkcí lesa, především do lesů zvláštního určení a lesů ochranných. Toto je již v koncepci zohledněno, velký podíl navržených cyklokomunikací je veden po stávajících komunikacích.
7) V případě plánování cyklostezek v nivách vodních toků je nezbytné se vyhnout zásahu do koryt vodních toků a břehových porostů.	Akceptováno. V případě plánování nových cyklostezek v nivách vodních toků bude vše řádně projednáno s příslušným správcem povodí a vodního toku, v případě potřeby také orgánem ochrany přírody. Problematika spolupráce se správcí povodí je do koncepce rovněž zahrnuta

8) Jakékoliv zásahy do záplavových území, včetně výstavby cyklostezek či doprovodné infrastruktury s nepropustným povrchem, pokud se nejedná o využití stávajících zpevněných cest či hrází protipovodňové ochrany, je třeba projednat s příslušným správcem povodí.	Akceptováno. Jedná se o požadavek, který je přímo zakotven v krajské cyklostrategii. Vše bude projednáno s příslušným správcem povodí.
9) Při realizaci cyklostezek, cyklotras a doprovodné infrastruktury minimalizovat vznik odpadů a v maximální míře využívat recyklované materiály.	Akceptováno. Při realizaci cyklostezek, cyklotras a doprovodné infrastruktury bude minimalizován vznik odpadů a v maximální míře využívat recyklované materiály. Bude řešeno při přípravě konkrétních záměrů.
10) Zázemí pro rekreační turistiku (např. mountainbike) směřovat ve vazbě na stávající zástavbu obcí.	Akceptováno. Zázemí pro rekreační turistiku bude především směřováno ve vazbě na stávající zástavbu obcí.
11) Ke stávajícím a novým komunikacím pro cyklodopravu doplňovat vhodné plochy především liniové doprovodné zeleně z místně původních druhů rostlin.	Akceptováno. Ke stávajícím a novým komunikacím pro cyklodopravu budou doplňovány, tam kde je to vhodné, vhodné plochy především liniové doprovodné zeleně z místně původních druhů rostlin. Na základě PÚR je toto zahrnuto přímo do návrhové části koncepce u opatření 1.1.1 a cíl 2.2.
12) Nepovolovat jízdu ve volném terénu v lesních porostech.	Akceptováno. Jízda ve volném terénu v lesních porostech nebude povolována. Požadavek je rovněž obsažen v koncepci, např. v AČ v kap. 2 v části týkající se vazeb cyklodopravy a životního prostředí.
13) Upřednostňovat realizaci cyklostezek s hutněným nezpevněným povrchem před asfaltovým povrchem.	Akceptováno. Tento požadavek bude brán v úvahu při každé stavbě, zvláště v chráněných oblastech. Nicméně ve městech a blízkém okolí je vhodnější asfaltový povrch, či jiné zpevněné technologie.
14) Při realizaci koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých záměrů, jež budou naplňovat navrhované priority, cíle a opatření předmětné koncepce, uplatňovat kritéria pro výběr projektů dle kapitoly 11 vyhodnocení SEA.	Akceptováno. Při realizaci koncepce budou zohledňována také kritéria pro výběr projektů dle kapitoly 11 vyhodnocení SEA. Současně budou zohledňována také další kritéria a požadavky, zejména majetková, technická a ekonomická.
15) Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ZOPV. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v dotčeném území na základě monitorovacích indikátorů uvedených v kapitole 9 vyhodnocení SEA. V pravidelných intervalech vyhodnocovat vliv implementace koncepce včetně vlivů na ŽP se zveřejňováním souhrnné zprávy. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí provádět průběžnou aktualizaci této koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.	Akceptováno. Budou zajištěna a zveřejněna opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na ŽP a veřejné zdraví dle § 10h ZOPV. Bude řešeno jako součást příprav akčních plánů na další období.
16) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých obdržných vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu KRCD OLK, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejní schválenou koncepci. Dále zpracuje odůvodnění podle ustanovení § 10g odst. 4 věty druhé ZOPV, resp. prohlášení dle § 10g odst. 5 ZOPV a též jej zveřejní.	Bude zveřejněno. Tento materiál naplňuje uvedené zákonné požadavky
Část B. Požadavky z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:	
17) U budoucích záměrů, kdy nebude stanoviskem orgánu ochrany přírody vyloučen možný významný vliv na soustavu Natura 2000, posoudit dané záměry v rámci samostatného posouzení dle § 45i	Akceptováno. U budoucích záměrů, kdy nebude stanoviskem orgánu ochrany přírody vyloučen možný významný vliv na soustavu Natura 2000, budou posouzeny dané záměry v rámci

zákona o ochraně přírody a krajiny.	samostatného posouzení dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.
18)V případě nových úseků cyklostezek v územích Natura 2000 je nutná úzká spolupráce s příslušnými orgány ochrany přírody, a to při konkrétní lokalizaci jednotlivých záměrů a způsobů jejich provedení. V odůvodněných případech lze doporučit provedení biologického průzkumu.	Akceptováno. V případě nových úseků cyklostezek v územích Natura 2000 se automaticky počítá s úzkou spoluprací s příslušnými orgány ochrany přírody. Spolupráce s orgány ochrany přírody je rovněž zahrnuta do samotné koncepce, např. u opatření 1.2.3, 2.2.1, 2.2.2, 2.3.2, v návrhové části apod.
19)V rámci EVL a PO se vyhnout nebo minimalizovat zásahy do chráněných stanovišť, zajistit příznivý stav pro výskyt chráněných druhů.	Akceptováno. V rámci EVL a PO bude snahou se zcela vyhnout nebo minimalizovat zásahy do chráněných stanovišť, a bude zajištěn příznivý stav pro výskyt chráněných druhů. Požadavek je rovněž obsažen v koncepci, např. v analytické části v kap. 2 v části týkající se vazeb cyklodopravy a životního prostředí. Přímo do koncepce je rovněž zahrnut požadavek na spolupráci s OOP.